

Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015

BCN

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015

© de l'edició: Ajuntament de Barcelona

El Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015 és el fruit del treball col·lectiu de l'Ajuntament de Barcelona i les entitats de la societat civil barcelonina aplegats en el marc de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva (ACBI), així com del Consell Municipal de Benestar Social i els seus grups de treball. En la seva elaboració hi han participat ciutadans, entitats, tècnics municipals i representants de tots els grups polítics de l'Ajuntament de Barcelona, sota el lideratge de la Tinència d'Alcaldia i l'Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports de l'Ajuntament de Barcelona.

Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports

Maite Fandos, **Tinenta d'Alcalde**.

Regidors: Irma Rognoni (Infància, Família, Usos del temps, Discapacitat), Raimond Blasi (Adolescència i Joventut) Francina Vila (Dona i Drets Civils). **Delegada de Salut:** Cristina Iniesta. **Comissionat d'Immigració i Acció Comunitària:** Miquel Esteve. **Comissionada per a la Gent Gran:** Assumpció Roset. **Comissionat d'Afers Religiosos:** Ignasi Garcia Clavel.

Gabinet tècnic: Jordi Arcarons, Iolanda Latorre, Eulàlia Cardeña, Susana Abril, Borja Aitor Arriaga.

Consell de Direcció: M. Glòria Figuerola, Àngels Canals, Josep Villarreal, Ramon Lamiel, Teresa Batet, Josep M Miró, Jordi Tolrà, Àlex Masllorens, Xavier Amador, Jordi Arcarons.

Àngel Miret, **gerent**.

Pla d'Inclusió Social de Barcelona 2012-2015

Direcció: Jordi Tolrà.

Equip de treball: Àlex Masllorens, Xavier Sisternas, Alena Collado i Carla Pascual.

Coordinació de l'edició: Departament de Comunicació.

Març de 2013

Xavier Trias
Alcalde de Barcelona

La meva principal prioritat com a alcalde és seguir fent de Barcelona una ciutat de les persones i per a les persones. Una ciutat que no deixi ningú enrere, especialment en aquests moments tan difícils que estem vivint. Una ciutat que vetlli pels col·lectius més vulnerables i que lluiti per evitar la fractura social. Aquest és el meu ferm compromís i aquesta és la voluntat de l'actual equip de govern municipal.

Els importants efectes que la crisi està provocant sobre la qualitat de vida de les persones a la nostra ciutat ens demanen respostes unitàries, ràpides i eficients, per part de les administracions i de la societat civil, sota el lideratge de l'Ajuntament.

Per damunt de tot, la crisi ens està demanant prevenció i anticipació. Perquè moltes persones i famílies estan vivint situacions de pobresa que no són estructurals. No tan sols estem veient incrementar la vulnerabilitat dels sectors de la població que ja estaven situats sota el llindar de la pobresa, sinó que s'hi han afegit persones i famílies que fins ara no patien riscos d'exclusió, perquè algun o tots els seus membres estan en situació d'atur.

Fruit del nostre compromís, presentem aquest Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015. Un pla que ha estat el resultat d'un ampli procés de participació, en el marc de l'Acord Ciutadà per una Barcelona inclusiva, on s'han implicat les entitats del tercer sector, amb el Consell de Benestar Social i amb els professionals de diferents àrees de l'Ajuntament de Barcelona.

Estic plenament convençut que Barcelona té la fortalesa i el potencial per superar aquests moments complexos. Comptem amb una ciutadania activa i solidària, amb un ric teixit associatiu que vol participar en el dia a dia de la ciutat, i amb un Ajuntament solvent, professional i compromès.

No tinc cap dubte que aquest Pla, que s'executarà amb la implicació de la societat civil i de les entitats del tercer sector, serà un instrument molt valuós per millorar la qualitat de vida dels barcelonins i barcelonines, per reduir les desigualtats socials i per aconseguir la igualtat d'oportunitats. En definitiva, un veritable pla de ciutat per fer de Barcelona una ciutat més inclusiva i cohesionada.

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

Barcelona ha estat i és una ciutat referent en polítiques d'inclusió. No obstant això, avui la situació econòmica que viu Europa està impactant amb força als diferents col·lectius socials de la ciutat, sobretot en aquells més vulnerables. Davant d'aquesta situació, la ciutat ha d'encarar els importants reptes que se li plantegen posant en el màxim valor els seus actius, fortaleeses i potencialitats.

El Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015 es planteja, en aquest context, com l'instrument destacat per articular una resposta àmplia, unitària i eficaç del conjunt de la ciutat (i no tan sols de l'Ajuntament) amb la voluntat de desenvolupar nous objectius i línies estratègiques innovadores de cara al futur i, actuacions concretes i eficaçes en el curt termini per tal de respondre a les necessitats ciutadanes de forma immediata. És, també, el principal instrument municipal per treballar per una ciutat inclusiva i cohesionada.

La seva elaboració s'ha dut a terme en el marc d'un ampli i ric procés participatiu que ha culminat en un document que desplega 88 objectius i 183 actuacions.

El document resultant s'estructura en dues parts: la primera desenvolupa el marc conceptual i fa la diagnosi sobre l'estat de la qüestió a la ciutat. La segona estableix els principis rectors de la política d'inclusió, fixa les seves línies estratègiques i detalla les actuacions que es duran a terme. També es concreten les eines i instruments que ens han de servir per a construir una ciutat cohesionada, tot especificant el desplegament territorial de les actuacions i, finalment, s'especifica l'estratègia de desplegament i de seguiment que es durà a terme.

Els quasi 90 objectius del Pla s'articulen en quatre línies estratègiques que comprenen actuacions del conjunt de l'administració municipal (línies I i II), cobrant un pes preponderant les de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports (línia III).

El Pla conté una quarta línia estratègica (línia IV) proposada per l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva, amb objectius i actuacions que es desenvoluparan des de la societat civil i en especial pel tercer sector d'acció social. D'aquesta manera el Pla esdevé plenament de ciutat ja que suma les actuacions municipals i les del tercer sector, i suposa un exercici de corresponsabilitat i compromís mutu entre Ajuntament i societat civil per desplegar una **estratègia compartida** que permeti abordar amb èxit els reptes d'inclusió. S'assenyala especialment l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva com a referent privilegiat i soci destacat a l'hora d'establir, en règim compartit, la seva estratègia de desplegament.

Les propostes contingudes en aquest document cerquen consolidar Barcelona com a ciutat compromesa en la defensa dels drets dels seus ciutadans, en la lluita contra les desigualtats socials i en favor de la igualtat efectiva d'oportunitats.

Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015

Índex

Part I

Presentació	9
1. Contextualització de la inclusió social	11
1.1. Marc conceptual	11
1.2. Context de crisi actual	12
1.3. La inclusió social en el sí de la política social de la Unió Europea	13
1.3.1. El mètode obert de coordinació per treballar conjuntament per la inclusió social	13
1.3.2. L'Any Europeu de Lluita contra la Pobresa i l'Exclusió Social (2010) i l'Any Europeu de l'Envelliment Actiu i de la Solidaritat entre Generacions (2012)	13
1.3.3. L'Estratègia 2020 per fer front a la crisi	13
1.3.4. Altres instruments i mesures polítiques de la UE	14
1.4. Marc normatiu i plans existents	15
1.4.1. El marc competencial de l'estat espanyol	15
1.4.2. El marc competencial català	15
1.5. El marc normatiu i institucional de la ciutat de Barcelona	19
1.5.1. Marc normatiu	19
1.5.2. Marc institucional	19
2. Diagnosi: fets i tendències	20
2.1. Indicadors demogràfics	20
2.2. Indicadors econòmicolaborals	27
2.3. Indicadors residencials i relacionals	35
2.4. Indicadors educatius	38
2.5. Indicadors sociosanitaris	43
2.6. Indicadors culturals	48
2.7. Indicadors sobre drets personals i col·lectius	52

Part II

Presentació	55
1. Visió 2015: Barcelona, una llarga trajectòria per a la inclusió social	56
1.1. El valor d'una ciutat inclusiva i cohesionada	57
1.2. Visió integral i enfocament transversal en les actuacions	59
1.3. El Mapa de Ciutat	61
2. Principis rectors del pla	62
3. Línies estratègiques, objectius i actuacions del pla	67
3.1. L'Ajuntament de Barcelona, una administració municipal inclusiva	68
3.2. Barcelona, ciutat inclusiva i cohesionada	70
3.3. Les persones i el barri, centrals en les polítiques de qualitat de vida i igualtat ..	71
3.4. Una estratègia compartida amb la societat civil i la ciutadania	88
4. Eines i instruments per construir la ciutat cohesionada	94
4.1. Plans sectorials	94
4.2. Plans i programes específics	94

5. Desplegament territorial	95
6. Estratègia de seguiment i de desplegament	101
6.1. Presentació del Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015	102
6.2. Desplegament del Pla	103
 Part III	
1. Procés d'elaboració	105
2. Estructura de gestió de les polítiques municipals d'inclusió social	109
3. Mapes de recursos per a la inclusió (públics, del tercer sector i comunitaris) ..	111
4. Glossari	116
5. Fonts de dades i bibliografia	117
6. Entitats i institucions participants al Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015.....	121
7. Personal municipal que ha participat en l'elaboració del Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015	135

Contextualització i Diagnosi

Part I

PRESENTACIÓ

Barcelona és una ciutat que ha excel·lit sempre per la cohesió social dels seus habitants i per la conscienciació de les seves institucions en el fet que aquest és un aspecte clau per la qualitat de vida a la nostra ciutat. L'actual equip de govern manté el compromís de seguir treballant perquè Barcelona continuï sent un exemple de ciutat cohesionada alhora que enfronta els reptes que l'actualitat ens planteja.

Els importants efectes que la crisi està provocant sobre la qualitat de vida de les persones a la ciutat de Barcelona reclamen de les administracions públiques i de la societat civil, sota el lideratge de l'Ajuntament, una resposta unitària que permeti continuar mantenint la cohesió social i evitar el risc de fractura social.

Molts indicadors relatius a la qualitat de vida s'estan veient afectats negativament per una crisi l'impacte de la qual es nota amb força en col·lectius com ara la infància. Així mateix, veiem incrementar la vulnerabilitat dels sectors de la població que ja estaven situats sota el llindar de pobresa, i als quals s'han afegit persones i famílies que fins ara no patien riscos d'exclusió.

Davant d'aquesta situació, la ciutat ha d'encarar els importants reptes que se li plantegen posant en el màxim valor els seus actius, fortaleces i potencialitats, recordant en tot moment que l'èxit depèn d'ella mateixa. Barcelona disposa de poderosos actius i d'eficaços instruments d'acció per encarar aquests reptes de futur:

- » Una administració municipal formada per professionals de llarga trajectòria, que gestiona equipaments i recursos per a la inclusió social a tots els barris.
- » Un teixit associatiu de caràcter social, ric i nombrós, que s'articula a

través de les xarxes de participació i representació social.

- » L'esperit cívic, solidari i proactiu de la ciutadania de Barcelona.

El Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015 ha de ser el Pla que articuli les polítiques sectorials i territorials que garanteixin la prestació dels serveis per la inclusió a la ciutadania. Es planteja, en aquest context, com l'instrument destacat per articular una resposta àmplia, unitària i eficaç del conjunt de la ciutat (i no tan sols de l'Ajuntament) amb la voluntat de desenvolupar nous objectius i línies estratègiques innovadores de cara al futur i, actuacions concretes i eficaces en el curt termini per tal de respondre a les necessitats ciutadanes de forma immediata. És també el principal instrument municipal per treballar per una ciutat inclusiva i cohesionada.

La Mesura de Govern sobre el Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015 va ser aprovada el 10 d'octubre de 2011. Des d'aquell mateix moment, s'ha dut a terme un ampli procés de participació que ha culminat en l'elaboració d'un document renovat que compta amb aportacions del conjunt de la societat civil: hi han intervingut el Consell Municipal de Benestar Social, l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva, i els professionals de les diferents gerències municipals, especialment de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports.

El Pla és fruit d'un ampli i ric procés participatiu. Desplega un total de 88 objectius i 192 actuacions que impliquen tota l'administració municipal,

El Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015 ha de ser el Pla que articuli les polítiques sectorials i territorials que garanteixin la prestació dels serveis per la inclusió a la ciutadania.

altres administracions amb les quals es fa imprescindible la col·laboració, el teixit associatiu i la ciutadania.

El document resultant s'estructura en dues parts. La primera desenvolupa el marc conceptual i fa la diagnosi sobre l'estat de la qüestió a la ciutat. La segona estableix els principis rectors de la política d'inclusió, fixa les seves línies estratègiques i detalla les actuacions. També es concreten les eines i els instruments que ens han de servir per construir una ciutat cohesionada, tot especificant el desplegament territorial de les actuacions i, finalment, s'especifica l'estratègia de desplegament i de seguiment que es durà a terme. Els quasi 90 objectius del Pla s'articulen en quatre línies estratègiques que comprenen actuacions del conjunt de l'administració municipal (línies I i II), les de Qualitat de Vida,

Igualtat i Esports (línia III), que tenen un pes preponderant, i les del sector social, vehiculades a través de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva (línia IV). El Pla traça un full de ruta en un horitzó concret, el 2015, i engega noves estratègies. Es converteix en un full de ruta la vigència del qual s'estén des del 2012 fins el 2015, data després de la qual s'haurà de fer una valoració i, si cal, nous plantejaments o estendre en el temps els ja existents. S'assenyala especialment l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva com a referent privilegiat i soci destacat a l'hora d'establir, en règim compartit, la seva estratègia de desplegament.

Les propostes contingudes en aquest document han requerit un consens especial en la seva formulació i requeriran el mateix consens en la seva aplicació.

1. CONTEXTUALITZACIÓ DE LA INCLUSIÓ SOCIAL

1.1. Marc conceptual

La política d'inclusió social és una part de les polítiques socials i, per tant, l'hem d'emmarcar en el conjunt de temàtiques socials de la ciutat. En aquest sentit, és important assenyalar el caràcter adaptatiu dels problemes socials¹; és a dir, són problemes que no responen a una lògica determinada i no es poden resoldre únicament mitjançant solucions tècniques.

Els problemes adaptatius es caracteritzen per estar poc definits, per enfrontar-se a reptes complexos i, en darrer lloc, per demanar solucions fins aleshores desconegudes el desplegament de les quals requereix aprenentatge.

D'aquesta manera, un repte social com acabar amb el fenomen de les persones sense llar es converteix en un problema adaptatiu, atès que està poc definit, és difícil trobar la solució ideal i, a més, la resposta passa per reunir i actuar amb el conjunt d'actors implicats en el fenomen (stakeholders) que són diversos. Per això és important treballar amb ells per cercar una solució innovadora i que es dugui a terme de forma col·lectiva, evitant que es puguin generar noves situacions de persones sense llar.

Un cop sabem que la inclusió social forma part de temàtiques socials, i per tant, adaptatives, ens podem ocupar del concepte per si sol. Definir el

concepte d'inclusió social, així com el d'exclusió, és una tasca complexa sobre la qual giren múltiples punts de vista i qüestions que cal debatre. En aquest document entendrem per exclusió social aquell procés de desintegració social en el qual la persona o el grup de persones vulnerables veuen augmentades les seves desigualtats envers la comunitat de referència en algun dels diferents àmbits de la inclusió.

El concepte d'exclusió social situa la temàtica de les desigualtats més enllà dels aspectes estrictament econòmics i, alhora, contempla les transformacions recents que ha patit i està patint la nostra societat, de manera que pretén capturar la naturalesa canviant i multidimensional dels problemes socials, sovint descrits com a pobresa. Això significa que no l'emprem per referir-nos exclusivament als grups en situació de marginació severa i a formes extremes de desavantatge divers, com ara les persones sense llar, sinó que és extensible a altres fenòmens.

L'enfocament és ampli: ens referim a la part significativa de la població que pateix una combinació de desavantatges més o menys greus, des de la manca de treball fins a la necessitat sobrevinguda de fer-se càrrec d'un familiar dependent. Es reconeixen vuit àmbits en els quals es pot manifestar l'exclusió social:

11

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

Àmbits principals en els quals poden produir-se dinàmiques d'exclusió i factors principals que operen en cadascun d'ells

Econòmic: pobresa relativa	Laboral: atur, precarietat	Residencial: habitatge inaccessible, sense llar, assentament informal	Formatiu: analfabetisme, nivell formatiu insuficient
Sociosanitari: vellesa fràgil, discapacitat, malalties de risc social	Relacional: debilitat de les xarxes familiars i comunitàries	Ciutadania: feblesa en l'exercici de drets cívics i polítics	Cultural: analfabetisme digital, desigualtat en l'accés al capital cultural

¹Ronald A. Heifetz, John V. Kania, Mark Kramer, "Leading boldly" a: Revista d'Innovació Social, Stanford, hivern de 2004.

1.2. Context de crisi actual

El nou Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015 s'emmarca en una situació de crisi econòmica i financera global que ens ha de permetre confrontar els nostres paradigmes de funcionament i preguntar-nos si estem fent les coses de la millor manera possible o si les hem de millorar. Potser alguns procediments els trobarem eficaços, eficients i de qualitat; d'altres potser els haurem de revisar.

És el moment de treballar per uns serveis de qualitat que permetin fer front al context econòmic de la millor forma possible. Estem davant d'una crisi econòmica i financera que ens està abocant, fins i tot a les societats considerades desenvolupades, com ara la nostra, a un increment de les desigualtats socials, un empobriment general de les classes mitjanes i un augment de la vulnerabilitat dels ciutadans i ciutadanes que condueixen diferents franges socials cap a l'exclusió social. En els darrers anys i especialment des del 2008, els serveis socials de diferents ajuntaments han detectat un nou perfil de persones que demanen algun tipus d'ajuda. Barcelona és un d'aquests ajuntaments.

Molt sovint es tracta de persones que tenien una situació estable, però que, amb l'esclat de la crisi, es troben de cop en situacions deficitàries a causa d'un endeutament que sobrepassa les seves possibilitats econòmiques. Així, ens trobem amb un gruix important de famílies que transiten d'una situació econòmica i social estable i normalitzada a una situació de vulnerabilitat causada normalment per la pèrdua del lloc de treball. En aquest sentit, és important remarcar la necessària readaptació dels serveis que s'ofereixen per lluitar contra l'exclusió social i la

pobresa, donat que els nous perfils no coincideixen, la majoria de les vegades, amb el tipus de demandes o necessitats dels existents anteriorment. Mentre que en alguns casos cal un pla d'intervenció ad hoc, per exemple amb el fenomen dels desnonaments, en altres es necessita tan sols una millor qualitat de la informació, donat que els usuaris no demanen ajudes econòmiques, sinó informació i assessorament. Un exemple d'aquest cas són les famílies que desconeixen els serveis per a la inclusió als quals poden accedir.

Per la seva banda, els col·lectius més vulnerables de la societat veuen augmentar les dificultats i els obstacles per poder millorar la seva situació i la seva qualitat de vida, i per tant, per començar processos d'inclusió social. En aquest context, els esforços que s'havien començat a fer envers la inclusió social cobren major rellevància i, a més, es fa més necessari que mai revisar el model de polítiques públiques per tal de guanyar eficiència i poder atendre els diferents perfils que demanen ajut. Actualment, els reptes en inclusió social continuen sent importants tot i els esforços realitzats per les diferents administracions, i en el cas de Barcelona amb el desplegament del Pla Municipal per a la Inclusió Social 2005-2010, que va significar un avanç en la política social municipal.

La trajectòria de treball per a la inclusió social de la ciutat de Barcelona porta a considerar el marc programàtic que s'ha desplegat al llarg d'aquests anys, compost pels elements següents: a) El Pla municipal per a la inclusió social 2005-2010 i el present; b) el conjunt de programes que el van desplegar; c) el treball en xarxa i participatiu; d) el model de serveis socials bàsics, i e) el treball des de la transversalitat amb altres àmbits de la política pública.

És el moment de treballar per uns serveis de qualitat que permetin fer front al context econòmic de la millor forma possible.

1.3.

La inclusió social en el sí de la política social de la Unió Europea

L'origen competencial de la Unió Europea en matèria d'inclusió se situa l'any 1997, quan es va adoptar el Tractat d'Amsterdam, pel qual s'incorpora l'exclusió social com un àmbit a tractar des de la política social. Tres anys més tard, el març de 2000, el Consell Europeu va aprovar l'Estratègia de Lisboa, que recull com a objectiu principal assolir una major cohesió social. Des d'aleshores, la Unió Europea agafa un paper actiu vers la inclusió, adquirint nous compromisos, atenent els contextos canviants i creant instruments i polítiques d'acció amb la voluntat d'assolir una Europa integrada, cohesionada i inclusiva.

En aquest sentit, cal ressaltar l'entrada en vigor de la Carta Europea de Drets Fonamentals el desembre de 2009, amb la ratificació del Tractat de Lisboa per part dels 27 estats membres de la Unió. En aquest apartat es presenta un breu repàs de la trajectòria de la Unió Europea en matèria d'inclusió social, tot destacant les iniciatives preses per fer front a la crisi econòmica i financera, així com la principal eina de política social amb què compta: l'Estratègia 2020.

1.3.1. El mètode obert de coordinació per treballar conjuntament per la inclusió social

El mètode obert de coordinació (MOC) és un instrument creat pel Consell Europeu amb la voluntat de configurar-se com un espai de col·laboració, creació de xarxa i intercanvi d'experiències entre els diferents actors que treballen per millorar la inclusió social. El MOC fixa objectius i indicadors comuns per compartir un sistema de mesura comú que permeti comparar i aprendre de les diferents experiències que es donen a Europa.

S'ha d'entendre el MOC com una eina que parteix de la idea que les polítiques per a la inclusió social s'han de formu-

lar des d'una vessant que compti amb l'element participatiu. L'elaboració d'un pla per a la inclusió social que compti amb els diferents actors implicats en la matèria és, de fet, la primera mesura inclusiva d'aquest.

1.3.2. L'Any Europeu de Lluita contra la Pobresa i l'Exclusió Social (2010) i l'Any Europeu de l'Envel·liment Actiu i de la Solidaritat entre Generacions (2012)

L'any 2008 el Parlament i el Consell Europeu acordaren declarar l'any 2010 Any Europeu de Lluita contra la Pobresa i l'Exclusió Social. D'aquesta manera, la Unió va reafirmar el seu compromís amb la lluita contra l'exclusió amb una iniciativa que pretenia informar a la ciutadania europea sobre l'estat de la qüestió, d'una banda, i ser el portaveu de les persones que es troben en situació de risc, de l'altra.

Així mateix, la Unió Europea va declarar el 2012 Any Europeu de l'Envel·liment Actiu i de la Solidaritat entre Generacions amb la vocació de fomentar polítiques de promoció de l'envel·liment actiu i de la solidaritat intergeneracional entre els seus estats membres i els diferents nivells de govern locals, en col·laboració amb els diferents agents socials i de la societat civil.

L'Ajuntament de Barcelona s'adhereix a aquesta celebració amb la voluntat de refermar-se en el seu compromís de construcció d'una ciutat per a totes les edats que atengui les vulnerabilitats del cicle vital de les persones i d'aconseguir una ciutat amiga de la gent gran.

1.3.3. L'Estratègia 2020 per fer front a la crisi

El juny de 2010 el Consell Europeu va adoptar l'Estratègia Europa 2020, una estratègia per a un creixement intel·ligent, sostenible i integrador, substituïda de l'antiga Estratègia de Lisboa, i que es converteix en el marc

de referència en la política Europea per a enfrontar-se a la crisi i preparar l'economia per al futur.

L'Estratègia 2020 pretén respondre “al repte de reorientar les polítiques de gestió de la crisi a la introducció de reformes a mitjà i llarg termini que fomentin el creixement i l'ocupació”². Compta amb objectius relacionats amb la inclusió, com ara l'augment de la població ocupada, la reducció de l'abandonament escolar, l'augment de persones amb estudis superiors i la reducció de la població en risc de pobresa.

Per afavorir l'assoliment d'aquests objectius, la Comissió Europea va crear l'Agenda Europea 2020, la qual compta amb un conjunt de set iniciatives emblemàtiques que passen a ser prioritat compartida a tots els nivells territorials. D'aquestes, destaquen la Guia per a les polítiques d'ocupació (octubre de 2010), la Plataforma europea contra la pobresa i l'exclusió social (iniciis de 2011), i la innovació social europea (2010).

1.3.4. Altres instruments i mesures polítiques de la UE

Tot i el compromís que pren l'Estratègia 2020 per a combatre la pobresa i

l'exclusió social a Europa, la Unió té un precedent en altres mesures preses amb anterioritat que no deixen de ser rellevants per assolir el mateix objectiu.

D'una banda, la Unió compta amb el Comitè de Protecció Social, creat el 2000 pel Consell Europeu de Nîça amb la finalitat de convertir-se en un vehicle eficaç per a l'intercanvi i la cooperació entre la Comissió Europea i els estats membres en matèria de modernització i millora de les estructures de protecció social. De l'altra, compta amb el Programa Comunitari per a l'ocupació i la solidaritat social (Progress 2007-2013), iniciativa del Parlament i el Consell Europeu que vol aportar ajuda financera a la realització dels objectius de la Unió en l'àmbit de l'ocupació i la difusió; es desplega mitjançant un conjunt d'ajudes als principals actors implicats en ocupació i inclusió social.

Cal destacar també la comunicació de la Comissió Europea “Noves competències per a nous contractes: anticipar i fer coincidir les competències requerides i les necessitats del mercat laboral” del desembre de 2008, com a guia orientativa per als estats per reduir les conseqüències de la crisi financera sobre els mercats laborals.

Estratègia 2020	Objectius marcats de la Unió Europea	Objectius marcats de l'Estat
Població ocupada (20-64 anys)	75%	74%
Abandonament escolar	10%	15%
Estudis superiors de les persones entre 30 i 34 anys	40%	44%
Reducció de la població en risc de pobresa o d'exclusió social	20.000.000 persones	1.400.000 i 1.500.000 persones

Font: http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm [gener de 2012]

² Conclusions del Consell Europeu del 17 de juny de 2010.

1.4. Marc normatiu i plans existents

1.4.1. El marc competencial de l'estat espanyol

1.4.1.1. Marc normatiu

El marc normatiu de l'estat espanyol es regeix en primer lloc per la Constitució Espanyola (CE), el tercer capítol de la qual fa referència als principis rectors de la política social i econòmica. Entre ells, estableix que els poders públics asseguraran la protecció social, econòmica i jurídica de la família, promouran les condicions favorables per al progrés social i econòmic, vetllaran pel dret a la protecció de la salut i reconeixeran el dret de tots els ciutadans nacionals a gaudir d'un habitatge digne i adequat.

En segon lloc, és rellevant destacar l'aprovació de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, d'atenció a les persones en situació de dependència (LAPAD), que conforma el quart pilar de les polítiques socials de l'estat del benestar³. La llei reconeix el caràcter universal i públic de les prestacions, així com l'accés a aquestes en condicions d'igualtat i no discriminació. En el seu mateix text indica que es desenvoluparà de forma gradual, començant el seu desplegament pel grau més elevat de dependència, tot i que en l'actualitat estem patint les dificultats d'un text poc avinut amb la situació real.

1.4.1.2. Els plans estatals per a la inclusió i la cohesió social

El Plan nacional para la inclusión y la cohesión Social 2008-2010 és el quart pla aprovat pel govern de l'Estat espanyol en matèria d'inclusió i cohesió, que segueix les directrius europees destacades a l'apartat anterior i que es marca com horitzó l'any 2010, Any Europeu de Lluita contra la Pobresa i l'Exclusió Social. Concretament, el Pla 2008-2010 manté els cinc objectius prioritaris que ja es van plantejar en el Pla anterior (2006-2008) agrupats en una doble direcció estratègica: en primer lloc, fomentar la inclusió activa, és a dir, impulsar la inserció laboral combinada amb una política adequada de garantia de rendes i d'accés a uns ser

veis de qualitat; i en segon lloc, abordar l'impacte de l'exclusió social que ha portat el creixement de la immigració i l'envelliment de la població.

El febrer de 2010, el govern de l'Estat va aprovar el Plan Extraordinario de Fomento de la Inclusión Social y la Lucha contra la Pobreza amb la voluntat de reforçar les mesures del Pla 2008-2010, així com adaptar-lo a la nova realitat social, caracteritzada per un increment del nombre de persones en situació de vulnerabilitat com a conseqüència de la conjuntura econòmica.

1.4.2. El marc competencial català

Per parlar del marc competencial català en matèria d'inclusió social cal fer referència a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya del 2006 (EAC) i al conjunt de lleis aprovades fins a l'actualitat que tracten o afecten l'àmbit en qüestió.

L'EAC estableix un llistat de drets i deures de la ciutadania i, en l'àmbit dels serveis socials, l'article 24 disposa que: "totes les persones tenen dret a accedir en condicions d'igualtat a les prestacions de la xarxa de serveis socials de responsabilitat pública"; "les persones amb necessitats especials, per a mantenir l'autonomia personal, tenen dret a rebre l'atenció adequada a llur situació", i "les persones o famílies que es troben en situació de pobresa tenen dret a accedir a una renda garantida de ciutadania que els asseguri els mínims d'una vida digna".

La llei reconeix el caràcter universal i públic de les prestacions, així com l'accés a aquestes en condicions d'igualtat i no discriminació.

Així mateix, estableix com un dels seus principis rectors la cohesió i el benestar socials (article 42), on compromet als poders públics "a vetllar per la plena integració social, econòmica i laboral.

³ Veure el glossari dels annexos.

de les persones i dels col·lectius més necessitats de protecció, especialment dels que es troben en situació de pobresa i risc d'exclusió i a vetllar per la dignitat, la seguretat i la protecció integral de les persones, especialment de les més vulnerables, a promoure polítiques preventives i comunitàries i a garantir serveis socials de qualitat i serveis socials bàsics gratuïts”.

1.4.2.1. Marc legislatiu

Pel que fa a les lleis aprovades en els darrers anys i que marquen el camí quant a les prestacions i els serveis vinculats amb la inclusió, cal destacar les següents:

Llei Orgànica 1/2004, del 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.

D'àmbit estatal, té com objectiu actuar contra la violència vers les dones adoptant mesures de protecció integrals en diversos àmbits, així com sensibilitzar la societat i garantir els drets de les dones.

Llei 13/2006, del 27 de juliol, de prestacions socials de caràcter econòmic. Ha estat modificada per la Llei 14/2010, del 27 de maig, i per la Llei 5/2012, del 20 de març.

D'àmbit català, aquestes prestacions tenen la finalitat de donar el suport adequat a totes les persones que ho necessiten per atendre les seves necessitats bàsiques i afavorir-ne la inserció social. La llei estableix ajuts econòmics per a les persones amb ingressos inferiors a l'indicador de la renda de suficiència amb l'objectiu d'aproximar-se progressivament a l'indicador de Catalunya.

Llei 39/2006, del 14 de desembre, d'atenció a les persones en situació de dependència (LAPAD).

Ha estat modificada, desenvolupada i concretada en normatives posteriors. La Generalitat de Catalunya també ha desplegat la normativa d'acord amb les seves competències. D'àmbit estatal, estableix el marc i regula les bases per a construir el Sistema Nacional d'Atenció a la Dependència amb la col·laboració i participació de totes les administracions públiques. En l'àmbit de competències de la Generalitat de Catalunya les prestacions s'integren en el Sistema Català de Serveis Socials.

Llei 12/2007, de l'11 d'octubre, de serveis socials. Ha estat modificada per la Llei 5/2012, del 20 de març.

D'àmbit català, configura l'accés als serveis socials com un dret subjectiu i universal. Articula una cartera de serveis con un instrument dinàmic que s'haurà de renovar periòdicament i preveu que, en alguns casos, es pugui requerir la participació dels usuaris en el pagament dels serveis.

Llei 5/2008, del 24 d'abril, dels drets de les dones a eradicar la violència masclista.

D'àmbit català, la llei crea mecanismes per contribuir a eradicar la violència masclista i avançar en garanties. També obliga a la Generalitat de Catalunya a desenvolupar models d'intervenció integral en tot el territori.

Decret Llei 1/2010, del 12 de gener, de modificació de la Llei 10/1997, del 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció. Ha estat modificat per la Llei 7/2011, del 27 de juliol, de mesures fiscals i financeres.

D'àmbit català, la renda mínima d'inserció integra un conjunt d'accions

sota els principis de solidaritat i subsidiarietat i té com a finalitat donar el suport adequat a totes les persones que ho necessitin per a atendre les seves necessitats bàsiques. Les modificacions posteriors a la llei original s'han fet amb l'objectiu d'ampliar els requisits per a la seva percepció, amb el resultat de disminuir el nombre de persones que hi poden accedir.

Llei 10/2010, del 7 de maig, d'acollida de les persones immigrades i de les retornades a Catalunya.

D'àmbit català, estableix el marc legal de referència integral per a l'acollida i desplega un conjunt d'eines d'aplicació progressiva per a les persones novinyades.

Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i oportunitats de la infància i l'adolescència. Ha estat modificada per la Llei 10/2011, de 29 de desembre.

D'àmbit català, estableix mesures pel col·lectiu de la infància i l'adolescència, estigui en situació de risc o no. Millora el sistema de protecció davant dels maltractaments, agilitza el procés d'adopció nacional i situa l'interès superior dels infants i adolescents al capdavant de les polítiques d'infància.

Decret 142/2010, de l'11 d'octubre, pel qual s'aprova la cartera de Serveis Socials 2010-2011. Prorrogada per la Llei 1/2012, del 22 de febrer. Modificada, en part, per Ordre BSF 127/2012, del 9 de maig.

D'àmbit català, la cartera distingeix entre prestacions garantides, que es configuren com a dret subjectiu, i prestacions no garantides, subjectes a la disponibilitat pressupostària. Conté la identificació de la prestació i diversos indicadors. En les prestacions econòmiques s'especifica també el tractament fiscal.

Decret 384/2011, del 30 d'agost, de desplegament de la Llei 10/1997, del 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció.

D'àmbit català, estableix detalladament els requisits necessaris per accedir a la prestació en el marc jurídic que indica la Llei.

Reial Decret Legislatiu 3/2011, del 14 de novembre, de refosa de la Llei de contractes del sector públic.

D'àmbit català, les diverses modificacions de la llei de contractes han fet aconsellable la refosa en un text únic. És aplicable a les comunitats autònomes i a l'administració local sempre que no tinguin competències pròpies aplicables a aquesta matèria.

1.4.2.2. Els plans per a la inclusió i la cohesió social i altres instruments.

El Pla d'acció per a la inclusió i la cohesió social a Catalunya 2010-2013 s'acull a un plantejament diferent del que tenia Catalunya anys enrere. Aquest engloba les diverses dimensions de l'exclusió, tal com les hem vist en el marc conceptual. El Pla 2010-2013 s'estructura en vuit eixos estratègics, un per cada àmbit de la inclusió social. Emmarcat en l'Estratègia 2020 i recollint entre els seus principis la perspectiva integral i la trajectòria de vida, la transversalitat, la proximitat i la participació, el Pla marca una línia de continuïtat amb els objectius dels plans anteriors, sent "sensible a les transformacions socials, a l'extensió dels riscos de ruptura associats a processos d'exclusió social a capes més àmplies de la societat".

El Pla estableix cinc prioritats per al 2013, que són les següents:

- » Promoure actuacions estratègiques i integrals que prioritzin la debilitació dels factors estructurals que generen processos d'exclusió social.
- » Dur a terme accions preventives i d'inclusió social.
- » Potenciar el treball en xarxa.
- » Dissenyar instruments participatius per garantir una forta implicació ciutadana.
- » Promoure pràctiques innovadores.

Amb tot, el Pla 2010-2013 insisteix a incorporar els trencaments de trajectòria de vida com un element essencial per abordar les polítiques d'inclusió social. Així mateix, potencia el fet de posar les bases per crear sinergies amb tots els agents de Catalunya que treballen per a la inclusió social.

Per la seva banda, és rellevant citar aquí l'Acord estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana 2008-2011, com a instrument que, consensuat amb el sector social, preveia tot un seguit d'actuacions per reforçar la cohesió social.

L'Acord preveia actuacions per reforçar el desenvolupament de la LAPAD i el desenvolupament d'una política d'habitatge ambiciosa i realista que s'adeqüés a les persones amb més necessitat.

En darrer lloc, cal esmentar que el 13 de desembre de 2011 el Grup de Treball contra la Pobresa i per a la Inclusió Social liderat des del Departament de Benestar Social i Família del Govern de la Generalitat de Catalunya va aprovar per unanimitat el **Document de propostes per a la lluita contra la pobresa i per a la inclusió social a Catalunya**. El text s'emmarca en la voluntat d'impulsar el Pacte nacional per a la inclusió social i l'eradicació de la pobresa i en el context de crisi econòmica i financera que, tal com reconeix reiteradament,

ha comportat el naixement d'un "nou perfil de persones afectades que, de manera sobtada, s'han vist immerses en situacions de pobresa".

El Document recull un conjunt de propostes d'actuació que s'agrupen en dues vessants: una enfocada a pal·liar els efectes de la crisi econòmica i financera sobre la pobresa i l'exclusió social, i que es dissenyen, per tant, en el curt termini; una altra orientada a establir actuacions a mitjà i llarg termini que compreguin una política social transformadora de la realitat. Classifiquades per temàtiques, les actuacions es divideixen en quatre eixos prioritaris: ocupació, habitatge, recursos a les persones i estratègies territorials.

1.5.

El marc normatiu i institucional de la ciutat de Barcelona

1.5.1. El marc normatiu

La Carta Municipal és la norma de referència bàsica per a la ciutat. Assenyalada com a objectius reforçar l'autonomia de la ciutat al servei d'una gestió administrativa eficaç i propera a la ciutadania, assolir una descentralització més forta, aprofundir en els mecanismes de participació ciutadana, reforçar la pràctica democràtica i estimular la cooperació entre l'Ajuntament, el moviment associatiu i els agents socials.

Respecte als principis i les competències de l'Ajuntament, entre els quals s'engloben les matèries d'habitatge, serveis socials i joventut, la Carta exposa el següent: l'activitat de prestació dels serveis socials ha de contribuir a fer real i efectiva la igualtat garantint i facilitant a tota la ciutadania l'accés als serveis que tendeixin a afavorir un desenvolupament lliure i ple de la persona i dels col·lectius dins la societat, especialment en cas de limitacions i mancances. S'ha de promoure la prevenció i l'eliminació de les causes que menen a la marginació i aconseguir la integració de tots els ciutadans i ciutadanes afavorint la solidaritat i la participació.

1.5.2. El marc institucional

El Govern Municipal s'organitza en cinc Tinències, divuit regidores, deu de les quals corresponen a districtes, cinc comissionats i una delegació.

La Gerència municipal consta de cinc àrees, una per a cada Tinència: Presidència, Règim interior, Seguretat i Mobilitat; Economia, Empresa i Educació; Urbanisme, Infraestructures, Medi Ambient i Sistemes d'Informació; Qualitat de Vida, Igualtat i Esports; i Cultura, Coneixement, Creativitat i Innovació.

Com a institució rellevant, cal fer referència també al Consorci de Serveis Socials de Barcelona, institució des de la qual es regula part de la gestió dels serveis socials de la ciutat. Creat en el marc de la Carta Municipal de Barcelona

amb el Decret 113/2006, de 25 d'abril, el Consorci se centra en el desenvolupament de la xarxa de serveis socials de la ciutat de Barcelona i, sobretot, en els serveis especialitzats adreçats a col·lectius especialment vulnerables: infància i adolescència, persones amb discapacitat i persones drogodependents⁴.

El Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015 vol establir unes prioritats per tal de poder mantenir una ciutat inclusiva que generi benestar per a tots els seus residents. Per poder plantejar l'estratègia que s'ha de seguir, cal una anàlisi detallada sobre les dinàmiques de risc d'exclusió social que s'estan generant, i sobre la manera que aquestes afecten la ciutadania de Barcelona.

Prenent com a referència els indicadors demogràfics i els vuit àmbits de la inclusió social mencionats en el marc conceptual, a continuació es presenta una diagnosi sobre l'estat de la qüestió a la ciutat que ens servirà posteriorment per definir els grans reptes de la inclusió. No obstant això, cal advertir que la següent diagnosi no pretén ser un anuari estadístic. Presenta dades seleccionades i acotades que ens han permès focalitzar l'atenció en les principals característiques envers la inclusió social de la població de la ciutat.

⁴El 28 de gener de 2008 el Consell de Govern del Consorci dels Serveis Socials de Barcelona va aprovar el Pla director de serveis socials especialitzats de Barcelona, instrument a partir del qual es regula la gestió i el control dels centres especialitzats de dones i infants en risc, persones drogodependents i persones amb discapacitat.

2. DIAGNOSI: FETS I TENDÈNCIES

2.1. Indicadors demogràfics

2.1.1 Esperança de vida

L'esperança de vida és un indicador de les condicions de vida i de salut de les persones. Barcelona té una esperança de vida mitjana de 82,8 anys, a partir de la qual s'observen diferències notables segons sexe (85,9 anys les dones i 79,3 els homes) i segons districte (gràfic 1).

2.1.2 Adolescència i joventut

Es denota una manca d'oportunitats pels joves que repercuteixen en problemes d'identitat i en altres aspectes com les bandes i els grups socials. L'any 2011 l'atur de la població entre 16 i 19 anys era del 56% i entre els 20 i els 24 del 40,7%. Alhora augmenten progressivament els contractes temporals, els quals dificulten una planificació de futur. L'opció d'estudiar es presenta cada vegada com una opció menys atractiva perquè sembla que deixa de garantir una feina qualificada, per la qual cosa augmenten joves que ni estudien ni treballen arribant l'any 2011 al 23,1% del conjunt de joves entre 18 i 24 anys de l'estat espanyol.

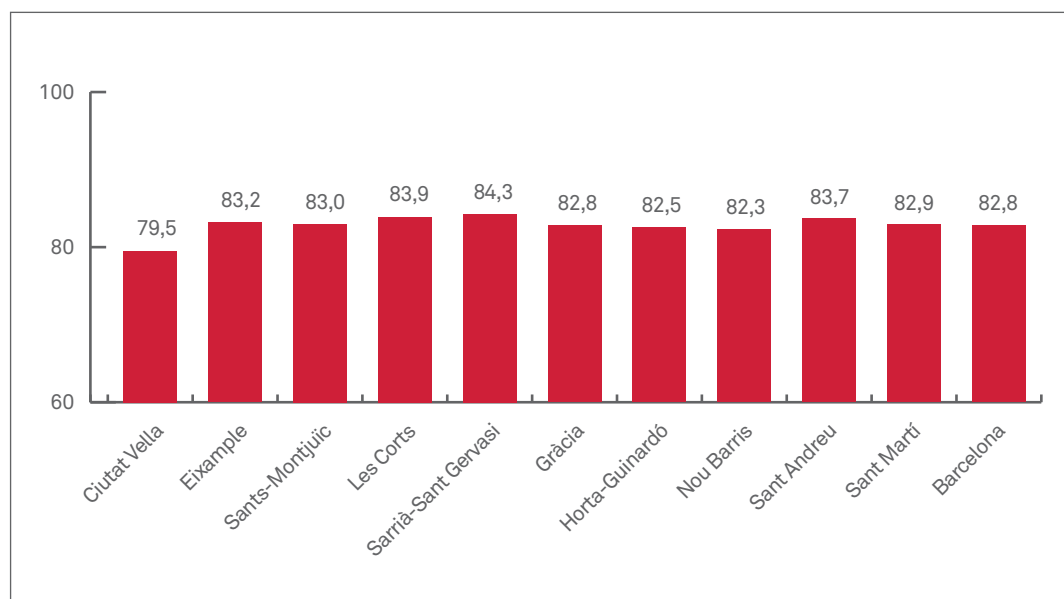

20

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

Gràfic 1. Esperança de vida per districtes. Barcelona 2010

Font: Agència de Salut Pública de Barcelona. Ajuntament de Barcelona.

2.1.3 Envel·liment i sobreenvelliment

Una de les dinàmiques actuals de les societats desenvolupades és el progressiu envelliment de la població. A Barcelona, el 20,8% de la població té 65 anys o més, dels quals un 3,4% tenen 85 anys o més.

El districte on viuen més persones grans és l'Eixample, amb 58.208 persones majors de 65 anys. En canvi, Ciutat Vella és el districte amb menys persones grans de la ciutat, tant en nombres absoluts (15.879 majors de 65 anys) com en xifres relatives (15,3% de la població del districte).

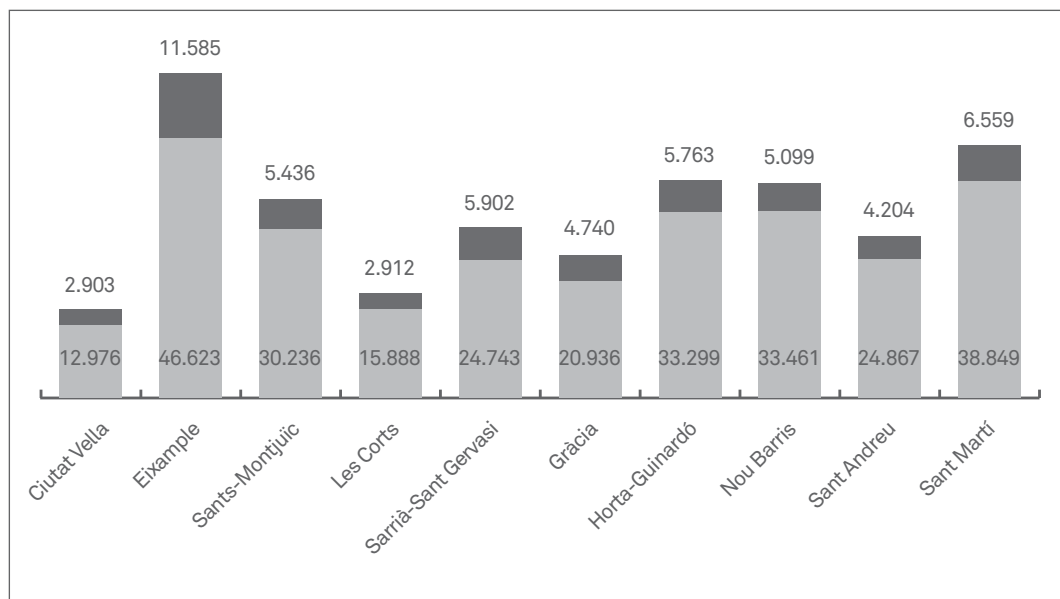
L'índex de sobreenvelliment indica el percentatge de persones de 75 anys o més respecte al total de la gent gran de la ciutat (65 anys o més). En el conjunt de la ciutat, s'observa que el 55% de la gent gran té 75 anys o més, amb una clara preponderància de les dones. El districte amb un major sobreenvelliment és l'Eixample, amb un índex del 58,5%.

21

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

Gràfic 2. Gent gran per districtes. Barcelona 2011

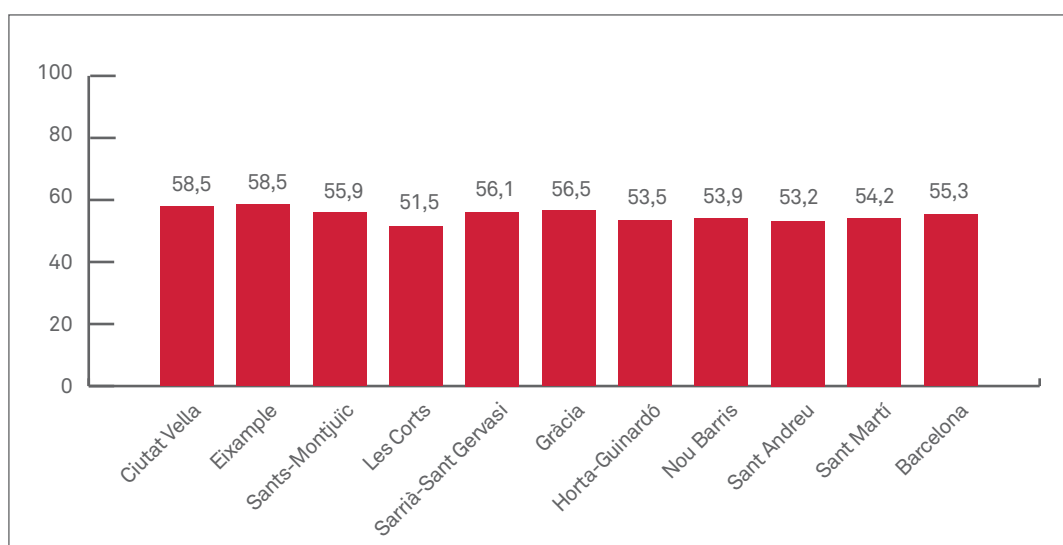
Font: elaboració pròpia prenent com a base les dades del Departament d'Estadística municipal. Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 30.6.2011.

Qualitat de Vida, Igualtat i Esports

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

Gràfic 3. Índex de sobreenvelliment per districtes (%) Barcelona 2011

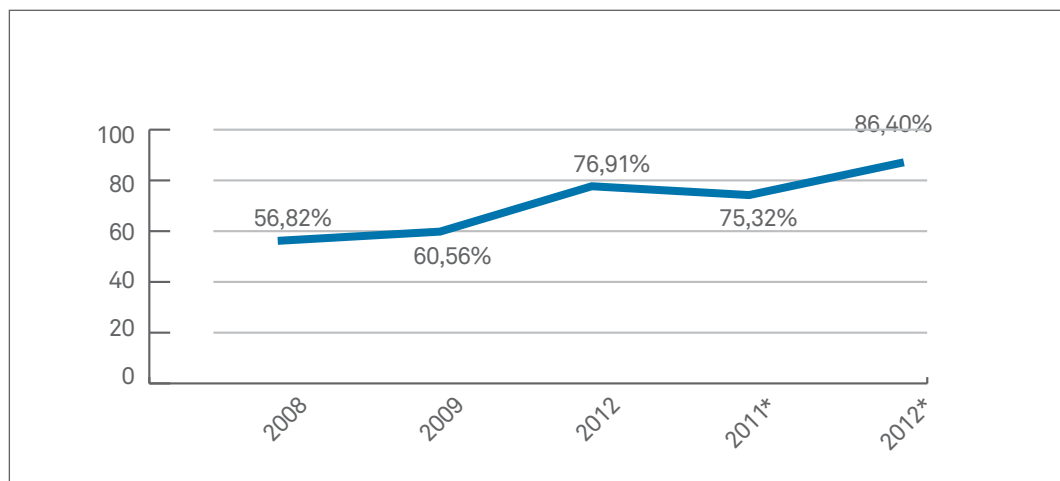
Nota: índex de sobreenvelliment: (població de 75 i més / població de 65 i més) x 100.
Font: elaboració pròpia basada en indicadors sociodemogràfics del Departament de Recerca i Coneixement.
Observatori Social de l'Ajuntament Barcelona.

2.1.4 Persones en situació de dependència

Des de l'entrada en vigor de la Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència a la ciutat de Barcelona l'any 2007, s'observa un increment progressiu en el percentatge de plans individuals d'atenció elaborats (PIA) en relació a les valoracions de grau elegi-

ble. L'any 2011, no obstant, van coincidir dues circumstàncies que van frenar la tendència de creixement: l'entrada del Grau I, nivell 2 (són elegibles les valoracions d'aquest grau i nivell de sol·licituds anteriors a l'1 de juliol de 2011) i un període de suspensió d'un dispositiu especial de suport per la realització de PIA.

Gràfic 4. Evolució dels PIA respecte les valoracions amb dret. Barcelona 2008-2012

Font: Elaboració pròpia prenent com a base les dades de la Direcció Executiva de l'Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports. Ajuntament de Barcelona. *El 2011, entrada del Grau I, nivell 2. El 2012, les dades són de gener a setembre.

23

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

Taula 1. Atenció a persones en situació de dependència. Barcelona 2008-2012

Any	2008	2009	2010	2011*	2012**
Valoracions amb dret	15.010	15.592	10.687	15.053	5.687
Valoracions amb dret acumulat	15.010	30.602	41.289	56.342	62.029
PIAs realitzats	8.529	10.004	13.225	10.680	11.161
PIAs acumulats	8.529	18.533	31.758	42.438	53.599
% de PIA sobre les valoracions amb dret	56,82%	60,56%	76,91%	75,32%	86,40%

Font: Institut Municipal de Serveis Socials. Ajuntament de Barcelona. *Entrada del Grau I, nivell 2. **Dades de gener a setembre de 2012.

2.1.5 Persones amb discapacitat

Les persones amb discapacitat tenen especial vulnerabilitat davant de les dinàmiques d'exclusió social, ja que sovint necessiten una atenció especial per poder dur una vida quotidiana normal. A Barcelona hi ha 118.004 persones amb una discapacitat reconeguda legalment, que pot ser mobilitat reduïda, discapacitat visual, auditiva o psíquica, malaltia mental i altres (taula 2). Aquesta condició afecta en major mesura a les dones, així com a les persones majors de 44 anys. La majoria de casos de discapacitat són deguts a discapacitat física, però també destaquen els casos de malaltia mental. Pel que fa al grau, pràcticament 60.000 persones tenen un grau reconegut d'entre el 33 i el 64%, gairebé 32.000 d'entre el 65 i el 74%, i finalment, 26.401 persones tenen més del 74% de discapacitat.

Actualment, persisteixen les barreres perquè les persones amb discapacitat gaudeixin d'una vida autònoma i inclusiva, barreres invisibles que estigmatitzen les persones amb discapacitat i, de manera més important, aquelles persones que pateixen problemes de salut mental. Així mateix, s'observen mancances en alguns serveis que faciliten gaudir d'una vida autònoma i independent, com són els serveis d'assistència personal.

Un factor clau per a la inclusió de les persones amb discapacitat és l'accessibilitat dels espais i serveis de la ciutat. Segons dades de l'informe d'accessibilitat de 2012, és accessible el 91,7% del total de km de via pública de la ciutat amb possibilitat de ser-ho. Pel que fa a l'adaptació del transport públic, el 83,5% de les estacions de metro disposen d'ascensor entre el carrer i l'andana, el 100% d'autobusos estan adaptats per a persones amb mobilitat reduïda i disposen de sistemes d'informació amb àudio i text, i 244 parades del conjunt de la xarxa disposen del Punt d'Informació a l'Usuari amb veu instal·lada. El model d'accessibilitat implementat a l'espai públic i a la xarxa de transport ha permès que Barcelona esdevingui una ciutat exportadora de coneixement en matèria d'accessibilitat i un referent en l'àmbit internacional, fet que s'ha traduït en l'obtenció de diferents premis d'àmbit nacional i internacional.

Taula 2. Perfil de persones reconegudes legalment amb discapacitat. Barcelona 2011

Perfil	Nombre
Sexe	
Homes	55.170
Dones	62.834
TOTAL	118.004
Edat	
De 0 a 15 anys	2.729
De 16 a 44 anys	17.930
De 45 a 64 anys	36.790
De 65 a 74 anys	23.015
75 anys i més	37.540
Tipus de discapacitat	
Motora	40.883
Física no motora	28.499
Visual	9.747
Auditiu	6.322
Psíquic	8.862
Malalties mentals	23.564
No consta	127
Grau de discapacitat	
Entre 33 i 64%	59.974
Entre 65 i 74%	31.629
75 i més %	26.401

Font: Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

2.1.6 Immigració

La població estrangera a Barcelona la conformen 279.724 persones (dada del 30 de juny de 2011) i és clarament més jove que la mitjana dels autòctons, ja que sol emigrar per motius econòmics, i, per tant, ve en edat de treballar. Les franges d'edat on les persones immigrants representen percentatges més alts sobre el total són entre els 25 i els 29 anys, en què ocupen el 40,3% del total de població d'aquesta franja, entre 30 i 34 anys (37,26%) i entre 35 i 39 anys (27,87%).

Durant l'època de bonança econòmica hi havia una forta demanda de mà d'obra que es va cobrir majoritàriament amb població estrangera. Des de principis dels anys 2000, i a ritme accelerat, Barcelona s'ha convertit en una ciutat on conviuen un total de 163 nacionalitats. La crisi actual ha afectat especialment moltes persones immigrants, ja que els llocs de treball més precaris o inestables eren ocupats sovint per persones estrangeres, i aquests llocs han estat dels primers a ser eliminats.

A això s'hi afegeix que, en no estar a la seva ciutat d'origen, tenen generalment xarxes relacionals més dèbils, de manera que acostumen a disposar d'un suport social més feble per fer front als factors de risc social. En el següent gràfic es presenta la proporció de persones espanyoles i persones estrangeres per a aquelles franges d'edat en què els estrangers tenen major pes, que és entre els 20 i els 49 anys.

A Ciutat Vella, les persones estrangeres representen el 41,6% del total de la població que hi resideix, xifra que supera de llarg la proporció de persones estrangeres de la resta de districtes (gràfic 6).

Hem de notar, però, que en els darrers anys estem davant d'un estancament de la població estrangera, fet que evidencia un canvi de tendència migratòria. Mentre

que el període 2001-2009 registrava un increment exponencial de 241.490 noves persones immigrants, el període 2010-2012 ha registrat una davallada de 12.740 persones immigrants a la ciutat. Aquest fet, juntament amb l'augment de matrimonis mixtos i la davallada de sol·licituds de reagrupament familiar i d'arrelament social, fan palès el canvi en el paradigma migratori de la ciutat, que es veu accentuat pels canvis econòmics.

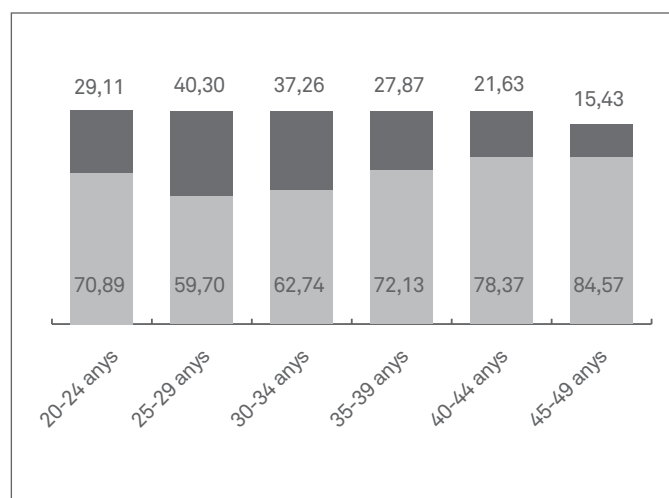
Les tendències de les sol·licituds tant de reagrupament familiar⁵ com d'informes d'arrelament social⁶ mostren un punt d'inflexió clar entre els anys 2008 i 2009, en què es comencen a fer palesos els efectes de la crisi sobre l'arribada d'immigració. La crisi ha fet disminuir el nombre de persones que arriben a la ciutat, però també el nombre de contractes a les persones instal·lades a Barcelona, fet que condiciona les possibilitats per a l'obtenció dels permisos de reagrupament i d'arrelament. Aquesta tendència a la baixa es materialitza amb un declivi del 44,7% per al conjunt de la ciutat entre el 2008 i el 2011 (gràfic 7).

25

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

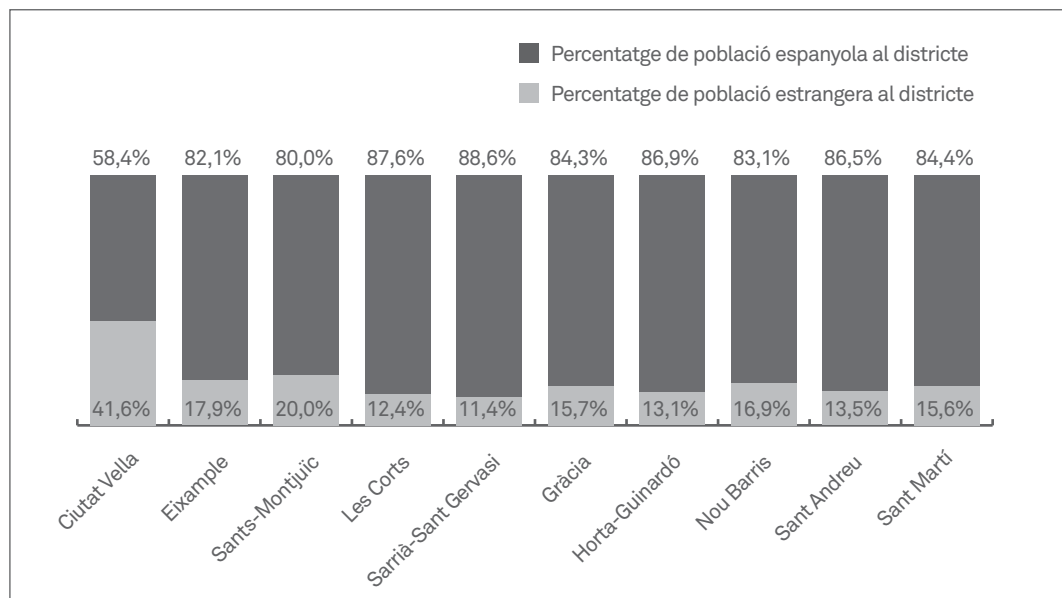
Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

Gràfic 5. Nacionals i estrangers de 20 a 49 anys. (%) Barcelona 2011

Font: elaboració pròpia basada en dades del Departament d'Estadística municipal. Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 30.6.2011.

Gràfic 6. Població autòctona i estrangera per districtes. (%) Barcelona 2011

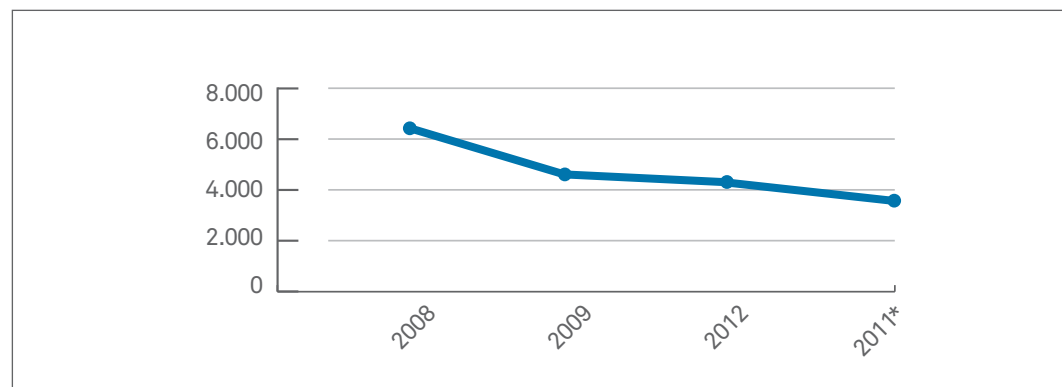
Font: elaboració pròpia basada en dades del Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona. Lectura del Padró Municipal d'Habitants a 30.6.2011.

Taula 3. Reagrupament familiar i arrelament social. Barcelona 2008-2011

Any	2008	2009	2010	2011
Sol·licituds de reagrupament familiar	6.243	4.603	4.178	3.452
Variació respecte el 2008	-	-26,2%	-33,1%	-44,7%
Sol·licituds informes d'arrelament social	9.306	11.405	10.048	8.969

Font: Direcció d'Immigració. Ajuntament de Barcelona.

Gràfic 7. Sol·licituds de reagrupament familiar. Barcelona 2008-2011

Font: elaboració pròpia basada en dades de la Direcció d'Immigració. Ajuntament de Barcelona.

⁵ El reagrupament familiar és un dret reconegut tant en la normativa europea com en l'estatal, pel qual els estrangers residents a l'Estat espanyol poden sol·licitar el procés de reagrupació dels seus familiars.

⁶ Els estrangers en situació irregular i que compleixen determinades característiques (3 anys de residència continuada a l'estat espanyol, disposar de mitjans de vida i mostrar un cert grau d'arrelament a la societat d'acollida) poden optar al permís de residència mitjançant l'informe d'arrelament social.

2.2. Indicadors economicolaborals

2.2.1 Taxa de risc de pobresa

Les persones grans, en estar jubilades, acostumen a tenir uns ingressos moderats, sovint derivats de les pensions públiques.

Abans de les transferències socials⁷, la taxa de risc de pobresa l'any 2010 a Barcelona era gairebé del 80,4% per a la gent gran (major de 65 anys), però el suport de les transferències socials va reduir aquesta xifra fins al 19,4%.

La taxa de risc de pobresa és encara més elevada entre la infància i l'adolescència, ja que després de totes

les transferències arriba a més del 22% de la població. El col·lectiu que mostra menys risc és el que té entre 16 i 64 anys, franja d'edat de la població activa, que a Barcelona té un risc del 13,7% (taula 4).

Segons el sexe, les diferències també són notables: les dones tenen, de mitjana, gairebé quatre punts percentuals més de risc que els homes; i la diferència és especialment notable entre dones i homes de 65 anys o més, ja que les taxes de risc són 28% i 21,3%, respectivament (en aquest cas amb dades de 2009).

27

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

Taula 4 Taxa de risc de pobresa abans i després de les transferències socials per edat. Barcelona 2010

	Abans de totes les transferències		Després de pensions i abans d'altres transferències		Després de totes les transferències	
	Barcelona	Catalunya	Barcelona	Catalunya	Barcelona	Catalunya
Homes	34,2	39,8	19,2	26	14,1	18,5
65 anys i més	84,4	88,7	-	23	-	18,5
Dones	40,6	43,5	22,6	27,8	17,7	21,3
65 anys i més	77,6	84,2	21,4	26,4	19,2	23,7
Total	37,5	41,6	20,9	26,9	16	19,9
Menys de 16 anys	29,1	32,5	29,1	31,4	22	23,7
De 16 a 64 anys	25,7	32,8	19,2	26,3	13,7	18,6
65 anys i més	80,4	86,1	21,6	25	19,4	21,4

2.2.2 Índex de Gini

Barcelona té un índex de Gini⁸ del 0,3, de manera que el 20% de la població amb el nivell econòmic més alt obté 6,22 vegades més ingressos que el 20% de la població amb el nivell econòmic més baix. Cal observar que les desigualtats entre la població de nivell adquisitiu més elevat respecte a la població de nivell adquisitiu més baix de la ciutat han augmentat durant la recessió, ja que la mesura S80/20 el 2009 és major que la del 2007 (4,97) (taula 5).

2.2.3 Distribució de la renda

Pel que fa a la distribució de la renda familiar disponible per càpita entre els diferents barris de Barcelona (figura 1, pàgina següent), prenent de referència Barcelona=100, s'observa que els barris que disposen de renda molt alta, alta o mitjana-alta (les 3 primeres categories) són 18 (d'un total de 73 barris), mentre que els que disposen de rendes mitjana-baixa, baixa o molt baixa (les 3 darreres categories) són 55.

Entre el 2008 i el 2011 les desigualtats de renda entre els barris de la ciutat han augmentat allunyant-se 10 punts per sobre o per sota del llindar de Barcelona=100.

Taula 5 Índex de Gini. Barcelona i Catalunya. 2006-2010

	2006		2007		2008		2009		2010	
	Barcelona	Catalunya	Barcelona	Catalunya	Barcelona	Catalunya	Barcelona	Catalunya	Barcelona	Catalunya
Índex de Gini	0,31	0,29	0,32	0,29	0,31	0,29	0,30	0,29	0,33	0,32
S80/20	5,12	4,71	4,97	4,71	4,83	4,83	5,26	5,01	6,22	5,75
S90/10	8,96	7,65	8,16	7,65	9,04	9,04	8,88	10,08	15,91	13,4

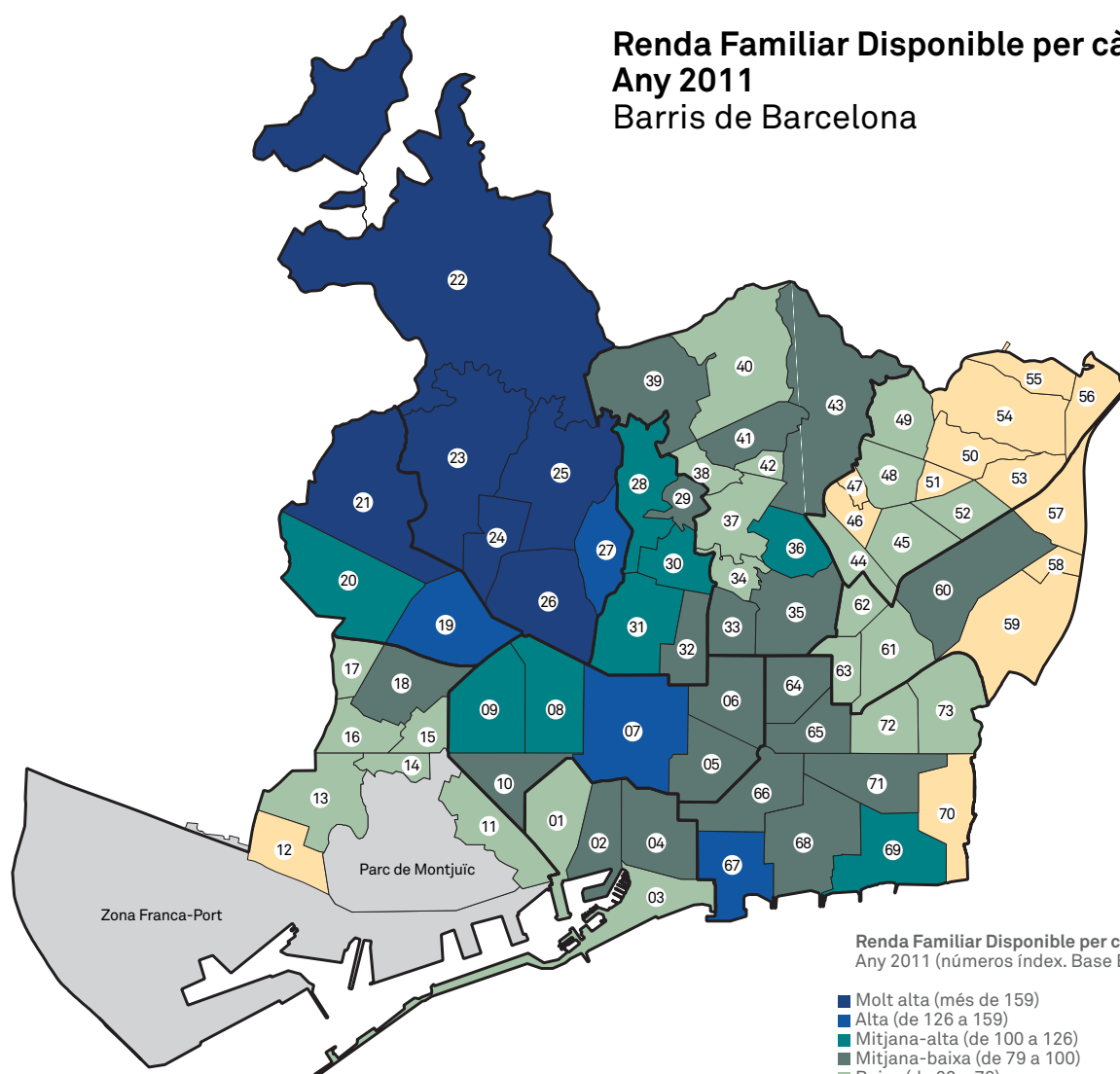
Nota: l'enquesta no ha estat dissenyada per ser representativa a nivell municipi. Els resultats de Barcelona poden tenir un marge d'error més gran.

Font: Encuesta de condiciones de vida. INE. Per Barcelona i Catalunya explotació de l'Idescat.

⁷ Veure el glossari.

⁸ Veure el glossari.

Renda Familiar Disponible per càpita Any 2011 Barris de Barcelona

Renda Familiar Disponible per càpita
Any 2011 (números índex. Base Barcelona=100)

- Molt alta (més de 159)
- Alta (de 126 a 159)
- Mitjana-alta (de 100 a 126)
- Mitjana-baixa (de 79 a 100)
- Baixa (de 63 a 79)
- Molt baixa (menys de 63)

Ciutat Vella

01 el Raval
02 el Barri Gòtic
03 la Barceloneta
04 Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera

l'Eixample

05 el Fort Pienc
06 la Sagrada Família
07 la Dreta de l'Eixample
08 l'Antiga Esquerra de l'Eixample
09 la Nova Esquerra de l'Eixample
10 Sant Antoni

Sants-Montjuïc

11 el Poble Sec
12 la Marina del Prat Vermell
13 la Marina de Port
14 la Font de la Guatlla
15 Hostafrancs
16 la Bordeta
17 Sants-Badal
18 Sants

Les Corts

19 les Corts
20 la Maternitat i Sant Ramon
21 Pedalbes

Sarrià-Sant Gervasi

22 Vallvidrera, el Tibidabo i les Planes

23 Sarrià

24 les Tres Torres
25 Sant Gervasi-La Bonanova
26 Sant Gervasi-Galvany
27 el Putxet i el Farró

Gràcia

28 Vallcarca
29 el Coll
30 la Salut
31 la Vila de Gràcia
31 el camp d'en Grassot i Gràcia Nova

Horta-Guinardó

33 el Baix Guinardó
34 Can Baró
35 el Guinardó
36 la Font d'en Fargues
37 el Carmel
38 la Teixonera
39 Sant Genís dels Agudells
40 Montbau
41 la Vall d'Hebron
42 la Clota
43 Horta

Nou Barris

44 Vilapiscina i la Torre Llobeta
45 Porta
46 el Turó de Peira
47 Can Peguera

48 La Guineueta

49 Canyelles
50 les Roquetes
51 Verdun
52 la Prosperitat
53 la Trinitat Nova
54 Torre Baró
55 Ciutat Meridiana
56 Vallbona

Sant Andreu

57 la Trinitat Vella
58 Baró de Viver
59 el Bon Pastor
60 Sant Andreu
61 la Sagrera
62 el Congrés i els Indians
63 Navas

Sant Martí

64 Camp de l'Arpa del Clot
65 el Clot
66 el Parc i la Llacuna del Poblenou
67 la Villa Olímpica del Poblenou
68 el Poblenou
69 Diagonal Mar i el Front Marítim del Poblenou
70 el Besós i el Maresme
71 Provençals del Poblenou
72 Sant Martí de Provençals
73 la Verneda i la Pau

29

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

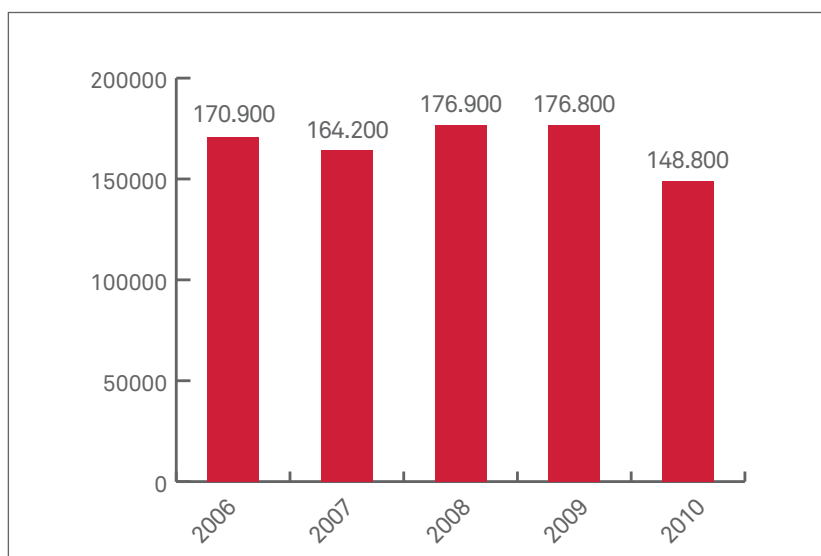
2.2.4 Dificultats per arribar a final de mes

La crisi econòmica està afectant a una àmplia part de la societat i les conseqüències les pateixen moltes famílies. Una manera de mesurar aquest impacte és a través de la percepció que les famílies tenen sobre les dificultats per arribar a final de mes.

Entre els anys 2006 i 2007 van disminuir les famílies que declaraven tenir aquesta percepció; en canvi, entre el 2007 i el 2008 van augmentar considerablement, ja que van passar de 164.200 a 176.900, un 27,18% del total de llars de la ciutat. La tendència entre el 2008 i el 2009 és semblant, ja que el percentatge passa a ser del 27% de les llars (gràfic 8).

Tot i això, el primer trimestre del 2012, el 12,1% de les llars catalanes diuen tenir molta dificultat per arribar a final de mes i el 39% no té capacitat per afrontar despeses imprevistes, segons dades provisionals de l'Enquesta de condicions de vida que publica l'Institut Nacional d'Estadística.

Gràfic 8. Llars amb dificultats per arribar a final del mes (percepció). Barcelona 2006-2010

Font: elaboració pròpia basada en dades del Departament d'Estadística municipal. Nota: unitats en milers. L'enquesta no ha estat dissenyada per ser representativa a nivell municipi. Els resultats de Barcelona poden tenir un marge d'error més gran.

2.2.5 Atur i precarietat laboral

El juny de 2012, a Barcelona hi havia 110.521 persones a l'atur. Aquest es reparteix de manera gairebé uniforme entre sexes (51,1% homes i 48,9% dones). No és tan uniforme segons l'edat, ja que del total de persones aturades, el 50,4% són persones d'entre 25 i 44 anys; i el 44,1% de persones aturades tenen 45 anys i més. Ara bé, s'ha de tenir en compte que la població activa varia segons la franja d'edat, de forma que en realitat el percentatge d'aturats dins de cada un dels col·lectius pot ser molt o poc elevat (aquí s'analitza sobre el valor absolut del total d'aturats de Barcelona).

En referència al nivell educatiu, entre el total d'aturats, gairebé el 70% dels aturats són persones amb baix nivell formatiu (sense estudis o amb estudis primaris incomplets, amb estudis primaris o amb estudis generals). També hi ha un percentatge elevat d'aturats que tenen estudis universitaris (més del 16% del total d'aturats tenen un títol universitari). Pel que fa a la nacionalitat, tot i que les persones estrangeres representen el 21,1% dels aturats, s'ha de tenir en compte que la incidència de l'atur sobre aquest col·lectiu és més forta, ja que sobre el total de la població de Barcelona representen un 17%, i a més són un col·lectiu de població amb majors taxes de població en edat de treballar que no pas la població autòctona.

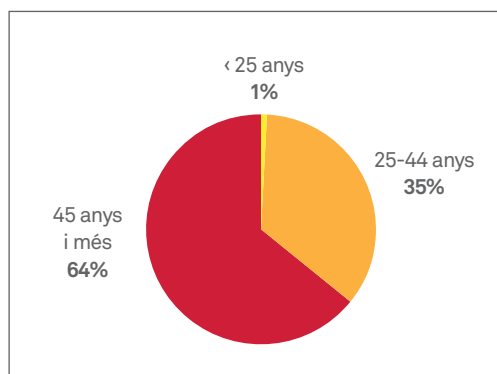
Pel que fa a la durada de la situació d'atur hi ha una situació bastant polaritzada: el 44,2% d'aturats porten menys de 6 mesos en aquesta situació, però el 36% porten més d'un any a l'atur. Aquesta darrera xifra és preocupant, ja que les conseqüències negatives de la situació d'atur s'agreugen a mesura que augmenta la seva durada (les possibilitats de tornar a trobar feina, el malestar personal, etc.).

Les persones de més de 45 anys són les que es mantenen durant períodes més llargs a l'atur, ja que representen el 64% de les persones aturades durant un període de més d'un any. Sol ser aquest col·lectiu el que té majors dificultats per la recol·locació al món laboral (gràfics 9 i 10).

Una greu conseqüència d'aquest allargament de la situació d'atur és la pèrdua de la prestació d'atur. De fet, en un sol any, el 2010, les persones aturades sense subsidi d'atur han passat del 27% al 34% (gràfic 10). Aquest augment, que és molt probable que continuï en els propers anys, té greus conseqüències per a la ciutadania afectada, ja que passa a no tenir cap font d'ingressos estable i a dependre sovint de la seva xarxa social (família, amics, etc.).

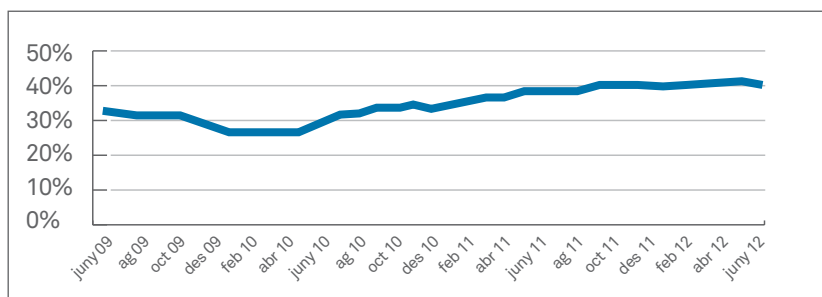
A més de les elevades taxes d'atur, s'ha de tenir present que també ha augmentat la precarietat laboral. Així, el risc de pobresa també afecta a una part important de la població ocupada. De fet, del total de nous contractes signats a la ciutat durant el 2011, el 89% eren temporals, dels quals gairebé el 46% eren per un període inferior a un mes.

Gràfic 9. Persones aturades de llarga durada: més de 12 mesos. Barcelona 2012

Font: elaboració pròpia basada en dades del 2n trimestre de 2012 de l'Enquesta de Població Activa (INE).

Gràfic 10. Aturats sense prestacions a Barcelona. Juny 2009 a juny 2012 (%)

Font: elaboració pròpia basada en dades de l'Enquesta de Població Activa (INE) i del Departament de Treball. Dades de juny de 2012. Generalitat de Catalunya. Elaboració del Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

31

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015

Taula 6. Atur. Barcelona juny 2012

Nombre de persones aturades		% sobre el total d'atur
Atur total	110.521	100%
Sexe		
Homes	56.440	51,1%
Dones	54.081	48,9%
Edat		
Menors de 24 anys	6.106	5,5%
Entre 25 i 44 anys	55.661	50,4%
45 anys i més	48.754	44,1%
Nivell d'estudis		
Sense estudis o primaris incomplets	2.739	2,5%
Estudis primaris	5.231	4,7%
Formació professional	9.284	8,4%
Educació general	67.280	60,9%
Tècnics o professionals superiors	8.150	7,4%
Universitaris	17.596	15,9%
Altres estudis postsecundaris	241	0,2%
Nacionalitat		
Espanyola	87.230	78,9%
Estrangera	23.291	21,1%
Mesos en situació d'atur		
Menys de 6 mesos	48.821	44,2%
De 6 a 12 mesos	21.884	19,8%
Més de 12 mesos	39.816	36,0%

Font: elaboració pròpia basada en dades de l'Enquesta de Població Activa (INE) i del Departament de Treball. Dades de juny de 2012. Generalitat de Catalunya. Elaboració del Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

2.2.6 Rendes mínimes d'inserció

La finalitat de les rendes mínimes d'inserció (RMI) és prestar el suport adequat a totes les persones que els calgui per atendre les necessitats bàsiques per viure en societat, amb els recursos convenients per mantenir-se i per afavorir-ne la inserció o la reinserció social i laboral, tal com disposa l'article 1 del Decret 384/2011, de 30 d'agost de 2011.

El Decret estableix mecanismes d'inserció i reinserció social i laboral per fer front als problemes derivats de la pobresa i la marginació. Es reconeix el dret a una renda assistencial, subjecta al compromís de la persona beneficiària de seguir i dur a terme totes aquelles actuacions encaminades a la seva inserció social i laboral, que es

concreten en la formalització del conveni d'inserció. La Llei 7/2011, del 27 de juliol, de mesures fiscals i financeres, va incorporar algunes modificacions substancials a la Llei de l'RMI que van afectar els requisits per accedir a la prestació.

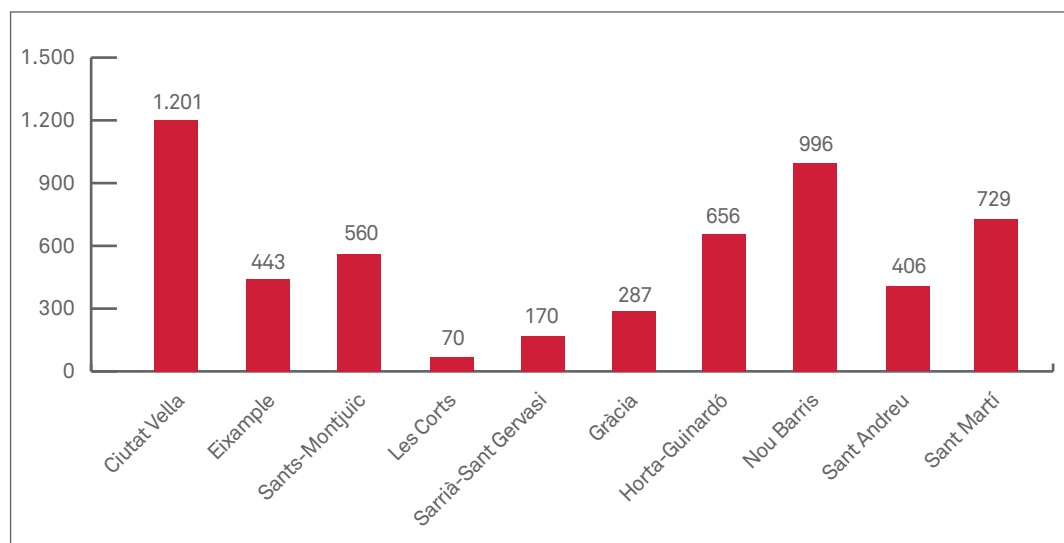
El Decret 384/2011, del 30 d'agost de 2011, va adaptar el Reglament de l'RMI a les modificacions produïdes per la Llei i va incorporar conecreions pel que fa a possibles beneficiaris. També va concretar els requisits dels titulars de la prestació. L'anàlisi per districte ens mostra que on es van destinar més rendes mínimes d'inserció l'any 2011 és a Ciutat Vella i Nou Barris, ja que entre ambdós van rebre el 34,4% del total de rendes de la ciutat (gràfic 11).

Taula 7. Perceptors de les rendes mínimes d'inserció. Barcelona 2012 (de gener a setembre)

	No d'expedients vigents	No de beneficiaris
Perceptors de les RMI	2.708	5.470

Font: Generalitat de Catalunya.

Gràfic 11. Nombre de beneficiaris de RMI per districte. Barcelona 2011

Font: elaboració pròpia basada en dades del Departament de Recerca i Coneixement. Àrea Qualitat de Vida, Igualtat i Esports. Ajuntament de Barcelona.

2.2.7 Pensions no contributives

Les pensions no contributives (PNC) són una altra de les ajudes socials que es proporcionen a aquelles persones que, ja sigui per edat o invalidesa, es veuen impossibilitades per treballar i, per tant, per aconseguir una font d'ingressos estable.

L'import anual d'aquests ajuts és de 4.574 euros repartits en 14 mensualitats són uns 325€ al mes. Així, tot i aquesta ajuda econòmica, les persones

grans que no tenen xarxes socials solen tenir forts riscos d'exclusió, si depenen exclusivament d'aquestes pensions, ja que solen tenir també problemes de mobilitat (taula 8).

La majoria de persones que reben les PNC de jubilació són dones grans, col·lectiu especialment vulnerable a riscos d'exclusió social, mentre que les pensions d'invalidesa estan més equilibrades per sexe (taula 9).

33

Taula 8. Evolució de les pensions no contributives de la Seguretat Social i ajuts complementaris a les pensions de viduïtat a Barcelona (2007-2011)

PNC	BARCELONA				
	2007	2008	2009	2010	2011
PNC de jubilació	8.207	7.977	7.737	7.632	7.565
Import mitjà anual	3.976 €	4.287	4.341	4.386	4.574
PNC d'invalidesa	7.617	7.648	7.694	7.782	7.892
Import mitjà anual	4.427	4.752	4.802	4.878	5.049
Fons d'Assistència Social (FAS)	17	9	9	6	5
Llei d'integració social dels minusvàlids (LISMI)	378	282	240	212	184
Ajuts complementaris a les pensions de viduïtat	13.388	12.102	6.029	5.112	4.646

Font: Idescat i Departament de Recerca i Coneixement. Àrea Qualitat de Vida, Igualtat i Esports. Ajuntament de Barcelona.

Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

Taula 9. Evolució de les pensions no contributives de la Seguretat Social per sexe. Barcelona 2011.

	% Homes	% Dones
Perceptors de les RMI	25,7%	74,3%
PNC d'Invalidesa	47,5%	52,4%
Llei d'integració social dels minusvàlids (LISMI)	18,3%	81,7%
TOTAL	30,8%	69,2%

Font: Departament de Recerca i Coneixement. Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports. Ajuntament de Barcelona.

2.2.8 Habitatge

L'habitatge és una de les necessitats bàsiques per poder tenir un nivell de vida digne i un dels àmbits de despesa que més pes té sobre el total de la renda familiar. El preu mitjà del lloguer de l'habitatge a Barcelona el primer semestre de 2012 era de 731,9€. Segons la Creu Roja, a les persones ateses pels seus serveis, mantenir un sostre els suposa uns 500€ de mitjana, i són famílies que tenen una mitjana d'ingressos totals de la llar de 550€ al mes (dades de 2011). L'entitat afirma que tres de cada deu persones ateses han hagut de canviar de casa entre el 2009 i el 2011, la meitat de les quals per motius econòmics.

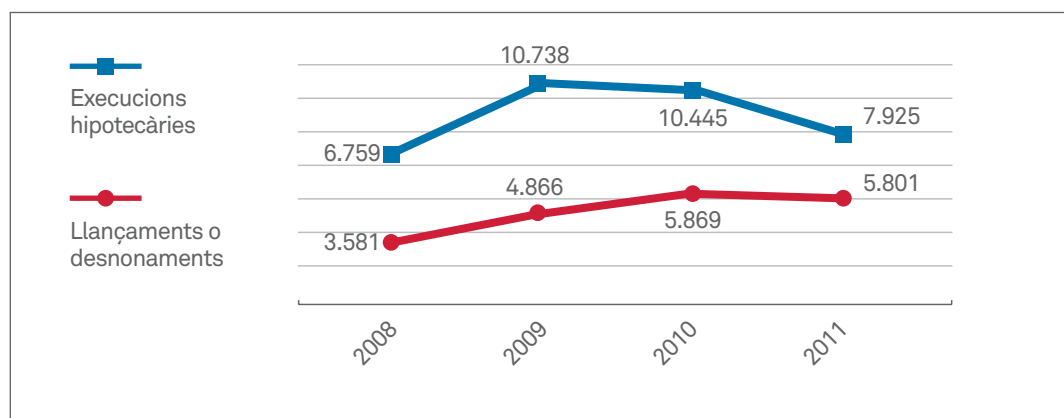
Darrerament està augmentant de forma important el nombre de famílies que tenen problemes per pagar les despeses d'hipoteca. El 2011 es van realitzar 7.925 execucions hipotecàries a la província de Barcelona, xifra que tot i ser menor que la de 2010 és significativament més alta que la de 2007 (2.804 casos). El mateix any es van fer efectius 5.801 desnonaments a la província de Barcelona, amb un increment del 62% respecte a l'any 2008 (gràfic 12).

2.2.9 Ajuts de menjador

Des del curs 2008-2009 el Consorci d'Educació de Barcelona gestiona la convocatòria d'ajuts individuals de menjador per a alumnat dels cursos entre P-3 i 4t d'ESO escolaritzat en centres públics i concertats, amb un pressupost que aporten conjuntament amb la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona.

Per al curs 2012-2013, una aportació extraordinària de 2,5 milions d'euros de l'Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports de l'Ajuntament de Barcelona ha permès destinar a la convocatòria un import màxim inicial de 8.500.000 d'euros, fent possible atendre totes les sol·licituds que complien els requisits de la convocatòria. Aquesta aportació, que s'ha fet a l'inici del procés, ha permès que tots els ajuts s'adjudiquin amb efectes del primer dia del curs.

Gràfic 12. Execucions hipotecàries i desnonaments. Província de Barcelona 2008-2011

Font: elaboració pròpia basada en dades del Consell General del Poder Judicial.

2.3. Indicadors residencials i relacionals

2.3.1. Monoparentalitat

L'any 2011, Barcelona comptava amb un total de 657.278 llars (taula 10). D'aquestes, 15.425 estaven formades per una persona de 16 anys o més i almenys un menor, situació que s'interpreta com a llar monoparental. Així, tot i que com a percentatge sobre el total de la ciutat aquestes representen una proporció petita (2,35%), la xifra absoluta és significativa, i denota un canvi en els models de família de la ciutat. Cal remarcar també que la majoria d'aquestes llars són formades per dones.

La tendència al llarg dels anys ha estat d'augment de les llars monoparentals fins al 2010, moment en què es comença a observar una lleugera davallada, passant de 15.799 llars a 15.425 (taula 10).

35

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

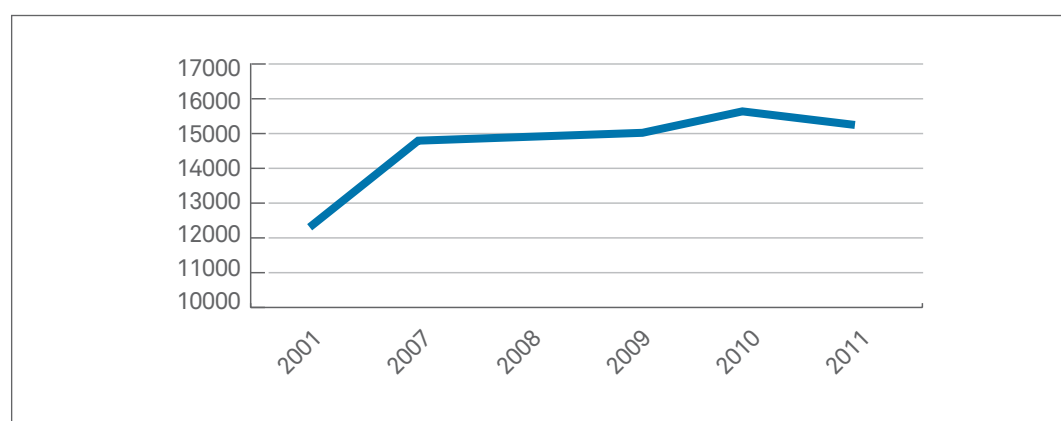
Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

Taula 10. Estructura de les llars monoparentals. Barcelona 2001-2011

	2001	2007	2008	2009	2010	2011
Total de llars a Barcelona	594.452	645.752	650.647	655.302	658.623	657.278
Una persona de 16 anys i més amb un o més menors	12.462	14.968	15.121	15.323	15.799	15.425
% de persones soles /llars ciutat	2,10%	2,32%	2,32%	2,34%	2,40%	2,35%

Nota: de l'any 2007 en endavant, lectures del Padró Municipal d'Habitants a 30 de juny de cada any. Font: Cens de Població i Habitatges 2001. Instituto Nacional de Estadística. Institut d'Estadística de Catalunya.

Gràfic 13. Evolució de les famílies monoparentals. Barcelona 2001-2011

Nota: de l'any 2007 en endavant, lectures del Padró Municipal d'Habitants a 30 de juny de cada any. Font: elaboració pròpia basada en dades del Cens de Població i Habitatges 2001. Instituto Nacional de Estadística. Institut d'Estadística de Catalunya.

2.3.2. Persones que viuen soles

Un factor de risc important per a la gent gran és l'aïllament social, risc que es pot veure potenciat pel fet de viure sol. Sobre el total de persones que viuen soles, el 43,3% tenen 65 anys o més. Un indicador per analitzar el risc d'aïllament social és l'índex de solitud de persones de 65 anys i més (que és la relació entre les persones de 65 anys i més que viuen soles respecte el total de persones d'aquesta edat a la ciutat). Un terç de les persones de 65 anys o més de la ciutat viuen soles.

Els homes de 65 anys o més que viuen sols representen un 14,1% i l'índex de solitud femení és de gairebé el 33% del total de dones de 65 anys o més.

Les xifres són molt similars en l'índex de solitud de persones de 75 anys i més, cas en què l'índex per a les dones arriba a gairebé el 40%. L'any 2012, els districtes amb major nombre de gent gran sola són l'Eixample, Ciutat Vella i Sants-Montjuïc.

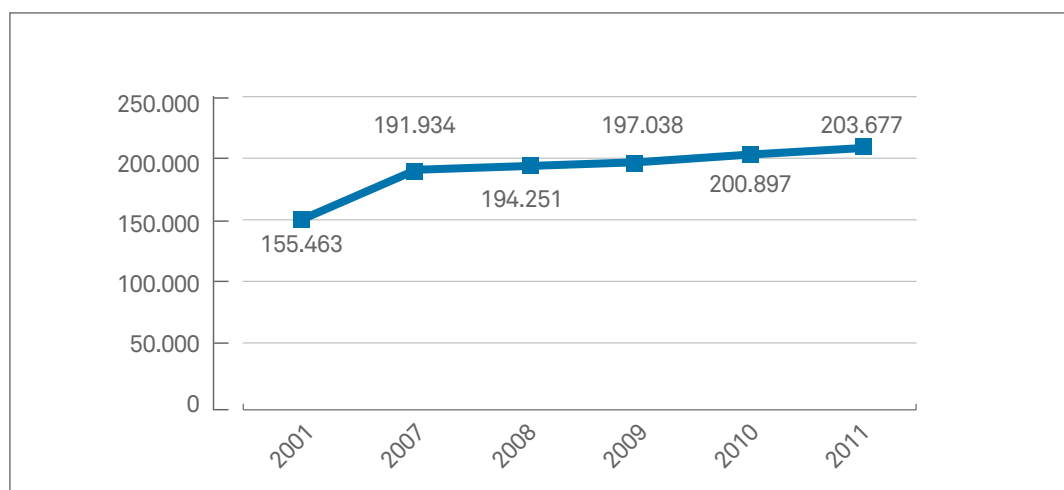
Viure sol, no obstant, no és tan sols un risc per a la gent gran, ja que les llars unipersonals impossibiliten les economies d'escala, és a dir, la compartició de costos, a més de dependre d'un sol sou, fet que les fa especialment vulnerables. El 2011 a la ciutat, hi havia 202.856 llars unipersonals, que representen el 31% del total de llars (657.278).

Taula 11. Índex de solitud per grups d'edat. Barcelona 2011

Índex de solitud 65 anys i més			Índex de solitud 75 anys i més		
Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
14,23	33,11	25,67	16,10	39,61	31,22

Font: indicadors sociodemogràfics del Departament de Recerca i Coneixement. Ajuntament de Barcelona.

Gràfic 14. Persones que viuen soles. Barcelona 2001-2011

Font: elaboració pròpia basada en la lectura del Padró Municipal d'Habitants. Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

2.3.3. Aglomeració en l'habitatge

L'elevat esforç econòmic que suposa per a algunes persones accedir a l'habitatge provoca la necessitat de compartir pis amb altres persones per tal de repartir despeses. Sobre el total de persones que viuen a Barcelona, el 5,3% viu en habitatges amb 7 persones o més; a Ciutat Vella aquest percentatge arriba al 13,5% (taula 12).

2.3.4. Xarxes socials

Un dels factors més importants per assegurar la inclusió social dels individus és disposar d'una xarxa social que pugui ajudar-lo en moments difícils. A Catalunya, un 35,42% de les persones afirmen que en cas de problemes personals acuden a la família (pares, parella o altres familiars), mentre que el 35,68% afirma haver acudit a altres persones conegudes.

37

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

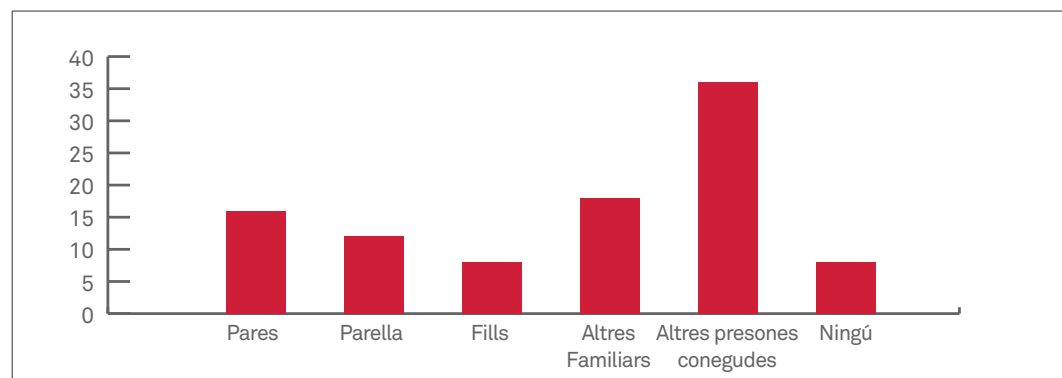
Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

Taula 12. Població que viu en habitatges amb 7 persones o més. Barcelona 2011

Districtes	Persones que viuen amb 7 persones o més	% sobre població districte
Ciutat Vella	13.971	13,5%
Eixample	11.069	4,2%
Sants-Montjuïc	11.503	6,3%
Les Corts	2.955	3,6%
Sarrià-Sant Gervasi	7.670	5,3%
Gràcia	4.013	3,3%
Horta-Guinardo	6.546	3,9%
Nou Barris	10.359	6,2%
Sant Andreu	6.854	4,7%
Sant Martí	10.530	4,6%
BARCELONA	85.470	5,3%

Font: lectura del Padró Municipal d'Habitants a juny de 2011. Departament d'Estadística.

Gràfic 15. Persones a qui acudeix en cas de problemes personals. Catalunya 2011. %

Font: dada obtinguda a partir de l'Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població a Catalunya. Idescat i IERMB.

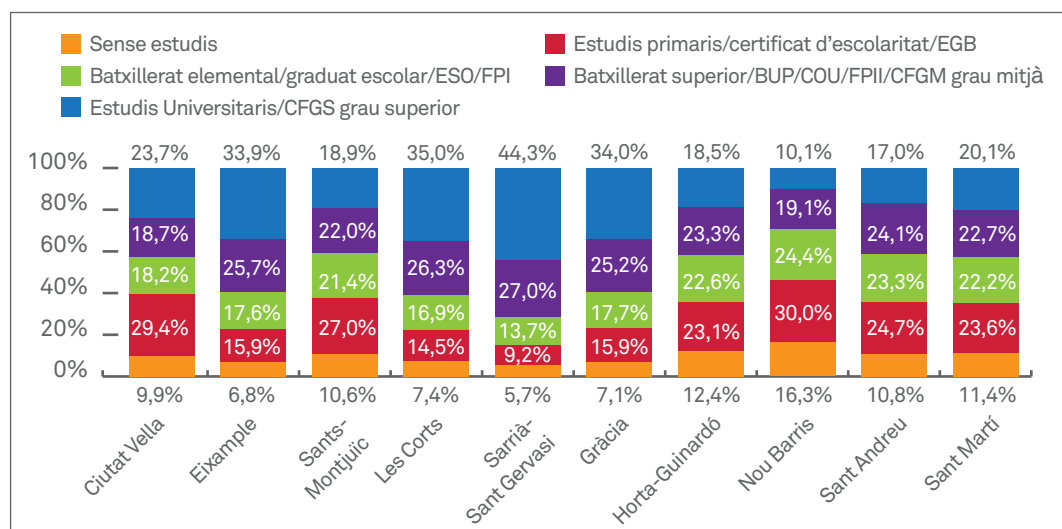
2.4. Indicadors educatius

2.4.1. Nivell formatiu

Un dels factors que permeten millors oportunitats i més autonomia per a les persones i que, per tant, permet disminuir els riscos d'exclusió social, és un bon nivell educatiu. Si s'analitza el nivell acadèmic per districtes (gràfic 16), es pot apreciar que Sarrià-Sant Gervasi és el districte amb major proporció de persones amb estudis universitaris o cursos formatius de grau superior, ja que gairebé la meitat de la seva població (44,3%) assolix aquest nivell. En canvi, Nou Barris és el districte que menys titulats universitaris o de cursos formatius de grau superior té, ja que menys del 10% de la població disposa

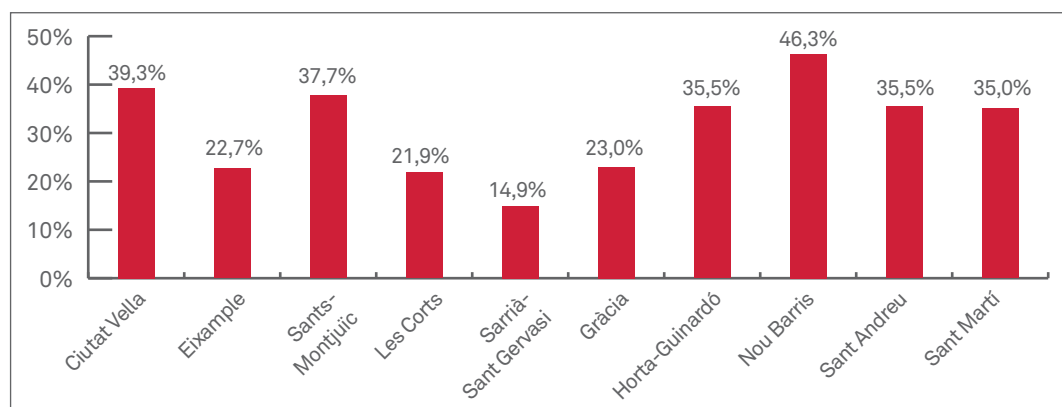
de títol superior. Nou Barris és també el districte que té major proporció de persones sense estudis (el 16,3% de la seva població) i el que té més persones amb tan sols estudis primaris o EGB (el 30%). Ciutat Vella, Sants-Montjuïc i Sant Andreu també destaquen per la seva proporció d'habitants que només tenen estudis primaris, ja que els tres tenen més del 24% de la població amb aquest nivell educatiu (gràfic 17). En canvi, els barris que com Sarrià-Sant Gervasi destaquen en ensenyaments universitaris o de formació de grau superior són Les Corts (35%), l'Eixample (33,9%) i Gràcia (34%).

Gràfic 16. Nivell acadèmic per districte. Barcelona 2011

Nota: població classificada de 16 anys i més. Font: elaboració pròpia basada en la lectura del Padró Municipal d'Habitants a 30.6.2011. Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

Gràfic 17. Percentatge de població sense estudis o amb estudis primaris per districtes. Barcelona 2011

Nota: població classificada de 16 anys i més. Font: elaboració pròpia basada en la lectura del Padró Municipal d'Habitants a 30.6.2011. Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

39

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

2.4.2. Nacionalitat de l'alumnat

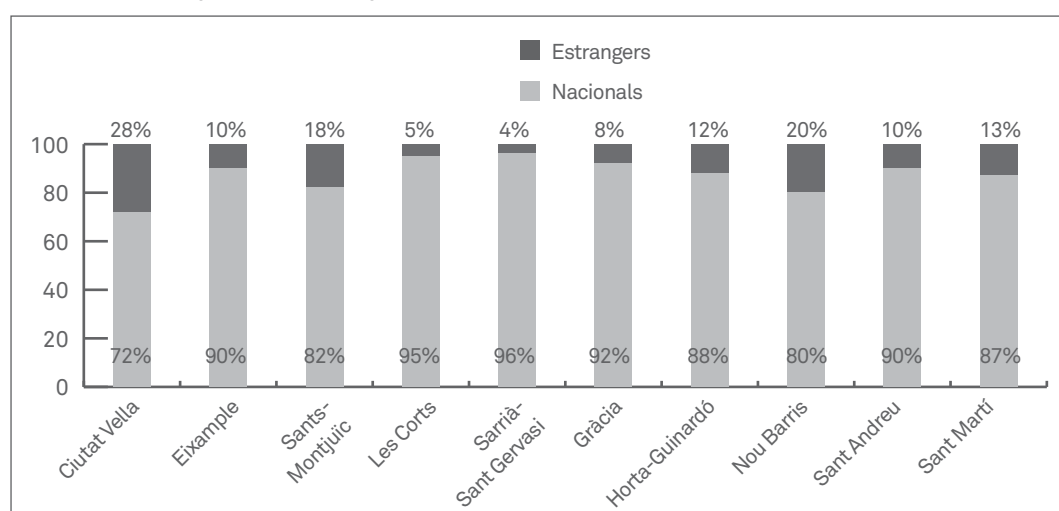
La taxa d'alumnat de nacionalitat estrangera mostra una clara tendència a l'alça des d'inicis dels anys 2000 fins al curs 2010-2011, en què es va arribar a l'11,9% d'alumnes estrangers en relació amb el total d'alumnes de la ciutat. A partir de llavors l'evolució es mostra estable.

Pel que fa a la distribució dels alumnes estrangers per districtes, tot i que cap districte acull un percentatge molt elevat d'alumnes estrangers sobre el total (Nou Barris és el districte que n'escolaritza un major percentatge, el

15,39% del total dels alumnes immigrants a la ciutat), sí que és notori observar que a Ciutat Vella els alumnes estrangers representen el 28,2% del total dels alumnes del districte.

Si analitzem les regions d'origen dels alumnes de Ciutat Vella i de Nou Barris també observem alguns biaixos. Més del 26% dels alumnes magrebins i més del 30% dels asiàtics i d'Oceania van a escoles de Ciutat Vella; i més del 35% d'africans, que no del Magreb, i gairebé el 20% dels llatinoamericans van a escoles de Nou Barris.

Gràfic 18. Alumnes per nacionalitat i per districte. Barcelona 2010-2011

Nota: no s'han inclòs els alumnes matriculats en centres que cursen plans d'estudis estrangers. Font: elaboració pròpia basada en dades estadístiques d'Ensenyament. Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya.

2.4.3. Titularitat dels centres

Durant el curs 2010-11, a Barcelona gairebé el 40% dels alumnes d'ensenyament bàsic (de 3 a 16 anys) cursaven els seus estudis en centres públics, percentatge que es dispara a Ciutat Vella, Nou Barris i Sant Martí, districtes en què el percentatge supera el 50%. En canvi, als districtes de Sarrià-Sant Gervasi i Les Corts menys del 30% dels seus alumnes estudien en escoles de titularitat pública.

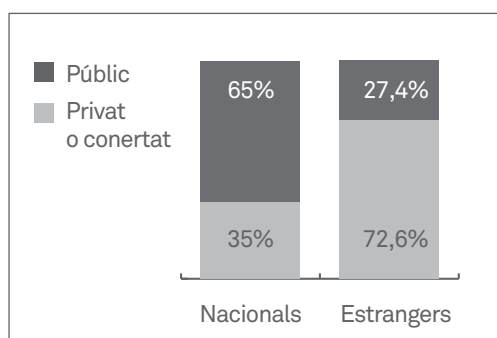
2.4.4. Fracàs escolar

El curs 2010-11, la taxa de fracàs escolar a 4t d'ESO va ser del 15,59%. S'aprecia un declivi respecte a la taxa de 2006-07 (18,1%), tot i l'estancament d'aquesta millora respecte al curs 2008-09. Continua sent una xifra considerable, tenint en compte la importància de l'educació secundària per poder entrar al mercat laboral en condicions adequades (gràfic 20).

Tot i que l'índex d'absentisme escolar a Barcelona el curs 2010-2011 va ser del 0,73, hi ha tres districtes on aquest índex es va doblar: Ciutat Vella (1,94), Sants-Montjuïc (1,17) i Nou Barris (1,83), els mateixos districtes que reuneixen pitjors condicions en els àmbits laboral i educatiu, tal com s'ha vist anteriorment. Un factor que pot dificultar el procés d'inclusió d'un alumne és l'entrada a l'escola a mig curs. A la següent taula es presenten les dades d'altres i baixes de matrícula durant el curs 2010-2011.

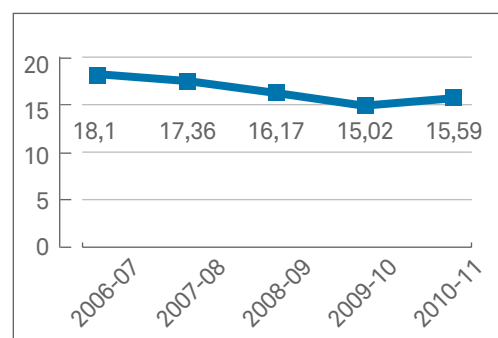
Un indicador que té a veure de forma més indirecta amb l'educació, però el tractament del qual té molt a veure amb l'activitat socioeducativa, és la delinqüència juvenil. A Barcelona l'any 2011 hi havia 1.207 infants i adolescents atesos per Justícia Juvenil, xifra que ha anat disminuint de forma lleugera però continua des del 2006 (taula 14).

Gràfic 19. Sector escolar segons nacionalitat dels alumnes. Barcelona curs 2010-2011

Nota: no s'han inclòs els alumnes matriculats en centres que cursen plans d'estudis estrangers. Font: elaboració pròpia basada en dades estadístiques d'Ensenyament. Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya.

Gràfic 20. Evolució del fracàs escolar a 4t d'ESO. Barcelona 2006-2011

Font: elaboració pròpia basada en dades del recull estadístic L'escolarització a la ciutat de Barcelona. Curs 2010-2011 del Consorci d'Educació de Barcelona.

Taula 13. Altes i baixes de matrícula durant el curs 2010-2011. Barcelona

	Altes	Baixes	Increment net
Educació infantil	1806	1611	195
Primària 2356	2356	2370	-14
Secundària obligatòria	1965	2136	-171
Total	6127	6117	10

Font: recull estadístic L'escolarització a la ciutat de Barcelona. Curs 2010-2011. Consorci d'Educació de Barcelona. Les dades corresponen al període entre el 7.9.2010 i el 28.3.2011.

Taula 14. Menors atesos segons sexe i edat. 2006-2011.

Barcelona			Catalunya	
Any	Nois	Noies	Nois	Noies
2006	1.219	333	6.091	1.272
2007	1.186	310	6.280	1.374
2008	1.091	248	6.138	1.267
2009	1.101	229	6.003	1.217
2010	1.077	231	5.882	1.212
2011	978	229	5.641	1.247
Edat	Nois	Noies	Nois	Noies
14 anys	16	11	nd	nd
15 anys	82	21	nd	nd
16 anys	131	56	nd	nd
17 anys	224	48	nd	nd
18 -25 anys	525	93	nd	nd

Font: Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i Justícia Juvenil. Departament de Justícia. Generalitat de Catalunya.

41

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

2.4.5. Grau de cobertura

Actualment, l'educació gratuïta és un dret de la infància entre 6 i 16 anys. A més, l'educació infantil de segon cicle (de 3 a 5 anys) està universalitzada. Així doncs, s'observa que a la ciutat de Barcelona les taxes de cobertura de les demandes d'escolarització entre els 6 i els 16 anys estan cobertes al 100% (i més) en centres públics i concertats.

Aquesta taxa arriba també als estudis de batxillerat. No obstant això, hi ha dues excepcions importants: les escoles bressol públiques, que cobreixen un 56,7% de les demandes sol·licitades, i la formació professional de grau mitjà i de grau superior, que cobreixen un 86,6% i 71,8%, respectivament (taula 15).

Pel que fa a altres activitats socioeducatives de la ciutat, no incloses dins l'educació formal o obligatòria, desta-

quen els casals infantils, les ludoteques i els Centres Oberts. Barcelona té una xarxa de 45 casals infantils i ludoteques repartits per tota la ciutat. Els districtes on més nens acuden a aquests centres són Sant Martí (713 infants l'any 2011), Sants-Montjuïc (506 nenes i nens) i Nou Barris (462). No obstant això, el barri on hi ha un major grau d'utilització en relació amb la població infantil és Ciutat Vella, on el 3,18% dels infants hi acuden.

Els Centres Oberts són un altre recurs molt important per a l'activitat socioeducativa de la ciutat. L'any 2011 l'Ajuntament i la Xarxa de Centres Oberts d'Atenció a la Infància i l'Adolescència gestionaven un total de 17 centres per a la integració i l'activitat socioeducativa de la infància fins als 16 anys, i en van atendre 1.591 (taula 16).

Taula 15. Oferta i demanda a la preinscripció. Centres públics i concertats. Barcelona curs 2010-2011

	Places	Sol·licituds	Grau de cobertura
Escoles bressol	5.400	9.522	56,7%
Educació infantil	15.284	14.850	102,9%
Educació primària	4.462	2.884	154,7%
Educació secundària obligatòria	10.125	7.747	130,7%
Batxillerat	4.594	3.727	123,3%
Formació professional de grau mitjà	6.655	7.687	86,6%
Formació professional de grau superior	8.852	12.337	71,8%
Arts plàstiques i disseny	1.011	467	216,5%

Taula 16. Promoció social i comunitària per districtes. 2011

Serveis	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Corts	Sarrià-St.Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	BARCELONA
Casals infantils i ludoteques											
Centres	6	3	3	2	3	3	8	7	3	7	45
Nens inscrits	352	300	506	187	208	97	457	462	210	713	3.492
Vacances d'estiu infants i adolescents	8.385	17.540	8.909	6.625	6.733	12.148	12.811	9.126	9.861	21.937	114.075
Places ofertes	4.286	9.427	3.741	3.363	4.443	6.111	6.825	4.560	4.901	10.881	58.538
Participants	51,1	53,7	42	50,8	66	50,3	53,3	50	49,7	49,6	51,3
% ocupacio	593	536	425	126	141	342	763	813	424	1.010	5.173
Centres Oberts											
Centres(1)	1	7	1	0,5	0,5	0	0	2	3	2,5	17
Menors atesos	11	70,3	43	48	75	0	0	212	273	126	1.591

Nota: (1) El valor 0,5 vol dir que hi ha un equipament compartit amb un altre districte. Font: Departament de Recerca i Coneixement. Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports. Ajuntament de Barcelona.

2.5. Indicadors sociosanitaris

La Delegació de Salut té entre els seus objectius estratègics fomentar i vetllar per la salut de les persones. L'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB) té encomanada la funció de vetllar per la Salut Pública. En aquest sentit, l'ASPB fa un seguiment sistemàtic de les dades de salut de la ciutat, extraient-les de diverses fonts (hospitals, centres d'atenció primària de salut, registre de natalitat i mortalitat, entre altres), i analitzant-les per oferir una visió de conjunt de l'estat de salut de la ciutadania. Aquest seguiment es plasma en l'elaboració d'un informe anual sobre la

salut a la ciutat que ajuda a determinar les accions prioritàries sobre les quals cal intervenir. Així mateix, cada quatre anys, l'ASPB elabora l'Enquesta de Salut de Barcelona que cobreix aspectes de salut i estils de vida, socioeconòmics i d'ús de serveis sanitaris i pràctiques preventives (la darrera enquesta és de 2011). Per aprofundir en el coneixement de la salut, l'ASPB també realitza estudis monogràfics sobre problemes de salut específics, com són el càncer de mama, la salut mental, el consum de drogues o altres.

43

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

2.5.1. Dades generals sobre l'estat de salut

L'Enquesta de Salut de Barcelona (ESB) ens ofereix un diagnòstic molt clar tant del nivell de salut de la població com de la percepció ciutadana. El 2011 el 81,2% de persones (84,6% dels homes i el 78,2% de les dones) va declarar que la seva salut era bona, molt bona o excel·lent, percentatge que ha incrementat des del 2006. Pel que fa a la percepció de mala salut, el 15,4% dels homes i el 21,8% de les dones declaraven que la seva salut era regular o dolenta, dades que mostren una desigualtat segons el sexe.

Altres conclusions de l'ESB de 2011 reflecteixen que el 50,3% dels homes i el 59,3% de les dones pateixen algun trastorn crònic; ha minvat el nombre de menors de 25 anys que declaren tenir un pes baix (el 13,6% i el 41,1% de les dones); el consum de tabac habitual disminueix, de manera que són fumadors habituals el 22,2% d'homes i 15,8% de dones.

L'ESB de 2011 reflecteix altres conclusions respecte la qualitat de vida dels ciutadans. En destaca que el 84,1% de les persones majors de 15 anys declaren que caminen cada dia almenys deu minuts i que l'activitat física la practiquen en el temps lliure de manera intensa un 25,4% dels homes i un 15,7% de les dones.

2.5.2. Embarassos adolescents

Un factor de risc per a les adolescents són els embarassos no planificats que, en la majoria dels casos, són no desitjats. L'any 2011, es van registrar 547 embarassos de dones entre 12 i 18 anys de les quals 125 van donar a llum. La resta, el 77%, van ser interrupcions voluntàries de l'embaràs. Tot i això, des de l'any 2008 aquestes xifres tenen una tendència de decreixement.

2.5.3. Salut mental

El patiment psicològic és un dels indicadors que s'obté de l'ESB mitjançant el test de Goldberg-12 i permet mesurar el risc de patir problemes de salut mental. Segons l'Enquesta de Salut de 2011, l'11,1% dels homes i el 16,8% de les dones residents a Barcelona tenen patiment psicològic.

Aquest valor mostra una relació amb la tipologia professional, ja que mentre que les dones treballadores no qualificades arriben al 17,2% de patiment psicològic, les directives, professionals liberals i tècniques superiors mostren un 13,7% de mitjana (figura 2).

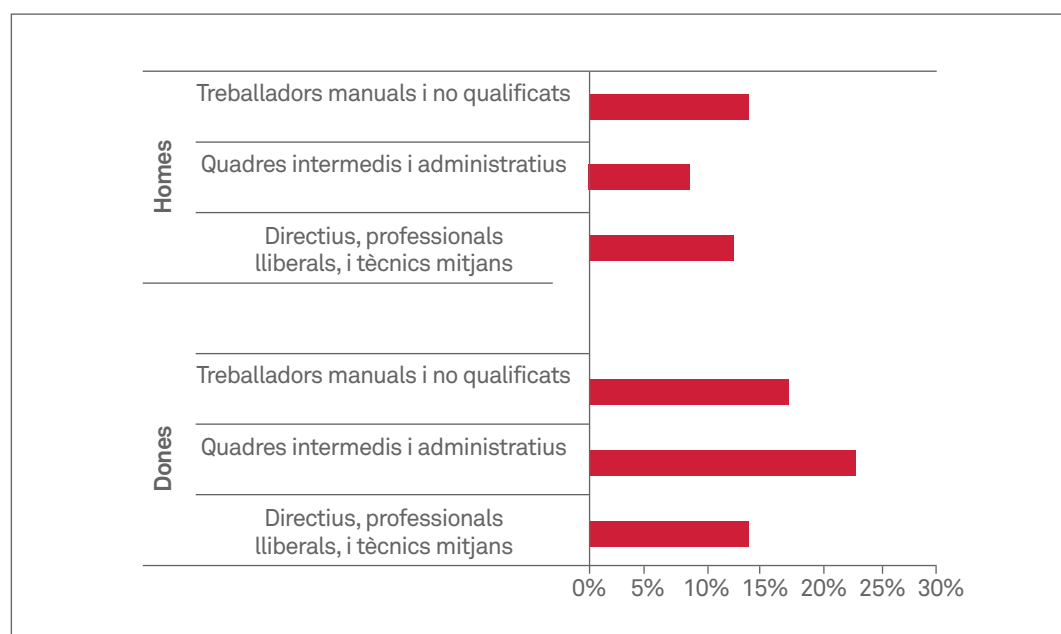
D'altra banda, tot i l'augment respecte el 2010 de les persones ateses per malaltia mental als centres d'adults (37.092 el 2011), la tendència és de descens. L'atenció a infants i joves té una tendència a l'alça durant tot el període, i l'any 2011 es van arribar a atendre 7.657 nens. Aquesta tendència a l'alça també es dona en el nombre de persones ateses en hospitals i centres de dia (taula 17).

Taula 17. Evolució de les persones ateses per malaltia mental a Barcelona. 2007-2011.

Persones ateses	2007	2008	2009	2010	2011
Centres d'adults (CSMA)	44.758	34.898	34.925	36.083	37.092
Centres infantils i juvenils (CSMIJ)	6.269	6.953	7.239	7.669	7.657
Hospitals i altres	4.803	nd	4.829	5.337	4.478
Centres de dia	1.395	1.516	1.504	1.641	1.539

Font: Agència de Salut Pública de Barcelona.

Figura 2. Patiment psicològic per categoria professional i sexe. Barcelona 2011

45

Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

2.5.4. La tuberculosi i la sida

A Barcelona, l'any 2011 hi havia 404 persones amb tuberculosi, de les quals 79 residien a Ciutat Vella. Cal destacar que la tendència és de descens tot i el repunt de l'any 2009 (taula 18). Pel que fa a la sida, fins al setembre de 2012 se n'han detectat 2.327 casos, principalment residents a Ciutat Vella, Eixample i Gràcia (taula 19).

Taula 18. Casos de persones residents a Barcelona amb tuberculosi per districtes. 2009-2011

Districtes	TUBERCULOSI		
	2009	2010	2011
Ciutat Vella	64	104	79
Eixample	61	53	43
Sants-Montjuïc	49	52	52
Les Corts	8	22	7
Sarrià-Sant Gervasi	22	19	13
Gràcia	24	26	29
Horta-Guinardo	28	23	42
Nou Barris	40	40	47
Sant Andreu	36	36	35
Sant Martí	45	47	48
No determinat	15	7	9
TOTAL	392	429	404

Font: Agència de Salut Pública de Barcelona.

Taula 19. Distribució dels casos de SIDA vius diagnosticats entre el 1987 i el 2011, i de VIH vius diagnosticats entre el 2001 i el 2011, de persones residents a Barcelona. Barcelona 2009-2012

Districtes	SIDA			VIH
	2009	2010	2011*	2012*
Ciutat Vella	443	448	416	370
Eixample	421	429	410	823
Sants-Montjuïc	343	347	328	375
Les Corts	69	67	65	72
Sarrià-Sant Gervasi	147	140	138	122
Gràcia	171	178	164	158
Horta-Guinardo	184	188	182	119
Nou Barris	229	225	212	116
Sant Andreu	136	141	127	90
Sant Martí	261	263	244	167
No determinat	43	41	41	1.469
TOTAL	2.447	2.467	2.327	3.881

Font: Agència Salut Pública de Barcelona. *Dades fins a setembre de 2012.

2.5.5. El consum de drogues

L'any 2011 es van atendre 7.095 pacients amb drogodependència en centres d'atenció i seguiment de titularitat municipal, principalment per problemes amb l'alcohol i l'heroïna (taula 20). La tendència entre 2009 i 2010 és de força estabilitat en el nombre de casos detectats o atesos.

Pel que fa a les drogues, l'Informe de Salut de 2011 conclou que la substància que motiva un nombre més elevat de primeres visites al Servei d'Orientació sobre Drogues en els adolescents és el cànnabis. Tot i així, el consum problemàtic es presenta en un percentatge molt inferior a altres anys. L'alcohol és la droga que té un nombre més alt de

primeres visites als centres d'atenció i s'apropa a l'activitat generada per la cocaïna i els opiacis als centres d'atenció i seguiment, sent un 44,9%, un 19,1% i un 15,7%, respectivament.

Segons el mateix informe, la substància que genera un nombre més elevat de pacients en tractament és l'alcohol, amb un 34% d'homes i un 36,9% de dones, seguida de l'heroïna, amb un 29,1% d'homes i un 24% de dones. El nombre absolut de morts per reacció aguda adversa a drogues il·legals s'ha mantingut estable al llarg dels anys (aproximadament 60 morts anuals), malgrat que hi va haver una davallada entre el 2007 i el 2008.

Taula 20. Pacients en tractament als centres d'atenció i seguiment de titularitat municipal segons la droga primària. Barcelona 2007- 2011

Pacients en tractament	2007	2008	2009	2010	2011
Alcohol	2.291	2.505	2.475	2.487	2.470
Heroïna	2.381	2.374	2.123	2.086	1.975
Cocaïna	1.279	1.389	1.373	1.287	1.146
Altres (1)	825	874	1.012	1.376	1.504
Total pacients atesos	6.776	7.142	6.989	7.221	7.095

(1) Altres: cànnem, amfetamines, drogues de disseny, tabac i benzodiazepines. Font: Prevenció i Atenció a les Dependències. Agència de Salut Pública de Barcelona.

2.5.6. Suïcidis

El nombre de suïcidis entre el 2007 i el 2010 no presenta una tendència clara, tal i com es mostra a la següent taula.

Taula 21. Evolució dels suïcidis per franja d'edat i sexe. Barcelona 2007-2010

Any	Total	5-14 anys	15-24 anys	25-34 anys	35-44 anys	45-64 anys	65 i més anys
2010							
Homes	84	0	3	12	18	23	24
Dones	48	0	1	0	5	10	9
2009							
Homes	90	0	6	9	15	22	28
Dones	28	0	3	7	11	17	11
2008							
Homes	80	0	4	6	15	34	31
Dones	49	0	1	2	4	13	8
2007							
Homes	80	0	2	9	18	33	22
Dones	25	0	0	7	7	18	16

Font: Registre de mortalitat de Barcelona. Agència de Salut Pública de Barcelona.

2.6. Indicadors culturals

El Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015 s'inscriu en el marc de l'experiència obtinguda des de l'Ajuntament de Barcelona en la tasca per avançar cap a una Barcelona inclusiva i cohesionada. És per això que ha volgut incorporar un altre àmbit de la inclusió social dedicat a la cultura, atenent així les consideracions fetes arran del mapatge d'experiències 1.0⁹ (febrer de 2011) i de diversos estudis¹⁰ que han proliferat en els darrers anys en aquest àmbit. Tant el mapatge com el corpus teòric han fet palesa la necessitat d'incorporar la dimensió cultural com un factor més de la inclusió/exclusió social, posant l'èmfasi en les desigualtats culturals.

Entendrem les desigualtats culturals com aquelles relacionades amb l'accessibilitat al capital cultural i educatiu i els vincles socials generadors

de capital social. Un dels factors que provoca més desigualtat cultural rau en l'accés a les noves tecnologies de la informació i la comunicació (TIC), i en el seu ús, que s'han convertit en eines comunicatives quasi imprescindibles de les societats actuals. En aquest sentit, és positiu notar la disminució del percentatge de llars sense accés a Internet a Barcelona. Tot i això, l'any 2011 encara hi havia gairebé un 25% de llars que no disposaven de connexió.

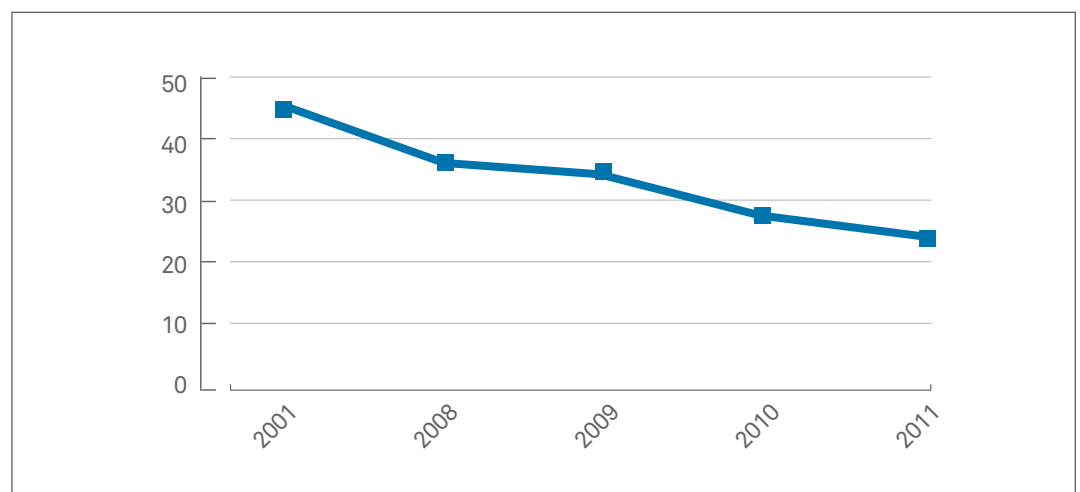
Ara bé, les oportunitats que obre el llenguatge digital no es troben generalitzades ni equitativament distribuïdes. A continuació s'ofereix un conjunt d'indicadors extrets de l'enquesta d'equipament i ús de tecnologies de la informació i la comunicació de les llars, elaborada per l'Institut Nacional d'Estadística (INE) el 2011. Tot i ser dades del conjunt de l'estat espanyol,

48

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

Gràfic 21. Evolució de les llars sense connexió a Internet (%). Barcelona 2007-2011

Font: elaboració pròpia basada en dades de l'enquesta d'equipament i ús de tecnologies de la informació i la comunicació de les llars. INE.

⁹ Veure els annexos.

¹⁰ Veure els annexos.

s'ha cregut oportú plasmar alguns indicadors que ajudin a comprendre la dimensió del fenomen.

Al gràfic següent es poden observar les diferències d'ús de les TIC segons l'edat. Les cohorts més joves són les que ofereixen taxes d'ús més elevades, i, de generació en generació, es produeix un descens de l'ús tant de l'ordinador com d'Internet.

D'altra banda, la penetració de l'ordinador i d'Internet estan relacionades directament amb els ingressos nets de la llar, tal com es pot veure al gràfic següent.

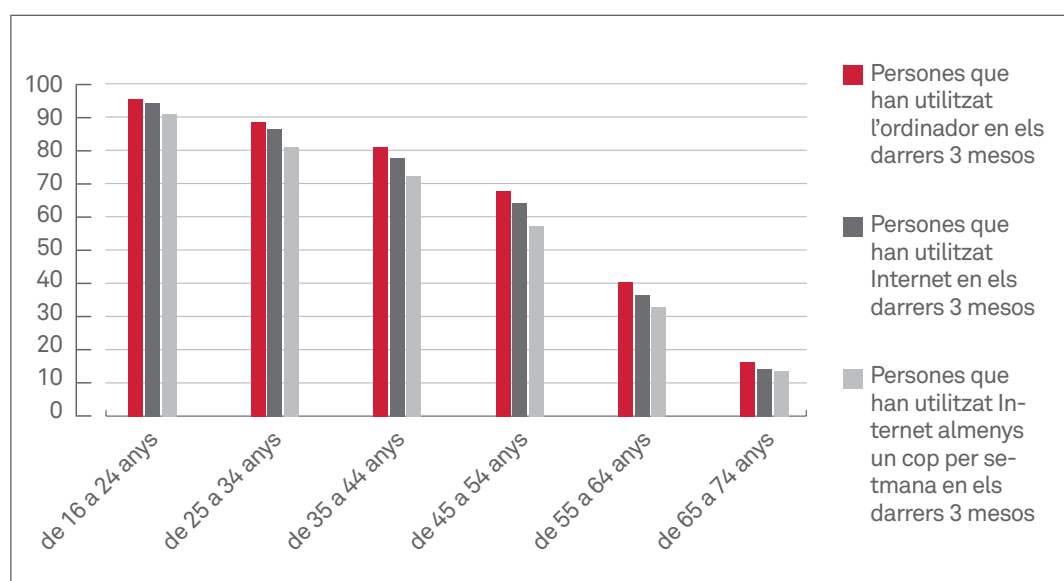
A mesura que creixen els ingressos nets, creix també la possibilitat de tenir algun tipus d'ordinador a la llar i disposar d'accés a Internet. Les llars amb uns ingressos menors de 1.100 €

difereixen de les llars amb majors ingressos en més de 50 punts percentuals.

El col·lectiu de persones amb estudis superiors ocupen els percentatges més alts –arriben quasi al 100%–, mentre que les persones analfabetes compten amb els percentatges més baixos –arriben al 0% en el cas de la compra a través d'Internet.

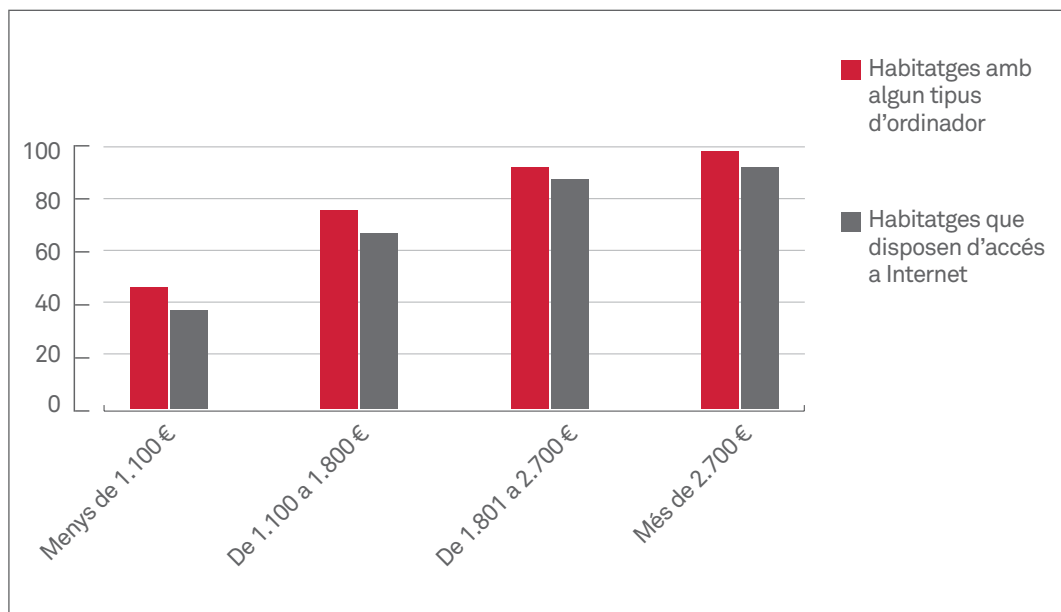
De la mateixa manera que passava amb els ingressos nets de la llar, s'observa una relació directament proporcional entre l'ús de les TIC i el nivell formatiu. El gràfic que es mostra a continuació permet visualitzar aquesta relació (gràfic 24).

Gràfic 22. Ús de les TIC segons edat a l'Estat espanyol. 2011 (%)

Font: enquesta d'equipament i ús de tecnologies de la informació i la comunicació de les llars 2011. INE.

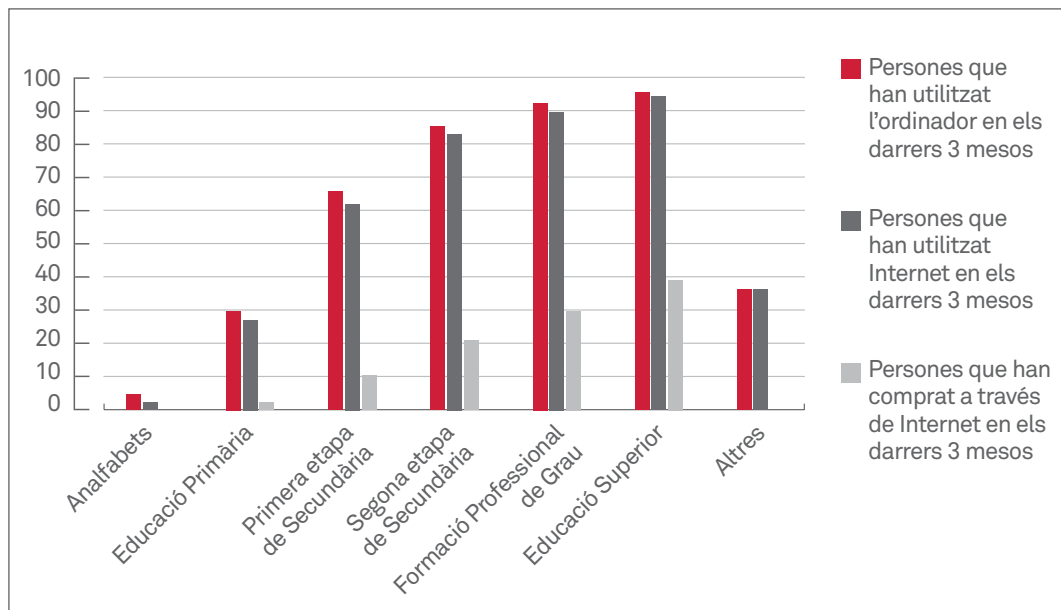
Gràfic 23. Ús de les TIC segons ingressos nets de la llar. Estat espanyol 2011 (%)

Font: enquesta d'equipament i ús de tecnologies de la informació i la comunicació de les llars 2011. INE.

Quant a la situació laboral, els estudiants tenen els majors nivells percentuals. Això s'explica, en part, pelfet que els estudiants són més joves que la resta dels grups. En canvi, els pensionistes, dels quals unagran part són persones grans, mostren els percentatges més baixos, juntament amb les persones que treballen com a mestresses de la llar (taula 22).

Gràfic 24. Ús de les TIC segons nivell formatiu. Estat espanyol 2011 (%)

Font: enquesta d'equipament i ús de tecnologies de la informació i comunicació de les llars 2011. INE.

Taula 22 Accés a les TIC segons nivell formatiu i situació laboral. Estat espanyol 2011

		Persones que han utilitzat l'ordinador en els darrers 3 mesos	Persones que han utilitzat Internet en els darrers 3 mesos	Persones que han comprat a través d'Internet en els darrers 3 mesos
Segons nivell formatiu	Analfabets	4,7	2,2	0
	Educació primària	30,3	27,6	2,9
	Primera etapa de secundària	65,9	62,7	10,8
	Segona etapa de secundària	85,5	83,3	21,7
	Formació professional de grau superior	92,7	90,5	30,5
	Educació superior	95,7	95,1	39,6
	Altres	36,4	36,4	0
Segons situació laboral	Actius ocupats	83,3	81,1	25,8
	Actius aturats	68,2	65	12,5
	Estudiants	99,1	99,2	25,4
	Feines de la llar	32,6	29,4	5,8
	Pensionistes	23,4	21,8	3,9
	Altres situacions laborals	50,6	48,5	14,2
	Treballador per compte aliè	84,6	82,5	26,3
	Treballador per compte propi	77,6	74,5	23,7

Nota: Situació laboral: les xifres corresponents a aquesta variable s'han obtingut a partir de l'autoclassificació de l'entrevista. Font: Instituto Nacional de Estadística

2.7. Indicadors sobre drets personals i col·lectius

2.7.1. Vulneració dels drets civils a la ciutat

Persisteixen les queixes per vulneració de drets civils a la ciutat. Així, el 2011 l'Oficina per la No Discriminació (OND) va atendre 508 persones.

Les queixes eren atribuïdes en un 39% a entitats i empreses privades i un 20% a particulars. El motiu font de més discriminació va ser la immigració, que va representar el 41% de les denúncies a l'OND.

El segon motiu amb major nombre de discriminacions el formen diferents col·lectius, entre els quals es troben les treballadores sexuals.

2.7.2. Dones

El gran sector de la població que segueix patint discriminacions són les dones. Tot i els avenços que s'han produït en els darrers anys, encara existeixen indicadors que demostren les dificultats de les dones per harmonitzar la vida personal, familiar i laboral, per a la seva promoció en llocs directius i per continuar amb la seva carrera professional.

Així, s'observa que el nombre de dones amb estudis mitjans i superiors no es correspon al nombre de dones que ocupen càrrecs de responsabilitat en els diferents tipus d'organitzacions.

Continua existint una important bretxa salarial entre dones i homes, tal com demostren les estadístiques de l'IDESCAT. Els contractes a temps parcial, les reduccions de jornada i altres mesures de conciliació són utilitzades majoritàriament per les dones. En aquest sentit, s'observa que el percentatge d'empreses que disposen de plans d'igualtat i que apliquen mesures de conciliació i teletreball són inferiors al 50%.

Un indicador rellevant de la qualitat de vida fa referència al repartiment de tasques domèstiques, on el 35,4% de les dones declaren que tenen cura dels menors de 15 anys i el 33,7% dels majors de 65 anys sense cap ajuda, essent valors molt inferiors en el cas dels homes, segons l'Enquesta de Salut de Barcelona de 2011.

En el cas de les dones que exerceixen la prostitució, la seva situació de vulnerabilitat augmenta de forma exponencial.

2.7.3. Col·lectiu de gais, lesbianes, bisexuals i transsexuals

Persisteixen les situacions de discriminació per l'orientació sexual, que prenen forma d'homofòbia, assetjament escolar (bullying), discriminació a la feina, en l'oci i al lleure, al món esportiu i també dins les residències per a gent gran.

Segons el diagnòstic elaborat en el marc del Pla Municipal per al Col·lectiu Lesbià, Gai, Transsexual i Bisexual 2010-2015 de l'Ajuntament de Barcelona, es pot considerar que Barcelona és una ciutat oberta i respectuosa amb la diversitat. Tanmateix, entre els enquestats a partir dels quals es va elaborar el diagnòstic, hi ha consens en el fet que l'espai públic continua marcat com a heterosexual i que es continuen produint agressions homofòbiques i transfòbiques.

La diagnosi també assenyala que hi ha un alt nivell de preocupació en relació a l'àmbit educatiu, sobre el qual es considera que cal establir mesures urgents per combatre les situacions d'assetjament que viuen molts joves. Els grups que necessiten actuacions més urgents segons la diagnosi del Pla són les persones transsexuals, que són les que pateixen més discriminació, la gent gran LGTB, que davant de la dependència se sol trobar socialment més aïllada i amb serveis i institucions on no pot viure amb naturalitat la seva identitat de gènere o tendència sexual, i la població nouvinguda.

2.7.4. Poble gitano

El poble gitano és un dels col·lectius que segueix patint discriminació. Segons l'Agència Europea de Drets Fonamentals (FRA), en l'àmbit estatal s'observa que prop del 9% de la població gitana d'entre 7 i 15 anys no van a l'escola, davant l'escàs 1% de la resta de la població. La taxa de noies que finalitzen els estudis secundaris és tan sols del 15%. Respecte a l'ocupació remunerada (excloent l'autoocupació), la dada general de l'estat espanyol se situa prop del 42%, mentre que per a la població gitana no arriba al 20%. En darrer lloc, el 90% de les persones gitanes viuen sota el llindar de la pobresa.

Línies estratègiques, objectius i actuacions

Estratègia de Desplegament

Part II

PRESENTACIÓ

Una anàlisi exhaustiva de la realitat a Barcelona és el pas previ per configurar el conjunt de polítiques que es duran a terme per a la inclusió social. A partir dels vuit àmbits d'inclusió definits en el marc conceptual, s'ha fet una diagnosi sobre l'estat de la qüestió, al qual s'afegeixen indicadors demogràfics i indicadors sobre els drets individuals i col·lectius.

Actualment l'augment de la taxa d'atur i de la precarietat laboral posen en risc moltes persones i famílies que cada vegada necessiten més ajuts per a sortir endavant. Una de les conseqüències d'aquesta desestabilització econòmica és la pèrdua de l'habitatge, factor que deixa moltes persones en condicions vulnerables i amb un alt risc d'exclusió social. L'alta taxa d'atur es converteix, així mateix, en una xifra preocupant per als joves, els quals veuen augmentar la precarietat laboral alhora que troben els estudis una opció cada vegada menys atractiva.

El progressiu envelliment de la societat posa de relleu la importància d'una adaptació de la ciutat a la gent gran, així com la importància del despla-

ment de la Llei d'atenció a les persones en situació de dependència. Aquest desplegament és vital per a les persones amb discapacitats, que veuen persistir algunes barreres per desenvolupar una vida autònoma.

Altres factors que hem de tenir en compte per valorar la inclusió i la cohesió social rau en el canvi de paradigma migratori, que obliga a centrar l'atenció en les polítiques d'integració i deixar en un segon terme les d'acollida. La immigració és el motiu de discriminació més freqüent, segons recull l'Oficina per la No Discriminació, fet que denota la necessària implicació en polítiques d'integració.

Tot plegat fa palesa la necessitat de seguir treballant per una Barcelona més inclusiva i cohesionada. La ciutat de les persones, com a ciutat on tots els habitants gaudeixin de benestar i de qualitat de vida, és una prioritat del govern municipal, i és en aquest sentit que el Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015 s'erigeix com el principal instrument de lluita contra els factors d'exclusió que persisteixen a la ciutat.

1. VISIÓ 2015: BARCELONA, UNA LLARGA TRAJECTÒRIA PER A LA COHESIÓ SOCIAL

La visió és un full de ruta a curt i mitjà termini per a la política d'inclusió social que, farcit d'una trajectòria, uns consensos i uns valors, ha de guiar la presa de decisions en aquesta matèria en els propers anys.

L'Ajuntament defensa un model que asseguri els drets de la ciutadania i que vetlli pel benestar de les persones residents, promovent la seva màxima integració educativa, laboral, social, residencial, relacional, cívica i política, vetllant per la seva salut i perquè tinguin l'oportunitat d'obtenir uns ingressos suficients i estables que els permetin gaudir d'una vida digna a la nostra ciutat. El govern municipal es compromet a fer el necessari perquè tothom pugui gaudir dels seus drets de ciutadania a la ciutat de Barcelona.

Barcelona ha acumulat una llarga trajectòria de treball per a la inclusió i la cohesió social. Ja durant el franquisme els moviments veïnals van mostrar preocupació per la pobresa i les seves conseqüències. A partir del 1979,

l'Ajuntament democràtic va endegar polítiques urbanístiques i territorials encaminades a "fer ciutat" als barris més desfavorits. Durant els anys 80, Barcelona va ser també pionera a apostar per polítiques socials i a endegar programes adreçats a determinats col·lectius en risc, com la infància i la joventut, les dones i les persones a l'atur. Posteriorment, es van desplegar les polítiques socials a mesura que la Generalitat de Catalunya construïa un estat del benestar.

En els darrers anys s'ha enfortit la concertació d'actuacions adreçades a col·lectius en risc amb les entitats del tercer sector social, que juguen un paper molt rellevant en aquest àmbit. Tot plegat ha tingut lloc en un entorn de doble consens –polític i social– que ha permès assegurar la continuïtat i ha facilitat l'eficàcia de les polítiques socials. Les polítiques de benestar han comptat tradicionalment amb el suport del Govern i de l'oposició municipal i, a més, reben un ampli suport de les entitats socials i de la ciutadania.

1.1. El valor d'una ciutat inclusiva i cohesionada

Barcelona vol ser una ciutat inclusiva per voluntat del seu Govern, dels grups municipals, de la societat civil i de les persones que hi viuen. Ajuntament i ciutadania compartim el convenciment que la cohesió social i el bon nivell de convivència veïnal, resultat de l'aposta per la inclusió i d'altres factors, ens fan forts com a ciutat i com a societat. En els propers anys caldrà esmerçar tots els esforços per no perdre aquesta fortalesa, que ens ha d'ajudar a gestionar la crisi i ens ha de permetre aprofitar totes les oportunitats quan en sortim.

La cohesió social a la nostra ciutat s'assenta sobre tres bases principals: l'acció pública, les persones i famílies i les xarxes relacionals.

a) L'acció pública

El Pla impulsa una acció pública proactiva. L'Ajuntament ha d'estar sempre a prop de les persones per garantir presenciacions i serveis. Els serveis municipals han de garantir la provisió d'eines i instruments per afavorir un entorn inclusiu i de cohesió. Però sempre des de la consciència que els poders públics requereixen de la col·laboració del teixit social i de la ciutadania per reintegrar socialment una persona en situació d'exclusió i per evitar l'exclusió de les persones en risc.

b) Les persones i les famílies

Les persones han d'estar al centre de les polítiques i dels serveis municipals. El Pla opta per capacitar-les i potenciar la seva autonomia. Les famílies són, a la nostra societat, una xarxa bàsica de solidaritat i de protecció social. El Pla vol reforçar el dret i les possibilitats reals de les famílies d'esdevenir espais d'inclusió social i relacional, en sinergia i complementarietat amb la resta d'àmbits.

c) Les xarxes relacionals

Els científics socials anomenen capital social a la riquesa de les xarxes relacio-

nals (familiars, veïnals, d'amics, associatives, etc.). Aquestes xarxes juguen un rol fonamental en la inclusió, ja que actuen com a espais de socialització i integració en la vida cívica i faciliten la mobilització de suports solidaris quan alguna persona de la xarxa es troba amb dificultats. Aquest és un altre factor tradicionalment positiu de la societat catalana, d'una banda, i de les ciutats denses, d'una altra. La ciutat de Barcelona compta amb una potent xarxa d'entitats del tercer sector que realitza una acció bàsica per promoure la inclusió social de totes les persones que conviuen a Barcelona. Cal reconèixer i conservar aquest factor positiu que suposa aquesta àmplia "família social". Aquestes xarxes faciliten als seus membres oportunitats, informacions, recursos i suport en moments difícils, i ho fan des de la proximitat.

El Pla fomentarà l'enfortiment del tercer sector social, del món associatiu i del voluntariat, i impulsarà actuacions per fer créixer la confiança amb el tercer sector amb l'objectiu d'arribar a acords de partenariat i de definir una **estratègia compartida** per a la inclusió.

1.1.1. Assegurar la cohesió social en una conjuntura de crisi

El govern de la ciutat mantindrà i potenciarà els serveis públics de la ciutat, tenint en compte que és imprescindible construir nous espais de concertació amb el tercer sector i l'empresa i incrementar la responsabilitat social de tota la societat.

En els propers anys, i mentre continuem treballant perquè desapareguin les formes tradicionals de desigualtat, poden aparèixer noves formes d'exclusió que afectin persones i col·lectius que fins ara no es trobaven en risc.

Hem de treballar perquè les necessitats socials no esdevinguin més àmplies, més complexes i més dinàmiques. Per aconseguir-ho, l'Ajuntament de Barcelona ha adoptat el compromís d'augmentar la despesa social així com de reclamar, a la resta d'administracions públiques, el compliment de les seves obligacions a la ciutat. En aquest sentit, el Pla instarà al Govern de la Generalitat que compleixi amb els compromisos del Conveni d'Equipaments 2005-2007.

Com cal actuar en aquesta situació? Quines respostes seran les més adequades en aquest entorn? Pensem que, en unes circumstàncies difícils, caldrà prioritzar, caldrà prevenir sempre que sigui possible, caldrà un enfocament integral i transversal, caldrà treballar des de la proximitat i caldrà mobilitzar i coordinar tots els recursos de la ciutat. En un context de crisi caldrà enfortir el compromís de treball contra les desigualtats i les noves formes d'exclusió.

1.1.2. Prioritzar, posant èmfasi en les necessitats concretes de les persones més vulnerables

És a dir, posant èmfasi en aquells col·lectius que acumulin més factors de risc i més greus. En l'actuació vers aquests col·lectius s'emfatitzarà l'atenció de les seves necessitats concretes i d'aquells elements específics

que els estan provocant o els podrien provocar riscos reals d'exclusió; i s'emfatitzaran especialment els esforços d'inclusió destinats a la infància i a l'adolescència.

1.1.3. Treballarem per la prevenció, amb dos enfocaments complementaris

S'emfatitzarà la prevenció, centrada en dos moments de l'espiral d'exclusió:

» En la fase prèvia o inicial de l'exclusió social. Quan la persona o la família estigui en situació de vulnerabilitat o en risc de perdre -o hagi perdut- vincles d'inclusió, les actuacions s'adreçaran a evitar aquesta pèrdua i a estabilitzar la situació. Es treballarà per prevenir l'entrada en una situació d'exclusió social severa.

» En la fase primerenca de l'exclusió es mirarà d'endegar estratègies de xoc, adreçades a evitar que les situacions d'exclusió esdevinguin cròniques.

1.2.

Visió integral i enfocament transversal en les actuacions

Per portar a terme aquestes directrius, l'acció de l'Ajuntament i de les entitats del tercer sector s'ha de guiar per una visió integral i un enfocament transversal, tant en l'anàlisi de la situació com en la identificació de persones i famílies en risc i en les actuacions concretes.

Integralitat i transversalitat són imprescindibles per resoldre amb eficàcia situacions que són, per definició, multifactorials. La prevenció o la sortida de l'exclusió exigeix actuar de forma simultània i coordinada sobre els diferents factors que, en aquell cas concret, generin situacions de risc.

Pel que fa als serveis públics, caldrà coordinar accions entre totes les àrees i tots els departaments que treballin per la qualitat de vida i la igualtat. Això exigeix enfortir els canals de comunicació i coordinació entre els serveis municipals i les altres institucions públiques que juguen un paper en el sistema de benestar i protecció social. Entre elles podríem destacar, per exemple, el Departament de Benestar Social i Família, el Servei d'Ocupació de Catalunya, els consorcis d'Educació, Sanitari i de Serveis Socials, l'Agència de Salut Pública, els serveis penitenciaris i de justícia juvenil, l'Administració de Justícia i els cossos de seguretat.

1.2.1. Mobilitzar tots els recursos de la ciutat: públics, socials, cívics i empresarials

En unes circumstàncies com les que estem vivint, cal mobilitzar-nos i sumar esforços. Barcelona ha sabut sumar voluntats i aportacions davant de grans reptes en altres ocasions.

El nom de Barcelona s'ha anat consolidant com una gran marca reconeguda a tot arreu i que s'identifica amb solvència, serietat i rigor i també amb innovació, esperit de treball, qualitat, recerca i cooperació

pública-privada, valors tots positius que cal mantenir i enfortir. El tercer sector és, i ha de ser amb més força, protagonista, actor i peça fonamental de la política d'inclusió social. Amb la seva col·laboració, les administracions responsables del benestar de la ciutadania, han d'incidir en la construcció contínua d'un model social que previngui i actuï contra l'exclusió i que, quan aquesta es produeixi, doni suport, serveis i eines a les persones excloses.

L'Ajuntament liderarà aquest procés de mobilització d'actors públics i socials a través de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva, però obrirà també altres processos per eixamplar els recursos mobilitzats i crear espais d'intercanvi i de coneixement per concretar accions transversals. Treballarà per implicar la ciutadania a títol individual en la lluita per la qualitat de vida, la igualtat i els drets civils –a través de models formals i informals de voluntariat, bon veïnatge i compromís cívic- i també el nostre teixit empresarial per tal que les empreses que puguin s'impliquin en projectes d'inclusió social, mitjançant fórmules diverses, o a través dels seus programes de responsabilitat social corporativa.

1.2.2. Abordar les respostes als barris des de la proximitat i l'acció amb la comunitat

El govern municipal de Barcelona ha de liderar la resposta als nous reptes de la inclusió social del segle XXI amb noves solucions. La proximitat és essencial perquè l'exclusió té una dimensió territorial molt important i perquè les actuacions per a la inclusió s'han de realitzar al barri i des del barri.

Per tant, la participació de les entitats del barri, tant les grans com, sobretot, les petites, juntament amb el treball comunitari, ha de ser la norma general de les actuacions.

Aquesta dimensió territorial serà encara més important quan alguna actuació pugui tenir impacte sobre la convivència veïnal o sobre la percepció de seguretat. En aquest sentit, les accions en el territori hauran d'enfortir el capital social i la confiança entre les persones residents a través de dinàmiques d'acció comunitària.

L'objectiu és que els ciutadans ens sentim part d'una comunitat en què les persones són el centre de l'acció política. Ara, en temps de crisi econòmica i de valors, la vida col·lectiva pren més relleu que mai. La comunitat ha de suplir les necessitats que de manera individual no poden garantir els seus components.

1.2.3. Coordinació institucional per abordar una realitat que traspasa la ciutat

La cohesió social a la ciutat de Barcelona ha de ser abordada, també, amb una visió metropolitana. El contínuum urbà que configura l'àrea metropolitana exigeix coordinar determinades actuacions amb els municipis limítrofs. En aquest sentit, la coordinació entre el conjunt d'institucions de l'àrea metropolitana de Barcelona, especialment dels municipis limítrofs de la capital, serà necessària per fer front a una realitat que traspasa la ciutat.

1.3. El Mapa de Ciutat

A l'Ajuntament, el mapa estratègic que actua com a pedra angular de tot el model de planificació i gestió per objectius és l'anomenat Mapa de Ciutat, que recull els grans objectius del mandat i expressa els resultats finals que es volen aconseguir amb l'acció municipal.

El Mapa de Ciutat consta d'una sèrie d'elements:

» La **visió de l'organització** és el lema que encapçala el Mapa de Ciutat. Recull l'essència d'allò que es vol assolir en darrera instància a llarg termini. Els valors de l'organització són un altre element fonamental.

» Els **eixos estratègics** han de permetre assolir la visió. Cadascun dels objectius del Mapa de Ciutat contribueix de forma prioritària a algun d'aquests eixos estratègics.

» Les **perspectives** representen les etapes de creació de valor, des dels recursos fins als beneficiaris finals.

Els objectius de ciutat són les prioritats en les quals s'enfocarà l'acció municipal al llarg del mandat, definides per l'alcalde i l'Equip de Govern. La definició del Mapa de Ciutat constitueix un gran exercici de priorització: el Mapa no tracta de reflectir tot allò que realitza l'Ajuntament, sinó de marcar clarament la direcció cap on s'ha d'enfocar l'acció municipal. Finalment, cal destacar que el Mapa de Ciutat:

» Es construeix principalment de dalt a baix; és a dir, des de la visió i les línies estratègiques, la perspectiva dels beneficiaris, fins a la perspectiva de l'estructura i dels recursos.

» S'executa, però, bàsicament en sentit invers, de baix a dalt: els recursos clau permeten disposar de l'estructura necessària per assolir els resultats priori-

taris per a cadascun dels beneficiaris. I l'assoliment dels objectius dels beneficiaris es tradueix en l'assoliment de la visió.

Els valors

Els valors que ha definit l'Equip de Govern configuren una veritable agenda del canvi, pretenen contribuir a bastir nous ponts entre la política i la societat a la qual serveix i han d'inspirar l'acció de govern dels propers quatre anys. Els valors definits es poden agrupar al voltant de tres principis: lideratge, proximitat i eficiència:

LIDERATGE: una ciutat amb un fort lideratge i visió de futur; capitalitat i regeneració, emprendre i donar valor a la marca Barcelona.

PROXIMITAT: escoltar i reaccionar, equitat i fermesa.

EFICIÈNCIA: estratègia, Ajuntament facilitador, acció transversal i en equip, excel·lència i ambició amb priorització, col·laboració entre ens públics i privats, esperança i il·lusió.

2. PRINCIPIS RECTORS DEL PLA

2.1. Universalitat, solidaritat i accessibilitat dels drets socials

Els poders públics han de seguir treballant perquè totes les persones gaudeixin dels seus drets socials, garantint la igualtat d'oportunitats en l'accés a uns serveis de qualitat. Hem de treballar per avançar cap a una ciutat on tothom vegi garantit l'exercici dels seus drets, de manera que pugui gaudir d'una vida digna i exercir els drets de ciutadania (tenint en compte els eixos de desigualtat: sexe, edat, origen, ètnia, territori i orientació sexual o religiosa).

En el projecte comú de ciutat inclusiva i cohesionada, ningú no pot quedar enrere, i és per això que els serveis bàsics han de disposar de recursos públics suficients. Hem d'avançar cap a una ciutat equitativa que prioritzï la igualtat d'oportunitats i la justícia social. Hem de treballar també perquè la responsabilitat ciutadana i la consciència dels deures que la ciutadania signifiqui es desenvolupi paral·lelament a la consciència del ciutadà com a posseïdor de drets. Ser ciutadà significa ser subjecte de drets i també de deures.

2.2. Prevenició i proactivitat

La realitat actual demana la definició de polítiques públiques orientades a fer front als efectes de la conjuntura econòmica sobre els drets i les necessitats bàsiques de les persones. Però no podem oblidar que per avançar cap a una societat inclusiva i cohesionada hem de fer un esforç encara major en la prevenció, en la proactivitat i en la inversió social. Els poders públics han de basar-se en el coneixement de la realitat per tal d'incidir en les veritables causes dels problemes, per més complexes que siguin.

Hem d'actuar en el curt termini, però també hem de dissenyar actuacions i polítiques per al mitjà i llarg termini.

2.3. Integralitat i transversalitat

Donada la naturalesa multidimensional del fenomen de la inclusió social, l'actuació municipal s'ha de basar en el principi d'integralitat, és a dir, procurar una atenció a la persona que cobreixi els diferents aspectes i dimensions que l'afecten. Per la mateixa raó, tota l'actuació municipal haurà de contemplar la inclusió social com un dels punts que cal treballar en el mandat. Així, el principi de transversalitat fa palesa la necessitat de tractar la inclusió des dels diferents àmbits i sectors de la política pública.

2.4. Participació, consens i coresponsabilitat

La participació en el disseny, la formulació i la posada en marxa de les polítiques públiques és un valor destacat de tots els sistemes democràtics que fomenten la governança. Hem de fomentar una gestió de les polítiques públiques activa i oberta que permeti la interlocució entre les institucions públiques i la societat civil. A més, en el nostre cas, els poders públics han de procurar que el tercer sector d'acció social sigui partícip del projecte de ciutat, creant vincles de treball i col·laboració, així com compartint coneixement amb ell. Serà mitjançant la participació social que assolirem majors consensos polítics i socials, els quals ens permetran apel·lar a la coresponsabilitat com a principi d'actuació de la ciutat, coresponsabilitat que ha de ser proporcional al rol i competències de cada actor dins la societat.

2.5. Proximitat

Per realitzar polítiques públiques més sensibles i eficients en una ciutat complexa i diversa com Barcelona hem de treballar no sols amb una perspectiva global de ciutat, sinó també des de la proximitat. Això implicarà dues coses: d'una banda, haurem de treballar atenent les necessitats específiques de cada barri i districte; de l'altra, haurem de fer un esforç addicional perquè l'estructura s'apropi a la persona. Amb tot, l'Ajuntament vol assegurar serveis de qualitat amb criteris compartits a tot el territori.

El principi de proximitat implica que els poders públics sàpiguem escoltar des de l'entorn més proper, és a dir, les persones, el teixit associatiu i veïnal dels barris, i els districtes com a nucli urbà més gran. Així, es podran definir i engegar de forma flexible i cooperativa polítiques adaptades a les necessitats de les persones i respectuoses amb les dinàmiques socials generades.

2.6. Enfocament a persones i famílies

La política social s'orienta a les necessitats de les persones. Elles són les principals destinatàries del conjunt d'actuacions municipals. El govern municipal vol actuar en l'entorn més proper de la persona i és per això que promourà noves actuacions en el marc de l'àmbit familiar i de l'entorn comunitari. Les famílies són el primer nucli de convivència intergeneracional, de cura, solidaritat i transmissió de valors.

Les relacions familiars i els vincles positius que s'hi acostumen a establir faciliten el desenvolupament de cada individu en el marc de la seva societat de referència. A la nostra societat ha augmentat la diversitat familiar, des d'un punt de vista tant estructural com cultural.

A més, l'anàlisi de les relacions familiars i dels recursos econòmics als quals tenen accés les llars (o unitats familiars) mostra l'existència d'importants desigualtats intrafamiliars i interfamiliars, de manera que la política social ha de donar resposta a les necessitats socials de les persones i les seves famílies i, en especial, a les necessitats de les més vulnerables, per potenciar-ne l'autonomia. Per poder fer una política social efectiva i preventiva cal que els plans i programes d'acció municipal treballin des de tres línies bàsiques: la individual, la familiar i la comunitària. Cal donar suport a la família en les seves funcions de criança, protegint els drets dels infants; i també en les seves funcions de cura al llarg de la vida, protegint els drets de la gent gran; cal promoure recursos per lluitar contra la pobresa de moltes famílies; cal promoure mesures a favor de la conciliació de la vida familiar i la laboral que no carreguin més pes sobre les dones. En aquest sentit, cal promocionar també una nova cultura del temps i del treball a la vida quotidiana que també ajudi a articular la vida familiar, la laboral i la participació social.

2.7. Intervencions adequades al cicle de vida i amb visió de gènere

L'enfocament del cicle de vida suposa que els poders públics estiguin alerta als riscos que cada moment vital pot suposar per a una persona en termes d'exclusió. Actualment el cicle de vida compta amb un conjunt de fluctuacions que fins ara no s'havien tingut presents des de l'esfera política. Així, la mobilitat geogràfica, el canvi de feina periòdic i la precarietat en les relacions de parella i familiars, obliga als poders públics a atendre els diferents períodes vitals d'una persona com a eina preventiva.

Hem de realitzar intervencions adequades al cicle de vida per enfortir el caràcter preventiu de la política social per trencar amb la transmissió intergeneracional de la pobresa i l'exclusió i, en darrer lloc, per millorar la qualitat de vida i la gestió del temps dels ciutadans, sempre tenint en compte la visió de gènere.

2.8. Igualtat en la diversitat

Una ciutat justa, cohesionada i agradable ha de ser una ciutat que valori la diversitat en tots els seus àmbits, i on tothom pugui participar en la creació del seu projecte comú. Aquest objectiu s'ha d'assolir mitjançant la igualtat d'oportunitats de tots els seus residents -la qual inclou també la igualtat d'accés a la participació en la vida social i en l'esfera pública-, garantint l'acció positiva per atendre, si és necessari, minories o condicions de diversitat. La igualtat en la diversitat implica una atenció acurada a aquesta diversitat per poder copsar les especificitats i necessitats de cada persona. El Pla promourà la perspectiva de gènere en totes les actuacions per la inclusió.

2.9. Coordinació interinstitucional

Barcelona és el nucli d'una àrea metropolitana dins la qual es mouen lliurement cada dia les ciutadanes i els ciutadans sense prestar atenció als límits urbans. És per això que els poders públics han de crear instruments de coordinació per donar respostes adaptades a aquest fenomen. La realitat de la ciutat obliga a la coordinació entre les diferents administracions públiques que operen en el territori en l'àmbit de les polítiques d'inclusió social.

2.10. Eficiència, transparència i gestió innovadora i àgil

Per ser eficients, cal, en primer lloc, una coordinació dels recursos de què ja disposem, i, en segon, una optimització de tots ells. El govern municipal vol afavorir una gestió eficient dels recursos per a la inclusió de què disposa la ciutat, i és per això que seguirà promovent l'intercanvi de coneixement i experiències amb el teixit associatiu, i especialment amb el tercer sector. En aquest sentit, la transparència ha de ser un altre principi de la nostra manera de treballar. La transparència és necessària per generar confiança i implica assumir les responsabilitats. Amb eficiència i transparència podrem veure què hem fet bé i què no. I és en aquest sentit que podem parlar de gestió innovadora. Hem de treballar partint d'avaluacions que permetin dissenyar polítiques a mitjà i llarg termini, i partint també de l'experiència acumulada dels serveis municipals i del tercer sector. Hem de treballar amb una orientació a resultats, eliminant duplicitats i reduint la burocràcia; si cal, revisant les ordenances municipals.

66

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

3. LÍNIES ESTRATÈGIQUES, OBJECTIUS I ACTUACIONS DEL PLA

El Pla s'organitza en quatre línies estratègiques que es despleguen en objectius i actuacions. Per a cada línia estratègica s'incorpora un conjunt d'objectius que volen indicar el camí que seguirà l'actuació municipal per avançar cap a la ciutat inclusiva.

La primera línia estratègica té a veure amb la manera de treballar de l'Ajuntament. Hem de treballar d'una manera més inclusiva, és a dir, adoptant una visió i un plantejament integrals.

La segona línia reflecteix la incorporació d'objectius i actuacions per a la inclusió social des de totes les àrees de l'administració municipal, més enllà de les actuacions que es desenvolupin des de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports.

La tercera línia recull les prioritats de l'administració municipal sobre la inclusió social: serveis socials i atenció a persones vulnerables, alimentació, habitatge, inserció sociolaboral, infància en risc i atenció a col·lectius en risc d'exclusió. I en darrer lloc, la quarta línia apunta al treball que des de l'administració municipal hem de fer conjuntament amb les entitats del territori i del tercer sector d'acció social.

El desplegament del Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015 es durà a terme conjuntament amb l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva, implicant així el teixit associatiu i la ciutadania. Així mateix, és necessari treballar i desplegar el Pla amb el màxim consens polític.

67

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

Línies estratègiques del Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015

1. L'Ajuntament de Barcelona, una administració municipal inclusiva

2. Barcelona, ciutat inclusiva i cohesionada

3. Les persones i el barri, centrals en les polítiques de qualitat de vida i igualtat

4. Una estratègia compartida amb la societat civil i la ciutadania

3.1.

L'Ajuntament de Barcelona, una administració municipal inclusiva

El Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015 impulsarà actuacions per garantir la integralitat, la transversalitat, la coordinació interna i la coresponsabilitat i coordinació institucional en la construcció de la ciutat inclusiva. El conjunt de l'actuació municipal ha d'integrar la inclusió social i ha de treballar amb una visió i un plantejament integrals.

És per això que aquesta línia estratègica desenvolupa mesures amb l'objectiu de millorar els canals de comunicació entre les diferents àrees

de l'Ajuntament i la ciutadania, amb l'objectiu de conèixer millor les necessitats i poder treballar conjuntament. Així mateix, altres mesures cerquen també generar espais conjunts de trobada, intercanvi i aprenentatge entre tots els serveis públics implicats en la inclusió social, siguin de gestió directa, externalitzada o concertada, així com mecanismes conjunts d'avaluació i seguiment de resultats. Amb tot, caldrà considerar un factor clau l'assistència tècnica als professionals de l'Administració perquè treballin amb una visió integral i inclusiva.

68

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

L'Ajuntament de Barcelona, una administració municipal inclusiva

Objectius

- A.01. Treballar per a la inclusió social des de tots els àmbits municipals.
- A.02. Millorar la coordinació en l'execució de les actuacions municipals inclusives.
- A.03. Millorar l'atenció ciutadana inclusiva des de totes les àrees.
- A.04. Promoure la recerca sobre inclusió social en l'àmbit acadèmic.
- A.05. Fomentar la transferència activa de bones pràctiques.
- A.06. Fomentar la innovació per a la inclusió social.
- A.07. Fer de l'Ajuntament un referent del sector públic en l'àmbit de la responsabilitat social corporativa.
- A.08. Aprovar i desplegar una instrucció municipal sobre la contractació responsable.
- A.09. Desenvolupar una **estratègia compartida** a través de l'Acord Ciutadà.
- A.10. Promoure la coordinació institucional entre les administracions catalanes responsables de la inclusió.
- A.11. BCN ciutat inclusiva, referent internacional i solidari.

69

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

Actuacions

- 1.01. Incloure actuacions per a una Barcelona inclusiva a les estratègies i objectius de totes les àrees municipals.
- 1.02. Incorporar actuacions inclusives al PAM i al Pla d'Inversions (PIM).
- 1.03. Definir i concretar amb mesures un model d'administració inclusiva.
- 1.04. Creació d'un grup de treball específic i transversal per avançar cap a una administració inclusiva.
- 1.05. Crear mecanismes àgils i eficaços de comunicació i intercanvi transversal entre els àmbits municipals que treballen per a la inclusió.
- 1.06. Impulsar l'atenció inclusiva envers els ciutadans simplificant i reduint procediments i millorant els canals de comunicació.
- 1.07. Integrar tots els canals d'atenció (web, telèfon, xarxes socials, presencial) en eines i instruments que els facin més inclusius.
- 1.08. Generalitzar la inclusió de clàusules de contingut social a tota la contractació municipal.
- 1.09. Garantir la inserció laboral de persones en risc (un mínim del 5% d'hores treballades o del 5% del pressupost total) en tota la contractació municipal.
- 1.10. Garantir el compliment efectiu de la reserva del 2% de persones amb discapacitat en el personal al servei de l'Ajuntament, així com els seus ens autònoms i empreses públiques.
- 1.11. Mantenir la reserva social fins arribar al 20% en contractes negociats i menors de l'Ajuntament.
- 1.12. Mesurar el retorn social dels programes municipals.
- 1.13. Participar en les xarxes internacionals i col·laborar en l'organització del Congrés Mundial de Ciutats Educadores per a la Inclusió (2014).
- 1.14. Fer el seguiment de l'aprovació i el desplegament de la nova Llei de mecenatge i alinear-hi les polítiques de la ciutat.

3.2. Barcelona, ciutat inclusiva i cohesionada

El caràcter transversal i complex d'un fenomen social com és la inclusió obliga a pensar i dirigir-hi esforços des de totes les àrees de l'administració municipal. Sigui quin sigui l'objecte principal d'una política pública, i sigui quin sigui la matèria que tracta, hem de tenir en compte que sempre tindrà uns efectes o altres sobre la inclusió i la cohesió social.

És per això que en el procés de formulació d'objectius i actuacions del Pla d'actuació municipal (PAM), cada àrea ha determinat les mesures que desenvoluparà en matèria d'inclusió durant el mandat actual. Serà també en l'actuació quotidiana que les àrees municipals hauran de definir actuacions concretes per a la inclusió social. D'aquesta manera, totes les àrees desplegaran mesures per avançar cap a la ciutat inclusiva, referint-se a temes d'educació, cultura, urbanisme, economia i ocupació, així com també de seguretat i mobilitat, i, de recursos.

Des de l'Àrea de Seguretat, la Prevenció i la Mobilitat, es treballarà, entre altres aspectes, per millorar la seguretat viària, especialment la dels escolars i la gent gran, i per millorar el Servei de Transport Públic i també les connexions i infraestructures de mobilitat i transport de la Regió Metropolitana. També es treballarà conjuntament amb el teixit associatiu la prevenció i la resolució de conflictes de la comunitat.

Per la seva banda, des d'Economia, Empresa i Ocupació es treballarà per posar en marxa un nou model de relació entre l'administració, les empreses i els centres de coneixement per potenciar el creixement econòmic; per reorientar els serveis d'ocupació cap a la demanda real mitjançant nous serveis i programes; per fomentar la millora de la qualitat i la competitivitat del sector comercial; per donar suport

a l'emprenedoria i per consolidar la Xarxa d'Inserció Sociolaboral de Barcelona, entre altres.

L'Àrea d'Hàbitat Urbà també desplegarà un conjunt de mesures per avançar cap a una ciutat inclusiva i cohesionada com són la millora i la simplificació dels serveis de les Oficines d'habitatge o la recerca d'iniciatives de col·laboració entre l'Ajuntament, els agents socials i la ciutadania per desplegar els objectius de l'àrea. També se sumaran esforços per promoure l'economia verda i la innovació en aquest camp, per millorar en l'eficiència energètica i la qualitat ambiental, i, per estendre i fomentar la cultura de la sostenibilitat. Així mateix, treballarà per fer de l'espai públic un espai més segur i accessible.

Des d'Educació es treballarà per augmentar les places i la ràtio de professors-alumnes de les escoles bressol. També s'incrementarà la qualitat del sistema escolar, es promourà l'educació en valors i es desplegaran diferents programes i instruments per augmentar l'èxit escolar i lluitar contra l'absentisme i l'abandonament.

L'àmbit de Cultura i Coneixement treballarà per posar en valor el patrimoni de la ciutat i promoure les manifestacions de la cultura popular i tradicional com a element educatiu i de cohesió, alhora que definirà una xarxa d'equipaments culturals de proximitat orientada a la formació, la creació i la producció, i promourà Barcelona com a ciutat universitària referent.

Finalment, l'Àrea de Recursos treballarà, entre altres, per la simplificació i la millora dels canals de comunicació amb l'administració, tot afavorint la participació i la interacció amb la ciutadania, i, per crear canals de relació estables entre l'administració i les associacions.

3.3.

Les persones i el barri, centrals en les polítiques de qualitat de vida i igualtat

El Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015 impulsarà noves mesures per adaptar els serveis socials i els altres serveis que vetllen per la qualitat de vida i el benestar de les persones als nous fenòmens d'exclusió social. Ho farà des del barri i per al barri, entès com a unitat bàsica per a la gestió de la vida quotidiana.

Entre les mesures, es recull la reducció del període d'espera als centres de serveis socials bàsics amb l'objectiu de poder atendre en el menor temps possible totes les persones que hi acudeixin. També es renovaran alguns equipaments i se'n crearan de nous, com ara infraestructures per a les persones sense llar, per a persones amb discapacitat, i també per a la petita infància, l'adolescència i la joventut. El Pla també impulsarà mesures per millorar la inclusió d'altres col·lectius vulnerables, com les persones novinyades o el col·lectiu de gais, lesbianes, bisexuals i transsexuals.

Tot i el caràcter sectorial i específic de les mesures, el Pla vol garantir que les actuacions es plantegin com un tot harmònic que miri més enllà dels àmbits d'actuació específics. La Comissió de seguiment del Pla, l'òrgan i les funcions de la qual s'especifiquen més endavant, vetllarà per garantir-ho.

Totes les mesures es duran a terme emfatitzant l'enfocament generador d'autonomia que miri per l'apoderament de les persones ateses pels serveis d'inclusió. Només així es podran assolir quotes d'inclusió i cohesió social duradores i sostenibles.

Ordre dels apartats:

- Serveis socials bàsics
- Persones vulnerables i en situació de pobresa
- Ajuda alimentària
- Habitatge
- Inserció sociolaboral
- Infància i família
- Adolescència i joventut
- Gent gran
- Salut
- Drets civils
- Dona
- Immigració
- Persones amb discapacitat
- Esports
- Ciutadania activa, participació i voluntariat

Serveis socials bàsics

Objectius

- C.01.** Millorar la qualitat de l'atenció i l'eficiència que presten els centres de serveis socials bàsics.
- C.02.** Avançar en el desplegament de la Llei de l'autonomia personal i atenció a la dependència.
- C.03.** Millorar i ampliar la cobertura dels serveis de teleassistència i d'ajuda domiciliària garantint l'accés a tothom que ho necessiti.
- C.04.** Avançar en el procés de transferència de serveis socials d'atenció especialitzada al Consorci de Serveis Socials (CSS) de Barcelona per tal de millorar-ne la qualitat.
- C.05.** Consolidar i ampliar el Programa Radars promovent la col·laboració cívica.
- C.06.** Treballar conjuntament amb el tercer sector d'acció social.

Actuacions

- 3.1.** Reduir en 10 dies, amb l'objectiu de suprimir-les, les llistes d'espera dels centres de serveis socials bàsics, sense afectar la qualitat del servei, i millorar el temps de resposta d'atenció ciutadana als mateixos centres.
- 3.2.** Finalitzar l'adaptació al nou model de tots els centres de serveis socials de Barcelona
- 3.3.** Agilitzar els tràmits per a les ajudes socials, estudiant la possibilitat de crear un expedient únic.
- 3.4.** Donar resposta, a través del conjunt de serveis socials municipals, a totes les necessitats.
- 3.5.** Seguir treballant per assolir, quan sigui possible des d'un punt de vista normatiu, la ràtio d'educadors socials, incorporant professionals als centres de serveis socials bàsics.
- 3.6.** Millorar el temps de resposta en l'elaboració i resolució dels Plans individuals d'atenció (PIA).
- 3.7.** Garantir la cobertura dels Serveis d'atenció personal i neteja i el servei de teleassistència a totes les persones dependents amb dret reconegut per la LAPAD.
- 3.8.** Demanar la transferència, de la Generalitat al Consorci de Serveis Socials, de tots els serveis socials d'atenció especialitzada.
- 3.9.** Garantir el Servei d'Atenció Domiciliària a totes les famílies en situació de risc social que, a partir de la valoració dels serveis socials bàsics, requereixen d'un servei d'atenció domiciliària per desenvolupar una tasca de caràcter socioeducatiu amb l'objectiu de millorar la capacitat d'atenció a les necessitats bàsiques i de cura dels fills i/o per millorar les habilitats per desenvolupar les funcions parentals.
- 3.10.** Estendre el Programa Radars a diferents districtes de la ciutat.
- 3.11.** Activar i potenciar la utilització dels serveis del tercer sector i altres ens públics per a la inserció social dels sectors més vulnerables de la població.
- 3.12.** Defensar el dret a l'opció de vida independent a la cartera de serveis socials de Barcelona.
- 3.13.** Desenvolupar Plans d'actuació social territorial (PAST) en cadascun dels districtes i cadascun dels centres de serveis socials de la ciutat.

Persones vulnerables i en situació de pobresa

Objectius

- C.07.** Desenvolupar el Programa d'atenció a persones sense sostre, tot ampliant la dotació dels serveis i equípaments disponibles.
- C.08.** Millorar els dispositius d'atenció a les situacions de pobresa extrema i de cobertura de les necessitats bàsiques d'alimentació i d'habitatge.
- C.09.** Ajustar el nombre de places de menjador social existents a les necessitats d'alimentació que es detectin.
- C.10.** Incidir en l'engegada del Model d'intervenció en població sense llar a Catalunya elaborat i consensuat entre el Govern de la Generalitat, els ens i les entitats socials de Catalunya, per implementar-lo a la ciutat de Barcelona un cop s'hagi aprovat pels òrgans de la Generalitat.
- C.11.** Potenciar una xarxa de serveis de benestar de ciutat de responsabilitat pública fonamentada en el coneixement de la realitat i que compti amb la participació activa d'entitats, agents socials i ciutadania.
- C.12.** Consolidar els acords de col·laboració entre el Programa sense sostre i els programes de salut mental.

73

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

Actuacions

- 3.14.** Obrir una nova seu del Centre d'Urgències i Emergències Socials de Barcelona (CUESB) amb una dimensió d'àmbit metropolità.
- 3.15.** Incrementar la dotació econòmica per atendre les necessitats bàsiques de les famílies vulnerables.
- 3.16.** Desplegar un pla d'actuació preventiva per evitar que les persones es quedin sense llar, de manera coordinada amb els serveis socials bàsics del territori.
- 3.17.** Posar en marxa un equipament d'allotjament puntual per a persones i famílies que han patit una situació d'emergència o urgència social dins del nou CUESB i un equipament més per a persones vulnerables.
- 3.18.** Fer un tractament integral que tingui en compte els responsables de salut, educació, inserció laboral, habitatge, cossos de seguretat i jutjats com a prevenció de malalties mentals dels sense sostre.
- 3.19.** Pla d'assentaments irregulars
- 3.20.** Prevenció, informació, detecció i seguiment dels assentaments.
- 3.21.** Dispositiu d'inserció social i autonomia amb allotjament temporal per a persones que viuen en assentaments.
- 3.22.** Resposta ordinària d'emergència social per a persones que viuen en assentaments.
- 3.23.** Oferir programes de retorn voluntari per a persones que viuen en assentaments.
- 3.24.** Pla de la Franja del Besòs

Ajuda alimentària

Objectius

- C.13.** Incrementar els recursos i crear nous instruments i eines d'actuació en relació amb la distribució d'ajuda alimentària per a persones en situació de pobresa.
- C.14.** Cercar i oferir noves fórmules per a la distribució alimentària als qui ho necessiten.

Actuacions

- 3.25.** Garantir la cobertura de necessitats d'alimentació a l'alumnat amb indicis d'alimentació deficient o inadequada.
- 3.26.** Incrementar el pressupost per als àpats dels menjadors socials.
- 3.27.** Ubicar 4 nous serveis de menjador social seguint criteris d'equilibri territorial que suposaran 300 noves places mitjançant acords amb entitats del tercer sector i ampliar els acords amb les entitats socials per incrementar el nombre de places.
- 3.28.** Reforçar el Programa d'àpats en companyia adreçat a gent gran vulnerable mitjançant 5 menjadors més (que equival a 95 places) sota criteris d'equilibri territorial i de proximitat.
- 3.29.** Garantir que hi hagi un menjador social que ofereixi el servei d'àpats en companyia a cada districte i estudiar solucions per poder oferir aquest servei els 365 dies de l'any.
- 3.30.** Treballarem amb el Banc dels Aliments per aconseguir que a cada districte hi hagi centres distribuïdors suficients.
- 3.31.** Creació de la Taula Solidària d'Aliments de Barcelona.

Habitatge

Objectius

- C.15.** Articular les mesures necessàries per augmentar el parc d'habitatge social a Barcelona d'acord amb les altres administracions i els agents econòmics i socials.
- C.16.** Contribuir, en la mesura que sigui possible, a evitar processos de llançament idesnonament a la ciutat, i, en qualsevol cas, fer tot el possible per reduir l'efecte negatiu d'aquests processos quan es produeixin, especialment en aquells casos que afectin a menors i/o a altres persones vulnerables.
- C.17.** Millorar els sistemes d'accés a l'habitatge.
- C.18.** Facilitar l'accés a l'habitatge de lloguer de preu assequible, incrementant el parc públic i privat mitjançant polítiques pròpies i acords amb els agents econòmics i socials.
- C.19.** Augmentar els recursos econòmics i el nombre d'equipaments i serveis destinats a millorar l'atenció a les persones i famílies que pateixen processos de llançament o desnonament.
- C.20.** Millorar el sistema d'adjudicació d'habitatges destinats a emergències socials, atenent especialment persones econòmicament i social més vulnerables, treballant conjuntament amb la regidoria competent.

75

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

Actuacions

- 3.32.** Posar en marxa dos nous centres d'acolliment temporal familiar, amb un total de 65 unitats habitacionals i fins a un màxim de 260 places, per a persones i famílies afectades per processos de llançament o desnonament.
- 3.33.** Incrementar el nombre d'habitatges de lloguer de preu assequible, que es destinaran prioritàriament a cobrir les emergències socials i els contingents especials. Amb aquesta finalitat, se signaran convenis amb el Consorci de l'Habitatge de Barcelona i amb algunes entitats financeres.
- 3.34.** Dedicar una partida pressupostària específica per a la compra de pisos per augmentar el parc d'habitatge de lloguer de preu assequible.
- 3.35.** Obrir un nou equipament municipal per persones amb necessitats socioeconòmiques per substituir els actuals allotjaments, oferint una millora qualitativa substancial en l'atenció i el seguiment social a les persones ateses i una major qualitat de vida.
- 3.36.** Promoure accions de sensibilització per als propietaris de pisos buits, per tal que s'animin a cedir-ne la gestió a la Borsa d'habitatge de lloguer social.
- 3.37.** Desenvolupar un nou servei de mediació entre propietaris i llogaters a les Oficines d'Habitatge per tal d'evitar, en la mesura que sigui possible, els procediments judicials instats pels propietaris dels habitatges.
- 3.38.** Negociar amb bancs i caixes, sempre que això sigui possible, per aconseguir una negociació amb els afectats que intenti evitar l'inici del procés de llançament.

- 3.39. Signar convenis amb els diversos operadors judicials (el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, el Departament de Justícia de la Generalitat i els col·legis d'advocats i de procuradors) per tal que els serveis socials municipals puguin preveure una resposta en aquells desnonaments que hagin d'afectar menors o altres persones vulnerables anticipadament.
- 3.40. Incrementar el nombre d'habitatges d'inclusió, tant els de gestió municipal com els que es posaran a disposició d'entitats de la Xarxa d'Habitatges d'Inclusió.
- 3.41. Incrementar les hores d'atenció del Servei d'Assessorament Jurídic de les Oficines de l'Habitatge a disposició de les persones i famílies que es troben en risc o en procés de desnonament.
- 3.42. Subvencionar l'impost sobre l'increment de valor dels terrenys de naturalesa urbana (plusvàlua) en els casos de dació en pagament d'habitatge habitual, sempre que es compleixin els requisits socials i econòmics mínims.
- 3.43. Augmentar els fons destinats a donar ajuts a les famílies que pateixen risc de desnonament a causa d'una manca de pagament, i, a subvencionar, quan cal, el preu del lloguer a aquelles famílies que accedeixen als habitatges del Patronat municipal.
- 3.44. Desenvolupar un procés participatiu ciutadà, mitjançant les TIC, per a la recerca de propostes innovadores per millorar les condicions d'accés a l'habitatge i activar el mercat de l'habitatge social.
- 3.45. Continuar desplegant els programes del Pla d'Habitatge de Barcelona 2008-2016 orientat als col·lectius que tenen problemes per accedir a l'habitatge i als col·lectius que estan en risc de perdre'l.

Inserció sociolaboral

Objectius

- C.21.** Afavorir la inserció sociolaboral de col·lectius en risc d'exclusió (joves, aturats de llarga durada, treballadors sexuals, persones amb discapacitat, persones que han patit drogodependència, etc.).
- C.22.** Oferir programes de formació per a persones en situació d'atur, amb dificultats específiques o en risc d'exclusió.
- C.23.** Fomentar la innovació social i impulsar l'emprenedoria social, especialment entre aturats.
- C.24.** Reconèixer i col·laborar amb les empreses inclusives així com amb aquelles socialment responsables que tenen pràctiques inclusives en la inserció laboral.
- C.25.** Promoure l'accés a les TIC de tota la ciutadania, especialment aquella amb major risc d'exclusió digital.

Actuacions

- 3.46.** Promoció del Programa d'Inserció Sociolaboral de persones en risc d'exclusió social (PISL), així com d'altres programes específics vers col·lectius amb dificultats d'inserció, que tenen com a objectiu l'organització d'un conjunt d'accions ocupacionals que permetin l'accés a un itinerari d'inserció als destinataris del programa identificats prioritàriament des dels Serveis socials bàsics de la ciutat.
- 3.47.** Programa personalitzat de recerca de feina.
- 3.48.** Programes específics: programes mixtos de formació i treball; programes d'experienciació laboral; programes de formació i inserció per a persones en atur de llarga durada i de baix nivell formatiu; programes de formació i inserció per a joves aturats amb baix nivell formatiu (alguns d'aquests es realitzaran en el marc del Projecte treball als barris, que incidirà especialment en 12 barris de la ciutat) i Pla jove formació-ocupació (suport i col·laboració amb el Consorci d'Educació de Barcelona).
- 3.49.** Suport a programes de qualificació professional inicial adreçat a joves sense feina i que no estudien.
- 3.50.** Assessorament sociolaboral a col·lectius específics (projecte suport a famílies, etc.), mitjançant sessions d'informació i orientació laboral per a l'accés al treball.
- 3.51.** Promoure la formació i l'ocupació de les persones amb discapacitat.
- 3.52.** Afavorir la inclusió sociolaboral de les dones provinents del Pla d'abordatge integral del treball sexual.
- 3.53.** Donar a conèixer a les empreses d'inserció i als centres especials de treball les possibilitats de prestació de serveis a l'Ajuntament.
- 3.54.** Circuit d'inclusió de persones en risc d'exclusió en empreses contractades per l'Ajuntament de Barcelona.
- 3.55.** Projectes d'inserció per a persones d'ètnia gitana.

Infància i família

Objectius

- C.26. Potenciar els serveis de suport a la família i d'atenció a la petita infància.
- C.27. Consolidar el Servei de famílies col·laboradores.
- C.28. Consolidar els Serveis d'atenció a la infància i l'adolescència (SEAIA) en el marc del Contracte-programa amb la Generalitat de Catalunya.
- C.29. Promoure projectes d'atenció social preventiva dirigits a evitar que la pobresa infantil esdevingui crònica.
- C.30. Donar suport a serveis i projectes de promoció de l'educació inclusiva en el temps lliure.
- C.31. Potenciar els serveis d'intervenció socioeducativa amb infants per compensar deficiències i estimular els recursos dels infants i llurs famílies, i contribuir, així, a trencar el cercle de pobresa o risc social generacional.
- C.32. Millorar la coordinació entre els serveis de diferents administracions en l'àmbit de la prevenció i l'atenció social de la infància i llurs famílies.
- C.33. Fomentar mesures que afavoreixin la conciliació de la vida laboral i familiar.

Actuacions

- 3.56. Aprovar el Pla Municipal d'Infància i el Pla Municipal de Família.
- 3.57. Augmentar la Xarxa de Centres Oberts a la ciutat adreçats a la petita infància amb la incorporació de nous centres.
- 3.58. Treballar per augmentar el Banc de Famílies Col·laboradores fins a un mínim de 45 i atendre el 100% de les demandes del servei.
- 3.59. Obertura de dos equipaments als districtes de Ciutat Vella i Nou Barris, on s'atendran famílies amb infants de 0 a 6 anys en situació de pobresa o risc d'exclusió social amb dificultats per a l'atenció i la cura dels fills, que poden presentar necessitats bàsiques no cobertes.
- 3.60. Articulació dels actuals equips d'atenció a la infància i l'adolescència en risc en 4 zones amb equips de valoració i de tractament.
- 3.61. Participació de l'Ajuntament a la comissió impulsora del circuit contra el maltractament infantil.
- 3.62. Engegar el projecte Temps per a tu de suport a famílies que tenen cura d'infants amb discapacitat i de suport a cuidadors de persones dependents en col·laboració amb l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMD), els serveis socials i centres de salut.
- 3.63. Impuls i dinamització de la Xarxa d'Empreses en Nous Usos del Temps (NUST) per promocionar el desplegament de mesures de conciliació de la vida personal, familiar i laboral en empreses de la ciutat.
- 3.64. Organitzar la campanya d'estiu per a infants i adolescents i atendre el 100% de les demandes d'ajuts econòmics que s'ajustin a la normativa.
- 3.65. Ampliar de forma progressiva els punts del Programa Respir per cobrir totes les necessitats i buscar una distribució territorial adequada.
- 3.66. Impulsar un pacte de ciutat per la millor gestió del temps a Barcelona que incorpori els operadors econòmics i socials.
- 3.67. Fer que la informació que va adreçada a infància i adolescència, tant a través de tríptics com a través d'Internet, sigui atractiva i de lectura fàcil.

Adolescència i joventut

Objectius

- C.34.** Millorar les oportunitats de treball juvenil a través de la formació i la informació, potenciar els serveis d'atenció als joves i incrementar la presència adolescent i jove en els esdeveniments culturals i de lleure de la ciutat.
- C.35.** Promocionar l'ocupació juvenil i donar suport a la formació professional i l'emprenedoria juvenil des del compromís i la coresponsabilitat dels joves.

Actuacions

- 3.68.** Aprovar el Pla Municipal d'Adolescència i Joventut.
- 3.69.** Incorporar l'assessorament laboral i l'emprenedoria als espais d'informació jove de cada districte en col·laboració amb Barcelona Activa per a fomentar les polítiques actives d'ocupació.
- 3.70.** Impulsar un Pla específic contra l'atur juvenil.
- 3.71.** Donar suport a la formació professional com a ensenyament tècnic de qualitat que doni prestigi social i feina.
- 3.72.** Disseny d'un nou equipament per a adolescents que ofereixi recursos per a famílies i per a adolescents, assistència psicològica, informació i derivació de diferents serveis i opcions de promoció per a adolescents.
- 3.73.** Ampliar les accions de suport a la informació i l'assessorament dels 53 punts Joventut, informació i participació (JIP) i als centres concertats.
- 3.74.** Posta en marxa d'un equip d'educadors per treballar amb grups juvenils.
- 3.75.** Desplegar projectes de prevenció del conflicte amb joves.

Gent gran

Objectius

- C.36.** Avançar en la construcció d'una ciutat per a totes les edats sota el paradigma del Projecte de ciutats amigues de la gent gran de l'Organització mundial de la salut (OMS) i fomentar l'envelliment actiu.
- C.37.** Millorar els equipaments de proximitat adreçats a les persones grans tot potenciant els punts d'informació dels casals i promovent la participació de la gent gran en qualitat de promotors.
- C.38.** Pla d'actuació i sensibilització que garanteixi la detecció i l'atenció coordinada entre els diferents agents i institucions davant les situacions de maltractament cap a la gent gran (que contempli les diferents situacions d'abús i d'assetjament psicològic).
- C.39.** Garantir l'acolliment residencial urgent de gent gran en situació d'urgència social.
- C.40.** Ampliar sota criteris d'equilibri territorial la xarxa de serveis orientats a donar suport a la vida quotidiana de les persones grans fràgils i dependents.

Actuacions

- 3.76.** Pla Municipal per a la Gent Gran d'acord amb les conclusions del diagnòstic participatiu del Projecte de ciutats amigues de la gent gran de l'OMS.
- 3.77.** Seguir promovent l'envelliment actiu després de l'adhesió de la ciutat de Barcelona a la celebració de l'Any Europeu de l'Envelliment Actiu i de la Solidaritat entre Generacions.
- 3.78.** Promoure la vinculació territorial i comunitària de les persones grans a través d'habitatges amb serveis en funcionament per a gent gran.
- 3.79.** Seguir garantint que les persones grans de la ciutat puguin accedir al Servei d'Atenció Domiciliària (SAD).
- 3.80.** Seguir cobrint totes les urgències del Servei d'Atenció a les Urgències de la Vellesa (SAUV).
- 3.81.** Augmentar el nombre d'acords amb els operadors públics i privats que ofereixen avantatges o descomptes associats als titulars de la Targeta Rosa.
- 3.82.** Enfortir els recursos de suport a les famílies cuidadores potenciant el treball en xarxa entre entitats, serveis sanitaris i serveis socials, i millorar i ampliar els programes de formació i suport.
- 3.83.** Continuar desplegant el Programa d'adaptació funcional de la llar per a persones grans amb dependència o discapacitat.
- 3.84.** Actualitzar el protocol de detecció i intervenció en situacions de maltractament a persones grans per facilitar la tasca als professionals, crear mecanismes de coordinació, incrementar el servei d'atenció a les situacions de maltractament i promoure accions de sensibilització.
- 3.85.** Enfortir els mecanismes de prevenció i detecció, com ara els programes de sensibilització veïnal, el Servei d'Urgències a la Vellesa, el Servei de Teleassistència i el Servei d'Inspecció de l'ICASS.
- 3.86.** Reforçar altres mecanismes de prevenció, com ara les taules de treball coordinades amb els cossos de seguretat, salut, serveis socials i serveis d'atenció a la víctima, o el Servei d'Atenció Domiciliària com a servei bàsic de protecció i suport a la persona gran.
- 3.87.** Establir mecanismes de seguiment per promoure la millora de l'agilitat en els tràmits d'incapacitació i d'ingrés urgent.

Salut

Objectius

- C.41.** Fomentar i vetllar per la salut de les persones, reduir desigualtats entre la ciutadania i contribuir a la cohesió social.
- C.42.** Aprofundir en el coneixement de la salut a la ciutat.
- C.43.** Contribuir a cercar fórmules per a l'atenció integral de les persones amb problemes de salut mental.
- C.44.** Incorporar la dimensió de la salut a les polítiques municipals per fer una ciutat saludable: serveis socials, hàbitat urbà, esports, cultura, etc.

Actuacions

- 3.88.** Elaboració i seguiment del Pla de Salut de Barcelona, fomentant la millora de la salut i qualitat de vida de les persones.
- 3.89.** Elaboració i seguiment del Pla de Salut Comunitària i promoció de la salut de Barcelona
- 3.90.** Seguir desenvolupant el programa de Salut als barris i ampliar-lo.
- 3.91.** Reduir i prevenir els problemes derivats del consum d'alcohol i de drogues, i elaborar el nou Pla de Drogues.
- 3.92.** Engegar el nou centre integral de baixa exigència per a persones vulnerables amb addiccions i adaptar els circuits a noves realitats.
- 3.93.** Treballar per possibilitar l'accés de les dones maltractades amb problemes relacionats amb el consum de drogues als recursos d'acollida adients.
- 3.94.** Millorar l'abordatge de les drogues en persones sotmeses a mesures penals i impulsar el programa preventiu per consum a la via pública.
- 3.95.** Elaborar informes sobre l'estat de salut a Barcelona i als districtes des d'un nou enfocament i facilitar-ne el seu coneixement a la població de manera entenedora (health literacy).
- 3.96.** Seguir desenvolupant el programa Salut i escola adequant-lo als problemes de salut emergents.
- 3.97.** Realitzar un programa pilot integral d'envelliment actiu i saludable a 4 zones de la ciutat.
- 3.98.** Seguir desenvolupant programes específics per l'abordatge de la salut dels col·lectius més vulnerables.
- 3.99.** Seguir impulsant la xarxa de famílies cuidadores amb la participació de les entitats i institucions concernides.
- 3.100.** Impuls dels programes de prevenció de les infeccions de transmissió sexual i del virus de la immunodeficiència humana.
- 3.101.** Desenvolupar programes de prevenció i acompanyament de salut mental.

Drets civils

Objectius

- C.45.** Establir un enfocament global del coneixement i defensa dels drets i deures de la ciutadania mitjançant l'Agència per a la Igualtat i la No Discriminació.

Actuacions

- 3.102.** Crear l'Agència per a la Igualtat i la No Discriminació, que pivotarà sobre tres àmbits: sensibilització i formació, execució de programes, assessorament jurídic i mediació.
- 3.103.** Reforçar l'Oficina per a la No Discriminació com a impulsora d'actuacions de mediació i assessorament en els drets de la ciutadania, perquè es converteixi en el lloc de referència de la ciutat on denunciar una discriminació en termes de drets fonamentals.
- 3.104.** Implantar el Pla per al col·lectiu lèsbic, gai, transsexual i bisexual (LGTB 2010-2015), incidint en la inclusió de la visió de la diversitat afectiva i sexual en els plans d'acció transversal de l'Ajuntament.
- 3.105.** Desenvolupar un Estratègia local amb el poble gitano, incidint en els objectius d'educació, salut, integració laboral i habitatge.
- 3.106.** Estudiar amb el Govern de la Generalitat la possibilitat de recuperar el Programa Barcelona, Ciutat Refugi.
- 3.107.** Impuls de l'àmbit relacional amb les diverses confessions religioses de la ciutat.
- 3.108.** Desenvolupar actuacions de sensibilització sobre els drets de la ciutadania, igualtat i no discriminació en diferents espais (Ajuntament de Barcelona, escoles, ciutadania).
- 3.109.** Formar mestres per tal que l'aprenentatge de les condicions d'igualtat i no discriminació siguin transversals en totes les assignatures i al llarg de tot l'itinerari curricular.

Dona

Objectius

- C.46.** Promoure la igualtat entre homes i dones respectant la diferència, especialment la de les dones pertanyents als col·lectius més vulnerables.
- C.47.** Defensar el dret a la igualtat d'oportunitats de totes les dones de la ciutat i en especial de les dones vulnerables (dones amb discapacitat, dones víctimes de violència masclista i dones víctimes d'explotació sexual) des de la col·laboració i coordinació amb altres entitats, administracions i institucions que treballin en aquest àmbit.

Actuacions

- 3.110.** Implementar el Pla municipal per a la Igualtat d'oportunitats entre dones i homes, que conté 7 eixos de treball i que inclou actuacions que desenvolupen la transversalitat de la perspectiva de gènere dins l'Ajuntament de Barcelona.
- 3.111.** Reorientar els objectius del Centre d'Informació i Recursos per a les Dones (CIRD), reforçant-lo com a principal eina municipal que vetlli per la transversalitat de la perspectiva de gènere en les polítiques municipals.
- 3.112.** Reforçar l'atenció a les dones víctimes de la violència masclista i als seus fills i filles, i intensificar les actuacions contra aquesta violència des de la prevenció, especialment als centres educatius, l'educació en el lleure, els mitjans de comunicació i els cossos de seguretat, tot fomentant, també, la participació i la implicació dels homes en les iniciatives per a la seva eliminació.
- 3.113.** Lluitar contra el tràfic de dones amb finalitat d'explotació sexual i establir un protocol de coordinació de l'Agència per a l'Abordatge Integral del Treball Sexual (ABITS) amb els cossos policials que permeti l'intercanvi eficient d'informació i l'actuació en les situacions en què una persona sigui objecte de tràfic d'éssers humans i/o explotació sexual.
- 3.114.** Promoure clàusules socials per a la contractació de dones en risc d'exclusió.
- 3.115.** Ampliar el nombre de pisos per a dones víctimes d'explotació sexual i per a dones víctimes de violència.

Immigració

Objectius

- C.48.** Promoure la integració de les persones nouvingudes a la vida social i participativa de Barcelona.
- C.49.** Potenciar la xarxa d'acollida descentralitzada per als nouvinguts amb mediadors professionals i amb la col·laboració de les entitats especialitzades amb l'objectiu d'oferir orientacions personalitzades.
- C.50.** Abordar els problemes derivats de la irregularitat administrativa dels estrangers per minimitzar-los amb ple respecte per les garanties legals i els drets humans.
- C.51.** Promoure programes i projectes que promoguin el voluntariat i la interacció de persones d'origen estranger.
- C.52.** Fomentar entre tots les barcelonines i els barcelonins, sigui quin sigui el seu origen, la participació en un projecte comú perquè convisquin harmoniosament a la ciutat i al conjunt de Catalunya.
- C.53.** Promoure una major participació de les persones immigrades i les associacions d'immigrants a la vida social de la ciutat de Barcelona.

Actuacions

- 3.116.** Adaptar les polítiques d'acollida per a persones nouvingudes al nou paradigma migratori de la ciutat.
- 3.117.** Elaborar el Pla de Treball d'Immigració per al mandat des del màxim consens amb la resta de forces polítiques i una major coordinació amb les polítiques d'immigració de Catalunya.
- 3.118.** Execució del Pla d'Interculturalitat fomentant projectes que facilitin la cohesió social i la interculturalitat.
- 3.119.** Adaptació del SAIER a les noves necessitats dels processos d'acollida i acompanyament
- 3.120.** Crear un servei d'orientació educativa de futur per als joves reagrupats de la franja d'edat entre 15 i 18 anys.
- 3.121.** Garantir l'accés gratuït a l'aprenentatge de la llengua catalana per a les persones nouvingudes.
- 3.122.** Potenciar el Programa d'acompanyament a les famílies reagrupants Noves famílies per arribar a totes les famílies que duen a terme un procés de reagrupament familiar.
- 3.123.** Donar suport als processos d'acollida i acompanyament dels immigrants LGTiB i facilitar les sol·licituds de refugi i asil per motius d'orientació sexual.
- 3.124.** Facilitar la inscripció al cens electoral d'aquelles persones estrangeres que tinguin dret a la inscripció per exercir el dret de vot a les eleccions locals d'acord amb la normativa.

Persones amb discapacitat

Objectius

- C.54.** Millorar l'autonomia i la independència de les persones amb discapacitat i promoure la correcta atenció d'aquestes persones entre els professionals dels diversos sectors municipals.
- C.55.** Avançar en la construcció d'un model de ciutat de futur sense barreres, dissenyat de manera transversal per garantir el gaudi de tots els drets de les persones amb discapacitat, mitjançant la implicació i la participació de la ciutadania.

Actuacions

- 3.125.** Treballar per la consolidació del Servei Municipal d'Assistent Personal com a servei dins la cartera de serveis socials bàsics de l'Ajuntament.
- 3.126.** Integrar els projectes de vida independent de l'Institut Municipal de persones amb Discapacitat al Servei Municipal d'Assistent Personal.
- 3.127.** Fer el seguiment del desenvolupament del Pla d'equipaments de serveis socials especialitzats per a persones amb discapacitat de la ciutat.
- 3.128.** Prestació del Servei de Transport Especial conjuntament amb l'Àrea Metropolitana.
- 3.129.** Treballar amb les associacions i entitats projectes singulars que permetin desenvolupar habilitats terapèutiques i rehabilitadores: horts urbans, animals de companyia, activitat aquàtica, espai de mar i projectes de lleure.
- 3.130.** Fer el seguiment de l'accessibilitat a la via pública, als edificis municipals, a les platges, i al transport públic i desplegar el Pla d'accessibilitat 2012-2015.
- 3.131.** Col·laborar en el projecte ObertaMent de sensibilització de la població en la lluita contra l'estigma de les persones amb trastorn mental.
- 3.132.** Treballar per incrementar el pressupost del servei especial i revisar la normativa d'ús per a una distribució de viatges més efectiva.
- 3.133.** Treballar per a una celeritat i uns criteris de gestió eficients en la tramitació i la renovació de la targeta d'aparcament i per a un control de l'ús fraudulent.

Esports

Objectius

C.56. Garantir el paper de cohesió, inclusió i igualtat social de l'esport.

Actuacions

- 3.134.** Utilitzar l'esport com a eina integradora, contribuint a evitar el risc d'exclusió social.
- 3.135.** Aplicació del Pla Municipal de l'Esport en Edat Escolar i del Pla l'escola fa esport a la ciutat en horari escolar i no escolar per activar la pràctica esportiva en la infància i l'adolescència.
- 3.136.** Millorar la convivència en l'espai públic i treballar perquè els beneficiaris siguin els protagonistes del seu propi canvi, en la seva formació i futura integració laboral.
- 3.137.** Ajudar en el rol familiar i acompanyar en la seva tasca educativa.
- 3.138.** Impulsar el Programa Convivim Esportivament en aquells territoris de la ciutat on es detectin riscos d'exclusió i pobresa i on, amb l'esport, es pugui millorar la cohesió social mitjançant els seus plans associats, els plans de creixement, els plans d'activació i el Pla d'Adolescents i Esport.
- 3.139.** Normalitzar la inclusió plena de les persones amb discapacitat en la pràctica esportiva dels centres municipals i divulgar l'oferta de promoció esportiva a tots els nivells, i també a través del CEEB, mitjançant els esdeveniments esportius de la ciutat, i ampliar els canals d'informació per incrementar el nombre de persones amb discapacitat participants. Programa l'esport inclou.
- 3.140.** Col·laboració en el disseny i el desplegament de nous plans de prevenció contra l'obesitat, el sedentarisme, el tabaquisme, etc. a través de la participació en programes d'activitat física i esport.
- 3.141.** Promoció constant i a tots els nivells de la participació de la dona en la pràctica esportiva, en les mateixes condicions d'igualtat que l'home.
- 3.142.** Millorar i, si cal, rehabilitar els espais esportius que ho requereixin, tot vetllant per l'accessibilitat de les persones amb discapacitat a les instal·lacions esportives municipals.

Ciutadania activa, participació i voluntariat

Objectius

- C.57.** Promoure la ciutadania activa potenciant els diversos projectes d'acció comunitària i redefinint el model de participació social.
- C.58.** Renovar i impulsar l'Acord Ciutadà per una Barcelona Lliure de Violència Masclista perquè afavoreixi la implicació de tota la ciutadania en la prevenció i la lluita contra la violència masclista.
- C.59.** Millorar la capacitat de l'Acord Ciutadà per una Barcelona inclusiva per avançar en un model de ciutat sense exclusions, tot augmentant les entitats i organitzacions adherides i assolint una major implicació de totes les organitzacions.

Actuacions

- 3.143.** Augment dels recursos per a l'acció comunitària tot potenciant els Plans de desenvolupament comunitari (PDCs) i els bancs del temps de la ciutat.
- 3.144.** Promoure un programa comunitari com a estratègia bàsica per afavorir la inclusió social.
- 3.145.** Crear un programa per fomentar la ciutadania activa i el bon veïnatge i potenciar els projectes d'acció comunitària.
- 3.146.** Treballar amb el teixit associatiu en els diversos àmbits de la inclusió social articulant una **estratègia compartida**.
- 3.147.** Promoure un voluntariat i un associacionisme social, compromès i coresponsable amb la inclusió a partir de la xarxa d'entitats existent a la ciutat en col·laboració amb el Comissionat de Participació.
- 3.148.** Desenvolupar processos consultius destinats a involucrar a la ciutadania en la generació de solucions innovadores per a la dinamització dels reptes socials de la ciutat de Barcelona.
- 3.149.** Treballar amb els districtes i la Generalitat per la consolidació i l'extensió dels PDCs.
- 3.150.** Potenciar i fer visible l'Acord Ciutadà per una Barcelona Lliure de Violència Masclista
- 3.151.** Promoure la creació de noves xarxes d'acció en el marc de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva.
- 3.152.** Crear el Consell Municipal de Família
- 3.153.** Creació del Consell Municipal de l'Esport.
- 3.154.** Obrir una línia d'ajuts extraordinària en funció de les disponibilitats pressupostàries destinada a entitats del tercer sector social per a projectes relacionats amb l'impacte de la crisi econòmica sobre els col·lectius més vulnerables.
- 3.155.** Desplegar el Projecte 20/27.

3.4.

Una estratègia compartida amb la societat civil i la ciutadania

El treball per a la inclusió social rau en mans dels poders públics, però també hem de tenir molt present el treball que realitza el sector de l'economia social i el tercer sector d'acció social.

El Pla impulsarà una **estratègia compartida** que estableixi uns objectius i uns programes que articulin tots els recursos públics d'iniciativa social i voluntaris per donar una resposta més àmplia i eficaç a les necessitats socials de la ciutadania.

L'**estratègia compartida** constituirà pròpiament un pla d'inclusió de tots els actors socials de la ciutat: públics, d'iniciativa social i voluntaris.

L'**estratègia compartida** es promourà en el marc de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva, renovant-lo i enfortint-lo com a espai que aglutina l'administració pública i els agents del tercer sector d'acció social. Així, el govern municipal es compromet a enfortir la capacitat de resposta del tercer sector, que, com a ens més proper a la ciutadania, és qui té el motor perquè cada individu sigui protagonista del seu procés de canvi.

En aquest sentit presentem els objectius i projectes que es disposen per desenvolupar en el marc d'aquest Pla: les xarxes de l'Acord Ciutadà, formades per les entitats socials relacionades amb cada àmbit d'actuació específic i l'Ajuntament, que articulen projectes d'acció basats en la co-operació.

Xarxa d'Acollida i Acompanyament per a Persones Immigrants a Barcelona

3.4.1. Adaptar la Xarxa d'Acollida i Acompanyament a la nova situació de la població immigrada de Barcelona.

3.4.1.1. Potenciar la Xarxa d'Acollida descentralitzada per als nouvinguts amb mediadors professionals i amb la col·laboració de les entitats especialitzades amb l'objectiu d'oferir orientacions personalitzades sobre la feina, els serveis, l'habitatge i la vida a Barcelona.

- Realització de programes de suport i acompanyament per afavorir la convivència i la cohesió social.

3.4.1.2. Desenvolupar les línies d'acció de la Xarxa d'Entitats Socials d'Assessorament Jurídic d'Estrangeria (XESAJE).

- Impuls d'activitats i reunions de la XESAJE.
- Treball de la Comissió del Codi Ètic.

3.4.1.3. Desenvolupar les línies d'acció de la Coordinadora de la Llengua.

- Impuls d'activitats i reunions de la Coordinadora de la Llengua.

Xarxa d'Atenció a Persones Sense Llar

3.4.2. Fomentar la coordinació i l'intercanvi d'experiències en el marc de la Xarxa.

3.4.2.1. Compartir coneixement, experiències i informació, tot estimulant la reflexió i el diàleg, per millorar l'orientació i l'eficàcia dels serveis i recursos.

- Accions per millorar la coneixença entre les entitats de la Xarxa.
- Intercanvi d'experiències per millorar l'atenció i optimitzar els recursos de la Xarxa.
- Millora del catàleg de recursos de la Xarxa. Analitzar internament els recursos i serveis de les entitats (què tenim i què és necessari), de forma compartida amb les persones usuàries.

- Accions per a la millora del treball transversal i de coordinació de la pròpia Xarxa, i de la Xarxa amb altres agents (per exemple, els cossos de seguretat i els mitjans de comunicació).
- Promoció de l'estudi del cost de l'acció/recurs actual per millorar la inclusió de la persona sense llar.
- Recerca de vincles i intercanvis amb altres xarxes de l'Acord Ciutadà (inserció, habitatge, etc.).

3.4.3. Treballar per prioritzar, adequar i ajustar els recursos existents a la ciutat per poder atendre més i millor les persones sense llar.

3.4.3.1. Actuar de manera conjunta i coordinada a través de projectes concrets.

- Promoció de la posada en funcionament d'un recurs que permeti atendre a persones amb malalties cròniques de llarga durada.
- Promoció d'equipaments d'atenció a aquelles persones sense llar amb problemes de drogodependències, talment com hi ha recursos específics d'atenció a persones amb malalties mentals o amb problemes d'alcoholisme.
- Promoció de places d'allotjament de persones sense llar en habitatges d'inclusió.
- Promoció de recursos que permetin un major seguiment i un treball amb major profunditat, amb una major exigència i centres de baixa exigència per atendre determinats perfils d'usuaris.
- Optimització i millora de metodologies: adaptar els circuits d'atenció, millorar les derivacions, etc.
- Atenció a noves problemàtiques: persones sense llar amb un important endeutament personal, increment del nombre de desnonaments a la ciutat, etc.
- Establir mecanismes per identificar noves necessitats i nous recursos.

3.4.4. Sensibilitzar el teixit social i la ciutadania sobre les situacions de necessitat i les accions que s'hi realitzen.

3.4.4.1. Sensibilitzar i fer entendre a la ciutadania el fenomen del sensellarisme.

- Sensibilització i difusió de les taques que realitza la Xarxa per atendre i millorar les condicions de vida de les persones sense llar.
- Millora de l'impacte de la comunicació/sensibilització.
- Impuls de nous canals de comunicació aprofitant les xarxes socials.
- Elaboració de nous recursos per a les escoles i instituts, fent especial èmfasi en la sensibilització del professorat i dels i les adolescents.
- Accions de sensibilització/assessorament de caire preventiu per evitar que les persones arribin a la situació de pèrdua del seu habitatge.

Xarxa de Centres Oberts d'Atenció a la Infància i l'Adolescència

3.4.5. Avançar, des d'una visió estratègica i de ciutat, en la definició de criteris i orientacions, en termes de model, per tal de fonamentar la definició de les condicions i les característiques comunes de la Xarxa de Centres Oberts.

3.4.5.1. Seguir avançant en la construcció de la Xarxa de Centres Oberts d'atenció a la infància i l'adolescència de Barcelona ampliant la cobertura territorial de la ciutat, amb especial atenció a les zones vulnerables.

- Consolidació del model de centre obert treballat en el marc de la xarxa a tots els centres de la ciutat.
- Millorar la coordinació entre les xarxes de prevenció als districtes, els serveis socials i altres agents que treballen la infància en el territori.
- Incorporació de nous centres oberts atenent a criteris de distribució territorial en zones vulnerables.

3.4.5.2. Crear un llenguatge i una cultura compartida a partir de l'intercanvi de coneixements i perspectives sobre la realitat en què s'incideix i s'actua.

- Reflexionar sobre temes d'interès per als centres oberts:
- Disseny d'indicadors de qualitat i d'impacte del servei dels centres oberts.
- Programes educatius.
- Treball amb la petita infància.
- La transició entre escola i formació/treball.
- La participació de les famílies i els infants.
- Rols i funcions dels equips dels centres oberts.
- Formulació de propostes d'intervenció al voltant d'aquells àmbits que estan afectant a la infància en el context socioeconòmic actual (noves necessitats).

Xarxa de Cultura per la Inclusió Social

3.4.6. Connectar organitzacions diverses per crear coneixement compartit sobre els vincles de la cultura amb l'acció social.

3.4.6.1. Potenciar i enfortir la dimensió inclusiva de la cultura.

- Celebració de reunions i Jornades de la Xarxa.
- Impuls d'un "laboratori" com a espai de treball de la Xarxa orientat a la recerca i l'experimentació en relació a la dimensió inclusiva de la cultura.
- Impuls d'accions i projectes concrets basats en la col·laboració i la cooperació entre entitats i institucions.

3.4.7. Fer més visibles les iniciatives i projectes que posen l'accent en la dimensió inclusiva del desenvolupament cultural.

3.4.7.1. Fer visible la cultura com un

element clau per a la construcció de valors i per a la inclusió social.

- Desenvolupar en format web el Mapa d'experiències de Cultura per a la Inclusió elaborat per la Xarxa durant el 2010-2011 per a garantir la seva actualització i afavorir que esdevingui una eina per a l'intercanvi de coneixements entre les entitats i institucions culturals de la ciutat.

Xarxa dels Drets dels Infants

3.4.8. Enfortir les capacitats de la ciutat en la defensa i promoció dels drets dels infants en el marc de la Convenció sobre els Drets dels Infants.

3.4.8.1. Sensibilitzar la població envers els drets dels infants i especialment sobre el dret a la participació en el marc de la Convenció.

- Consolidar la celebració del Dia Internacional dels Drets dels Infants el 20 de novembre.
- Major impacte del Dia Internacional dels Drets dels Infants.

3.4.8.2. Intercanviar i difondre informació d'accions que fan les entitats de la Xarxa en relació amb els drets dels infants.

- Accions per difondre la tasca de la Xarxa (campanya de sensibilització/comunicació).
- Creació i difusió del Banc de Recursos elaborat per la Xarxa.
- Creació de sinèrgies de formació i intercanvi de coneixements amb la finalitat d'enfortir la capacitat d'acció, tant de la Xarxa com de cadascuna de les entitats en particular, al voltant de la situació de la infància a la ciutat.
- Establiment de canals i vies de comunicació amb serveis socials bàsics i amb espais d'educació formal i no formal per tal de poder treba-

llar en xarxa, coordinar millor els serveis que s'ofereixen i optimitzar els recursos.

Xarxa d'Habitatges d'Inclusió Social

3.4.9. Esdevenir un espai de coordinació de les polítiques socials i d'habitatge que proporcioni una visió global dels recursos residencials a la ciutat i fomenti la complementarietat i l'acció conjunta entre el sector públic i els agents socials.

3.4.9.1. Ampliar la coordinació de tots els actors implicats en la Xarxa en una acció conjunta de ciutat.

- Elaboració d'un mapa dinàmic dels habitatges d'inclusió de la ciutat.
- Coordinació entre les entitats de la Xarxa per millorar els serveis adreçats a les persones que viuen en habitatges d'inclusió durant el seu recorregut residencial.
- Millora de l'accés de les entitats socials a habitatges de lloguer protegit.

Xarxa d'Economia Social

3.4.10. Optimitzar recursos a través de la transferència i intercanvi de coneixements i metodologia.

3.4.10.1. Aportar noves metodologies d'inserció a les organitzacions de la Xarxa i millorar els sistemes d'informació i els circuits d'atenció i derivació de les persones, incrementar l'agilitat en les respostes i potenciar intercanvis que facin més visible i eficaç l'acció col·lectiva.

- Engegar el circuit d'inclusió de persones en risc d'exclusió en empreses contractades per l'Ajuntament de Barcelona a partir de la incorporació de clàusules socials.
- Compartir metodologia amb altres països europeus a partir de progra-

mes conjunts.

- Promoció de la inserció laboral de diferents col·lectius en risc d'exclusió a través d'actuacions i circuits i amb col·laboració amb diverses entitats de la Xarxa.

3.4.10.2. Incorporar les empreses inclusives a la Xarxa i posar en valor les bones pràctiques i experiències significatives.

- Activitats per fomentar l'emprenedoria social i avançar en noves formes de finançament.
- Activitats per incorporar la diversitat com a element de valor afegit a les organitzacions de la Xarxa, tant en l'àmbit empresarial com en el social.
- Incorporar bones pràctiques al web.
- Incorporar les empreses inclusives a la Xarxa a partir del treball de definició de la Comissió "Apropant-nos a les empreses".

3.4.11. Oferir eines de gestió per a la millora organizacional i empresarial.

3.4.11.1. Oferir formació per a la innovació a la Xarxa.

- Formació per promoure l'activitat de les empreses socials de la Xarxa, així com la resta d'entitats de la Xarxa per tal de millorar la seva eficàcia i afavorir la seva competitivitat i les seves relacions amb altres països i empreses.

3.4.12. Obertura a Europa i relació amb altres Xarxes.

3.4.12.1. Avançar en la relació amb les xarxes europees i, específicament, amb les mediterrànies.

- Avançar en la relació amb altres xarxes d'empreses ja existents a la nostra ciutat i àrea metropolitana.
- Fer una sessió de treball amb diverses xarxes catalanes/europees.

3.4.13. Visualització, reconeixement i posada en valor de les organitzacions de la Xarxa.

3.4.13.1. Potenciar el web i el treball en xarxa i avançar en la visualització de l'economia social i del treball realitzat per les entitats de la Xarxa.

- Jornada anual que mostri el treball de les entitats.
- Publicació dels quaderns de la Xarxa.
- Engregar la segona fase del web.
- Participació en fires i congressos.
- Difusió del full informatiu.

Xarxa de Prevenció i Convivència

3.4.14. Afrontar el repte que suposa l'increment del sentiment d'inseguretat de la ciutadania.

3.4.14.1. Establir una estratègia compartida i un programa d'actuació comú per enfortir el dret a la ciutat i les seves capacitats d'inclusió social.

- Definició del marc de participació de les entitats al programa de mesures educatives i prestacions en benefici de la comunitat.

3.4.15. Prevenir i gestionar els conflictes que s'expressen amb agressions vers els espais i béns públics, privats i vers les persones, amb oportunitats per reforçar el dret a la ciutat per a tothom i la inclusió social.

3.4.15.1. Disposar de programes d'actuació compartits.

- Reflexió i estudi sobre els joves en situació de risc en l'àmbit de la prevenció.

Xarxa de Suport a les Famílies Cuidadores

3.4.16. Millorar les respostes de suport a les famílies cuidadores.

3.4.16.1. Analitzar la situació actual de les persones cuidadores, identificar itineraris de suport, detectar buits en el circuit de suport i millorar la coordinació.

- Garantir que s'incorpori de manera permanent a l'Enquesta de Salut de Barcelona (ESB) la perspectiva d'anàlisi de la situació i l'estat de salut de les persones que conviuen amb persones amb necessitats especials d'atenció o dependència.
- Anàlisi comparatiu entre l'estat de salut de les persones de la ciutat que conviuen amb persones amb necessitats especials d'atenció o dependència i les que no hi conviuen.
- Seguiment dels canvis legislatius que es facin a nivell estatal i autonòmic en relació amb l'àmbit laboral i la conciliació de la vida laboral i familiar amb l'objectiu d'incidir en el fet que la legislació contempli el dret de la família a tenir cura dels seus familiars, però en cap cas esdevingui una obligació.
- Proposició de criteris d'atenció i intervenció.

3.4.17. Sensibilitzar, visualitzar i promoure el reconeixement públic a les persones cuidadores no professionals.

3.4.17.1. Sensibilitzar al conjunt de la ciutadania sobre aquestes situacions i posar aquestes problemàtiques a l'agenda pública.

- Desenvolupament d'accions per visualitzar els recursos de les entitats que donen suport a les famílies cuidadores.

3.4.18. Compartir coneixement i intercanvi d'experiències de famílies cuidadores.

3.4.18.1. Afavorir el coneixement i

generar confiança per tal de millorar la coordinació entre les entitats i els professionals.

- Millora de la comunicació, la relació i coordinació entre les entitats socials que agrupen persones que tenen cura de familiars cuidadors i els col·lectius mèdic, d'infermeria, de treball social i de psicologia.
- Promoció d'espais per al treball conjunt entre les entitats que conformen la xarxa.
- Difusió de l'Estudi de grups dels àmbits de salut i suport social de Barcelona: malalties, addiccions, discapacitats i altres situacions personals i publicar el catàleg web existent per garantir-ne l'ús.

4. EINES I INSTRUMENTS PER CONSTRUIR LA CIUTAT COHESIONADA

El repte fonamental d'aquest nou Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015 és mantenir la cohesió social a la nostra ciutat. Estrictament, per tant, de dotar-nos d'eines per fer-ho possible. En el marc del Pla es promourà el desenvolupament de diferents actuacions amb l'objectiu d'enfortir i engegar mesures que afavoreixin la inclusió social des de la proximitat temàtica. El desenvolupament dels plans sectorials es converteix en una eina valuosa

per garantir els drets dels col·lectius i de les persones que viuen en zones més desfavorides. El conjunt de plans es proposaran des de les diferents regidories de l'Ajuntament, abraçant així un ampli ventall de polítiques i relacionant-les amb la inclusió social. Així mateix, cadascun recollirà un conjunt de mesures pròpies que desenvoluparà després de la corresponent aprovació i es posarà en marxa al llarg del mandat.

94

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

4.1. Plans sectorials

- Pla Municipal d'Infància
- Pla Municipal de Família
- Pla Municipal d'Adolescència i Joventut
- Pla Municipal per a la Gent Gran
- Pla de Salut de Barcelona
- Pla de Salut Comunitària de Barcelona
- Pla de Drogues
- Pla Municipal per a la Igualtat d'oportunitats entre dones i homes
- Pla Municipal per al Col·lectiu LGBT 2010-2015 (lèsbic, gai, bisexual i transsexual)
- Estratègia local amb el poble gitano
- Pla de Treball d'Immigració
- Pla d'Interculturalitat
- Pla Estratègic de l'Esport de Barcelona
- Plans de Desenvolupament Comunitari

4.2. Plans i programes específics

- Pla d'Actuació Social Territorial i plans de cadascun dels centres de serveis socials
- Programa Radars
- Pla d'Assentaments Irregulars
- Pla de la Franja del Besòs
- Pla d'Habitatge de Barcelona 2008-2016
- Programa d'Inclusió Sociolaboral de Barcelona Activa (PISL)
- Pla contra l'Atur Juvenil
- Pla d'Accessibilitat per a persones amb discapacitat
- Projecte Temps per a tu
- Pla d'Abordatge Integral del Treball Sexual
- Programa l'Esport Inclou
- Programa Convivim Esportivament
- Pla Barcelona Activitat Física i Salut
- Pla Municipal d'Esport en Edat Escolar
- Pla l'Escola fa Esport a la ciutat
- Projecte 20/27
- Projectes de prevenció del conflicte i de millora de la convivència amb els joves

5. DESPLEGAMENT TERRITORIAL

El Pla per a la Inclusió de Barcelona 2012-2015 es desplegarà als districtes i barris de Barcelona responnent al principi de proximitat i a la voluntat de construir una ciutat inclusiva i cohesionada. Això vol dir que es treballarà des dels barris i districtes per poder escoltar millor les persones i veure quines són les seves necessitats.

Treballar des del territori fa possible copsar les característiques específiques de cada zona. Seran aquestes les que determinaran el tipus d'actuació que s'hi desenvoluparà.

Caldrà prioritzar la intervenció. Seran zones d'actuació preferent aquelles on l'exclusió social adopti característiques més pronunciades, ja sigui amb un alt índex de pobresa relativa o amb alts índex d'altres indicadors que mostrin risc d'exclusió social. Les mesures del Pla es desplegaran lògicament atenent a les necessitats més urgents de cada zona, és a dir, atenent als àmbits de l'exclusió i els col·lectius que es vegin més afectats de cada districte.

Les actuacions hauran d'enfortir el capital social i la confiança entre les persones residents a través de dinàmiques d'acció comunitària. L'enfocament de proximitat permetrà engegar de forma flexible i cooperativa polítiques adaptades a les necessitats de cada districte o barri.

Amb tot, el Pla no perdrà l'enfocament inclusiu de la ciutat i és per això que desenvoluparà actuacions per a la inclusió a tot el territori. Cada districte acordarà un conjunt d'intervencions per garantir que es duen a terme actuacions en totes les zones de la ciutat.

No obstant això, podem establir un primer mapa de les actuacions més emblemàtiques.

**SERVEIS SOCIALS, PERSONES
VULNERABLES I AJUDA ALIMENTÀRIA**

HABITATGE

INSERCIÓ SOCIOLABORAL

INFÀNCIA, ADOLESCÈNCIA I JOVENTUT

GENT GRAN

DISCAPACITAT

DONA I DRETS CIVILS

IMMIGRACIÓ

ESPORTS

PARTICIPACIÓ

SALUT

95

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

 Serveis socials, persones vulnerables i ajuda alimentària	 Dona i drets civils
 Habitatge	 Immigració
 Inserció sociolaboral	 Esports
 Infància i adolescència i joventut	 Participació
 Gent gran	 Salut
 Discapacitat	

Districtes	Inversions	Ampliació de serveis o programes	Nous programes
Ciutat Vella	Reubicació del Centre de serveis socials (CSS) del Gòtic	Projecte Treball als barris (Sant Pere i Sta. Caterina)	Nou Pla d'acció social del territori (PAST)
	Reforma del CSS del Casc Antic	Salut als barris al Raval, Casc Antic i Barceloneta	Nou Programa d'acció social dels centres de serveis socials del districte
	Centre d'atenció a les famílies amb infants a càrrec de 0 a 6 anys (Barceloneta)	Programa <i>Activa't a un parc</i>	Experiència pilot d'Envel·liment Saludable
	Reubicació de l'EIPi	Manteniment Programes Promoció de la Salut a l'escola	
	Trasllat i adequació de l'Oficina d'Afers Religiosos	Programa <i>De marxa fent esport</i>	
		Programa de Drogodependència de Prevenció indicada	
		Nou impuls a ABITS	
Eixample	Menjador social (Eixample-Dret)	Programa <i>Convivim Esportivament</i>	
	Centre d'allotjament familiar temporal	Pla de desenvolupament comunitari (PDC) Barceloneta	
	Espai de joves Les Arenes	PDC Casc Antic	
	Reforma integral de la residència Francesc Layret	Ampliació Programa Radars	Nou Pla d'acció social del territori (PAST)
	Casal de gent gran	78 places residencials del Servei d'Urgències a la Vellesa (Eixample-Dret)	Nou Programa d'acció social dels centres de serveis socials del districte
		Programa <i>Activa't a un parc</i>	Projecte Temps per a tu adreçat a cuidadors de persones dependents
		Manteniment Programes Promoció de la Salut a l'escola	Tallers d'habilitats parentals a la Barceloneta
		Programa <i>De marxa fent esport</i>	Experiència pilot d'Envel·liment Saludable
		Nou impuls a ABITS	
		Programa <i>Convivim Esportivament</i>	
		PDC Sagrada Família	

Districtes	Inversions	Ampliació de serveis o programes	Nous programes
Sants-Montjuïc	Trasllat del CSS de Poble Sec	Ampliació Programa Radars	Nou Pla d'acció social del territori (PAST)
	Ludoteca Font de la Guatlilla	Ampliació de places al menjador social del Paral·lel	Nou Programa d'acció social dels centres de serveis socials del districte
	Reforma dels apartaments per gent gran Josep Miracle	Projecte Treball als Barris (La Bordeta)	
	Obres d'adaptació i accessibilitat del Centre Esportiu Municipal Tennis Montjuïc	Salut als Barris al Poble Sec	
		Manteniment dels Programes de promoció de la salut a l'escola	
		Programa <i>De marxa fent esport</i>	
Les Corts	Menjador social	Nou impuls a ABITS	
		Programa <i>Convivim Esportivament</i>	
		PDC Poble Sec	
		Ampliació Programa Radars	Nou Pla d'acció social del territori (PAST)
		Programa <i>Activa't a un parc</i>	Nou Programa d'acció social dels centres de serveis socials del districte
Sarrià-Sant Gervasi	Menjador Social (Sarrià)	Manteniment de Programes de Promoció de la Salut a l'escola	Projecte Temps per a tu adreçat a famílies amb infants amb discapacitat
		Programa <i>Activa't a un parc</i>	Experiència pilot d'Envel·liment Saludable
		Manteniment Programes Promoció de la Salut a l'escola	
		Programa <i>Convivim Esportivament</i>	Nou Programa d'acció social dels centres de serveis socials del districte
		Acció comunitària (Sarrià)	Projecte Temps per a tu adreçat a cuidadors de persones dependents

 Serveis socials, persones vulnerables i ajuda alimentària	 Dona i drets civils
 Habitatge	 Immigració
 Inserció sociolaboral	 Esports
 Infància i adolescència i joventut	 Participació
 Gent gran	 Salut
 Discapacitat	

Districtes	Inversions	Ampliació de serveis o programes	Nous programes
Gràcia	Reubicació del CSS Camp d'en Grassot Nou menjador Companyia a El Coll Centre d'atenció als adolescents i les seves famílies Nou equipament d'habitatges amb serveis per a gent gran (Cibeles)	Consolidació i ampliació del Programa Radars Projecte Treball als Barris (El Coll) Programa <i>Activa't a un parc</i> Manteniment Programes Promoció de la Salut a l'escola <i>De marxa fent esport</i> Programa <i>Convivim Esportivament</i> PDC La Salut	Nou Pla d'acció social del territori (PAST) Nou Programa d'acció social dels centres de serveis socials del districte Projecte pilot de suport a adults i joves amb discapacitat i a les seves famílies
Horta-Guinardó	Reubicació del CSS del Carmel Reubicació del CSS Vall Hebron Reconversió de la residència Parc del Guinardó Milora del centre Can Puig Adaptació i accessibilitat del Centre Esportiu Municipal del Carmel	Ampliació Programa Radars Programa <i>Activa't a un parc</i> Manteniment Programes Promoció de la Salut a l'escola Programa <i>De marxa fent esport</i> Programa <i>Convivim Esportivament</i> PDC Carmel	Nou Pla d'acció social del territori (PAST) Nou Programa d'acció social dels centres de serveis socials del districte Projecte <i>Temps per a tu</i> adreçat a famílies amb infants amb discapacitat Projecte pilot de suport a adults i joves amb discapacitat i a les seves famílies
Nou Barris	Reubicació del CSS i de l'EAIA de Roquetes Centre d'atenció a les famílies amb infants a càrrec de 0 a 6 anys (Turó de la Peira) Casal de joves de la Prosperitat Nou equipament d'habitatges amb serveis per a gent gran (Torre Júlia 77 places) Ampliació d'apartaments per a gent gran a l'equipament de Pau Casals Equipament per serveis de dona que ha de donar acollida a l'Equip d'Atenció a les Dones i al Servei d'Atenció als Nens/es maltractats Adaptació i accessibilitat de la Piscina Turo	Ampliació de places al menjador social de La Guineueta Projecte Treball als barris Ciutat Meridiana Dos programes <i>Activa't a un parc</i> Manteniment Programes Promoció de la Salut a l'escola Programa <i>De marxa fent esport</i> Programa de Drogodependència de Prevenció indicada Programa <i>Convivim Esportivament</i> PDC Verdun PDC Trinitat Nova PDC Roquetes	Nou Pla d'acció social del territori (PAST) Nou Programa d'acció social dels centres de serveis socials del districte Pla de la Franja del Besòs Projecte <i>Temps per a tu</i> adreçat a famílies amb infants amb discapacitat Salut als Barris a Roquetes i Zona Nord Projecte pilot d'intervenció en el temps desocupat dels joves (Can Peguera i Turó de la Peira)

Districtes	Inversions	Ampliació de serveis o programes	Nous programes
Sant Andreu	Nou menjador d'Àpats en Companyia a Sant Andreu	Ampliació de places al menjador social de Navas	Nou Pla d'acció social del territori (PAST)
	Centre d'allotjament temporal familiar	Remodelació del centre Garcilaso adolescents i joves (Sagrera)	Nou Programa d'acció social dels centres de serveis socials del districte
	Nou equipament d'habitatges amb serveis per gent gran (Navas)	Projecte Treball als barris (Trinitat Vella)	Pla de la Franja del Besòs
		Programa <i>Activa't a dos parcs</i>	Experiència pilot d'Envel·liment Saludable
		Salut als Barris a Bon Pastor-Baró de Viver- Vallbona	
		Manteniment Programes Promoció de la Salut a l'escola	
		Programa <i>De marxa fent esport</i>	
		Programa de Drogodependència de Prevenció indicada	
St.Marti		Programa <i>Convivim Esportivament</i>	
		PDC Navas PDC Baró de Viver	
	Nova seu del CUESB (Poble Nou)	Ampliació Programa Radars	Nou Pla d'acció social del territori (PAST)
	Reubicació del CSS Verneda	Aplicació Pla de millora dels casals i espais per a la gent gran	Nou Programa d'acció social dels centres de serveis socials del districte
	Nou menjador d'Àpats en Companyia a El Clot	Projecte Treball als barris (Besòs Maresme)	Pla d'Assentaments Irregulars
	Casal de Gent gran	Programa <i>Activa't a un parc</i>	Pla de la Franja del Besòs
	Adaptació i accessibilitat del Centre Esportiu Municipal Verneda	Manteniment Programes Promoció de la Salut a l'escola	Projecte Temps per a tu adreçat a famílies amb infants amb discapacitat
		Nou impuls a ABITS	Projecte Temps per a tu adreçat a cuidadors de persones dependents
		Programa <i>Convivim Esportivament</i>	
		PDC Besòs Maresme	Programa Salut als Barris Besòs-Maresme

 Serveis socials, persones vulnerables i ajuda alimentària	 Dona i drets civils
 Habitatge	 Immigració
 Inserció sociolaboral	 Esports
 Infància i adolescència i joventut	 Participació
 Gent gran	 Salut
 Discapacitat	

Districtes	Inversions	Ampliació de serveis o programes	Nous programes
Ciutat	Nou espai d'acollida de persones sense sostre en l'Operació Fred Adjudicació de pisos d'emergències per col·lectius especials mitjançant conveni amb el Consorci d'Habitatge Promoció de l'habitatge públic adaptat a persones amb discapacitat Nou centre per a persones vulnerables amb addiccions (3.92) Increment pisos d'acollida per a dones vulnerables Nou equipament per persones amb necessitats socioeconòmiques per substituir els actuals allotjaments en pensions. (3.35). Nou centre per a persones vulnerables (3.17)	Servei d'Assessorament Jurídic de les Oficines d'Habitatge Convenis amb bancs i caixes per cedir habitatge social PISL Programes específics d'inserció laboral per a col·lectius vulnerables Projectes d'inserció persones ètnia gitana Augment Servei de Famílies Col·laboradores Incorporar l'assessorament laboral i l'emprenedoria als espais d'informació jove de cada districte Aplicació Pla de millora dels casals i espais per la gent gran Ampliar els habitatges amb serveis per a la gent gran Ampliar l'acolliment residencial de la gent gran en situació d'urgència social Programa d'adaptació funcional de la llar per a persones grans amb dependència o discapacitat Servei d'orientació educativa de futur per a joves reagrupats entre 15 i 18 anys Programa d'Acompanyament al Reagrupament Familiar Programa "A l'estiu Barcelona t'acull" per a menors immigrants Programa l'Esport Inclou Programes del Pla l'Escola fa esport a la ciutat	Projecte de retorn voluntari per a persones que viuen en assentaments Estratègia Local amb el poble gitano Projectes per joves que treballen la diversitat als Instituts públics Projecte educatiu en la formació dels Drets Humans amb l'objectiu de crear la Xarxa d'Escoles pels Drets Humans Accions de sensibilització en drets humans i cultura de la pau Programa "Tothom a l'AMPA" per facilitar l'accés dels pares i mares immigrants a les AMPA's Programes d'activitats esportives per a escolars en horari lectiu Programa "Convivim esportivament" Projectes esportius per infants i joves que es desprenen del Conveni d'IBE-FCB Plans de creixement Programa per fomentar la ciutadania activa i el bon veïnatge

6. ESTRATÈGIA DE SEGUIMENT I DE DESPLEGAMENT

El seguiment i l'avaluació dels resultats són essencials en el desplegament d'un Pla com aquest. És per això que el Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015 determina els següents mecanismes de seguiment:

A. Comissió de seguiment.

B. Elaboració d'informes de seguiment i d'avaluació del Pla, que seran presentats a diferents espais institucionals i participatius relacionats amb el desplegament del Pla.

A. Comissió de seguiment

Durant el mes posterior a l'aprovació del Pla, es constituirà una comissió amb l'objectiu de posar en marxa un equip de treball responsable del seguiment i el desplegament de les mesures aprovades al Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015.

La comissió estarà integrada per professionals de l'Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports i de les altres gerències municipals amb l'objectiu de configurar un equip interdepartamental i amb una visió integradora del Pla. Les funcions de la Comissió són les següents:

1. Vetllar pel desplegament del Pla
2. Donar suport als tècnics municipals i equips encarregats de desplegar-lo
3. Pilotar el seguiment de les actuacions i objectius del Pla
4. Promoure la participació social en el seguiment i l'avaluació
5. Encarregar els informes de seguiment
6. Realitzar l'avaluació del Pla

Es convidarà el Consell de Govern de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva a la Comissió de seguiment.

B. Elaboració de dos informes de seguiment i de l'avaluació del Pla

Durant el període de desplegament del Pla és necessari comptar amb un suport material que ens serveixi tant per veure fins a quin punt s'estan assolint els objectius previstos com per poder rectificar les actuacions quan calgui.

És per això que s'elaboraran dos informes de seguiment i un d'avaluació:

» I Informe de seguiment, desembre 2013

En aquest primer informe serà un imperatiu verificar que totes les actuacions disposades al Pla estan en procés de desplegament, és a dir, que s'han engegat.

» II Informe de seguiment, desembre 2014

El segon informe tindrà per objectiu avaluar la implantació i la valoració de resultats.

» Avaluació del Pla, abril 2015

L'avaluació haurà de ser una avaluació ex post, és a dir, que s'elaborarà un cop superat el període de desplegament del Pla. L'objectiu del document serà doble: d'una banda, haurà de comprovar el grau d'assoliment de les actuacions previstes en el Pla, tot tenint presents les conclusions dels informes de seguiment anteriors; de l'altra, haurà de mesurar l'impacte de les mesures en l'estat de la inclusió a la ciutat. Per a aquest darrer punt, la Comissió de seguiment es coordinarà amb la Comissió d'estudis sobre Inclusió Social, ja que necessitarà una nova diagnosi per poder veure quin ha estat l'efecte de les accions desenvolupades i de la política que s'ha dut a terme.

L'objectiu del sistema informàtic és automatitzar (si no en totes les actuacions, en la majoria), els resultats dels indicadors per facilitar la redacció dels informes i de l'avaluació, però també

disposar d'un mapa de resultats en el moment que calgui.

Els informes de seguiment i l'avaluació seran presentats als diversos espais institucionals i participatius relacionats amb el desplegament del Pla, que són:

» El Consell Plenari de l'Ajuntament o la Comissió de Plenari de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports

» El Consell Plenari del Consell Municipal de Benestar Social

» El Consell de Govern de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva

A continuació s'especifica el procés de desplegament del Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012- 2015:

6.1. Presentació del Pla per a la Inclusió de Barcelona 2012-2015

6.1.1. Presentació a l'organització municipal

El Pla s'haurà de presentar als tinents d'alcalde, als regidors, als delegats, als comissionats i als consellers municipals.

Altres òrgans de l'Ajuntament de Barcelona

Àrea de Presidència, Règim Interior, Seguretat i Mobilitat

Àrea d'Economia, Empresa i Ocupació

Àrea d'Urbanisme, Infraestructures, Medi Ambient i Sistemes d'Informació i Telecomunicacions

Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports

Àrea de Cultura, Coneixement, Creativitat i Innovació

Districtes

6.1.2. Presentació al Consell Municipal de Benestar Social

Permanent del Consell Municipal de Benestar Social

6.1.3. Presentació a altres institucions catalanes

Generalitat de Catalunya

Diputació de Barcelona

Consorci d'Educació de Barcelona

Consorci de Serveis Socials de Barcelona

Àrea Metropolitana de Barcelona

6.2. Desplegament del Pla

6.1.4. Presentació a l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva

Consell de Govern de l'Acord Ciutadà

Xarxa d'Acollida i Acompanyament per a Persones Immigrants a Barcelona

Xarxa d'Atenció a Persones Sense Llar

Xarxa de Centres Oberts d'Atenció a la Infància i l'Adolescència

Xarxa de Cultura per a la Inclusió Social

Xarxa de Drets dels Infants

Xarxa d'Habitatges d'Inclusió

Xarxa d'Economia Social

Xarxa de Prevenció i Convivència

Xarxa de Suport a les Famílies Cuidadores

6.2.1. Concertar l'estratègia compartida amb l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva

El Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015 es desplegarà conjuntament amb el tercer sector a través de l'**estratègia compartida** amb l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva.

6.2.2. Sessions formatives per als equips professionals encarregats de desenvolupar el Pla

La Comissió de Seguiment durà a terme sessions formatives per als equips professionals de l'organització municipal amb l'objectiu de desplegar l'**estratègia compartida**.

6.2.3. Sessions per a les entitats de l'Acord Ciutadà (a través de les Xarxes d'acció)

L'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva compta amb 9 Xarxes d'acció:

Xarxa d'Acollida i Acompanyament per a Persones Immigrants a Barcelona

Xarxa d'Atenció a Persones Sense Llar

Xarxa d'Habitatges d'Inclusió Social

Xarxa d'Economia Social

Xarxa de Centres Oberts d'Atenció a la Infància i l'Adolescència

Xarxa de Cultura per a la Inclusió Social

Xarxa dels Drets dels Infants

Xarxa de Prevenció i Convivència

Xarxa de Suport a les Famílies Cuidadores

Les sessions per a les entitats es faran a través de les Xarxes d'acció amb l'objectiu de desplegar l'**estratègia compartida**.

Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015

Annexos

Part III

1. PROCÉS D'ELABORACIÓ

1.1. Punt de partida

L'octubre del 2011, el plenari de l'Ajuntament de Barcelona adopta la Mesura de Govern del Pla per a la Inclusió Social 2012-2015. El present Pla és el segon del seu tipus i dóna continuïtat a la línia de treball endegada en mandats anteriors amb el Pla Municipal per una Barcelona Inclusiva 2005-2010.

1.2. Elaboració del primer esborrany

Adoptada la mesura de govern, en el marc de la gerència de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports es constitueix un Equip de redacció que inicia el seu treball amb els informes de seguiment del Pla 2005- 2010 i planteja l'elaboració d'una diagnosi sobre l'estat de la inclusió a la ciutat.

La metodologia utilitzada per a l'elaboració del primer esborrany és la que proposa la Guia de Plans d'Inclusió Social de la Diputació de Barcelona (2008), que inclou un ampli llistat dels indicadors que s'han de valorar en l'estudi de la matèria i un procés de treball concís i específic. Per a l'elaboració, es treballa amb l'Observatori Social de l'Ajuntament de Barcelona i amb l'equip de Recerca i Coneixement de la gerència de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports. Se segueix l'ordre d'indicadors tal com apareix a la Guia i es fixa el desembre del 2011 com a moment temporal per a fer la fotografia de l'estat de la inclusió social a la ciutat.

El resultat és un primer document, el Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015. Document base de treball, amb data de 13 de gener de 2012, integrat per una diagnosi i estructurat en vuit grans reptes de futur per a la política d'inclusió social entre els quals s'apunten l'habitatge i l'ocupació, palanques essencials per a la inclusió i la cohesió social. El text defineix deu principis rectors i contempla un capítol dedicat a la Visió 2015, text que recull la visió de futur de la ciutat de Barcelona en termes d'inclusió i de cohesió social.

1.3. Procés participatiu amb la societat civil i la ciutadania

Entre gener i maig, el document es va sotmetre a un procés de participació entre el teixit social i la ciutadania on van contribuir els següents actors: el Consell Municipal de Benestar Social i els seus grups de treball, l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva i les respectives Xarxes d'acció, i la societat civil i la ciutadania. L'objectiu d'aquest procés va ser afegir valor al document i convertir-lo en un pla de ciutat, orientat a tots els actors que treballen per a la inclusió social a la ciutat de Barcelona.

El document va ser discutit a les nou Xarxes d'acció i al Consell de Govern de l'Acord Ciutadà per una Barcelona

Activa, organització que aplega més de 470 entitats. En el curs d'aquestes sessions de treball es van apuntar mancances, però, el més important és que es van debatre punts controvertits en la formulació de la política d'inclusió a partir dels quals es va consensuar una visió comuna i una manera unitària de fer. En les més de 10 sessions de treball amb l'Acord Ciutadà van participar un total de 378 persones.

Arrel del procés de participació amb l'Acord Ciutadà van realitzar-se més de 500 aportacions al Pla per a la Inclusió Social de Barcelona 2012-2015. Document base de treball.

106

Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

	Nº reunions Acord	Data	Participants
Consell de Govern	1	28/02/12	28
Taula referents de xarxes	1	17/01/12	13
Xarxa d'Atenció a Persones Sense Llar	2	09/02/12 16/02/12	40
Xarxa de Centres Oberts d'Atenció a la Infància i l'Adolescència	2	19/01/12 13/02/12	45
Xarxa de Famílies Cuidadores	1	10/02/12	13
Xarxa de Cultura per a la Inclusió Social	1	21/02/12	16
Xarxa d'Habitatges d'Inclusió Social	1	06/02/12	20
Xarxa de Drets dels Infants	1	14/02/12	13
Subtotal de Xarxes d'acció i del Consell Govern	-	-	188
Jornada anual de l'Acord Ciutadà	1	16/03/12	190
TOTAL	11	-	378

Així mateix, el Pla es va discutir en els 8 grups de treball del Consell Municipal de Benestar Social, fet que va permetre copsar altres opinions i punts de vista. La pluralitat de veus integrades al Consell Municipal de Benestar Social, que agrupa més de 150 entitats i institucions, va obligar a treballar amb precisió el text, que va ser discutit repetides vegades d'una manera acura-

da i escrupolosa. Es van realitzar més de 8 sessions de treball i també va ser debatut a la Permanent (6 de març del 2012).

Amb tot, més de 107 persones provinents d'entitats socials, institucions i col·legis professionals van discutir el document, tot fent possible un recull de més de 100 aportacions.

	Nº reunions CMBS	Data	Participants
Infància	1	17/01/12	12
Pobresa	1	08/02/12	14
Dones	1	29/02/12	15
Acció comunitària	1	26/01/12	11
Drogodependències	1	13/02/12	16
Famílies	1	13/02/12	12
Salut	-	-	-
Gent gran	-	-	-
Permanent CMBS	1	06/03/12	27
TOTAL	6	-	107

107

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

En el marc del procés participatiu i de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva, es va aconseguir un consens que va permetre la formulació d'una **estratègia compartida**. A la Jornada Anual de l'Acord Ciutadà (16 de març del 2012), l'Acord va presentar la Declaració "Barcelona s'uneix per fer front a la crisi social" amb l'objectiu de fer pública la seva voluntat d'elaborar amb totes les organitzacions de l'Acord una **estratègia compartida** de Ciutat per a fer front conjuntament als aspectes socials de la crisi.

D'aquesta manera es va fer explícit el desig del teixit social i associatiu de participar de la política d'inclusió de la ciutat i, alhora, el mateix teixit va mostrar la voluntat d'una implicació major en la matèria.

La participació del teixit social i associatiu va completar-se amb la participació dels ciutadans i dels professionals de l'administració. Un pla de ciutat havia de comptar necessàriament amb la veu directa de la ciutadania, fet pel qual es van realitzar dos *focus groups* que van comptar amb un total de 33 participants.

Així mateix, es van considerar les més de 800 aportacions realitzades per la societat civil i la ciutadania al llarg del procés de consulta del Pla d'actuació municipal (PAM) que s'havien adreçat a Qualitat de Vida, Igualtat i Esports. En darrer lloc, es van considerar les aproximadament 200 aportacions dels diversos equips municipals que treballen per a la inclusió social.

	Sessions de treball	Data	Participants
Focus group en un Centre Obert	1	23/02/12	16
Focus group amb joves	1	20/03/12	17
TOTAL	-	-	33

1.4. Elaboració del segon esborrany

Fruit del procés participatiu amb la societat civil i la ciutadania, es va reformular el pla d'acció del Document base de treball i es van definir els objectius i les actuacions per a cada línia estratègica. La definició dels objectius i les actuacions va partir d'un procés d'alineació amb la discussió del PAM, de manera que es van considerar les propostes del PAM i es van sotmetre a revisió per part dels àmbits corresponents i dels agents socials.

Amb tot, el 31 de maig es va disposar d'una nova versió, el Pla per a la Inclusió Social 2012-2015 de 31 de maig del 2012, que canviava substancialment respecte l'anterior ja que contemplava un nou capítol amb la definició de línies estratègiques, objectius i actuacions. A més, en aquesta versió es va integrar una nova línia estratègica consensuada amb el teixit social i la ciutadania que s'havia emmarcat en l'**estratègia compartida**. D'aquesta manera, es va fer palesa la voluntat que fos un instrument per al conjunt de la ciutat.

1.5. Procés de negociació amb els grups municipals de l'Ajuntament de Barcelona

Un cop tancat el procés de participació, i amb un Pla que comptava amb cinc línies estratègiques, el document va passar a la fase de debat polític. En el seu decurs, tots els grups va elaborar informes, observacions i esmenes, arribant a més de 140 propostes. Com a resultat d'aquest procés, al Pla se li va incorporar un capítol dedicat al desplegament territorial i un altre amb les eines i instruments per a construir una ciutat cohesionada. També es van agrupar les línies estratègiques en quatre.

2. ESTRUCTURA DE GESTIÓ DE LES POLÍTIQUES MUNICIPALS D'INCLUSIÓ SOCIAL

L'Ajuntament de Barcelona estructura la seva gestió en diverses gerències sectorials i organismes públics. L'Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports és una de les gerències. A continuació es presenta l'organigrama general de l'Ajuntament i tot seguit l'organigrama de l'Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports juntament amb una petita descripció dels diferents òrgans.

L'àrea se subdivideix en dues grans direccions: la direcció executiva i la direcció estratègica. Compta també amb tres instituts municipals que, tot sent òrgans autònoms en la seva gestió, es vinculen a l'Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports. Aquests són: l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMD), l'Institut Municipal de Serveis Socials (IMSS) i l'Institut Barcelona Esports (IBE).

Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMD): treballa perquè les persones amb qualsevol tipus de discapacitat (visual, auditiva, física, intel·lectual o per trastorn mental) puguin desenvolupar la seva vida quotidiana de la manera més autònoma possible, en plena igualtat d'oportunitats i amb respecte per les diferents necessitats personals. També es treballa de manera conjunta amb els diferents departaments municipals, tant a les àrees com als districtes, i es gestionen de manera directa determinats equips i serveis.

Institut Municipal de Serveis Socials Bàsics (IMSS): gestiona els 40 centres de serveis socials (CSS) que configuren la xarxa d'atenció social bàsica de la ciutat i promou les prestacions i els recursos socials destinats a ajudar a les persones, les famílies i els col·lectius a obtenir l'atenció social que necessitin.

Institut Barcelona Esports (IBE): gestiona l'esport i les instal·lacions esportives municipals de Barcelona.

Direcció Executiva de l'Àrea: dirigeix, planifica i coordina les actuacions de les direccions que té assignades.

Direcció de Família i Serveis Socials: gestiona la prestació dels serveis vinculats a família i serveis socials. Per exemple, gestiona els serveis d'atenció a persones sense sostre, els serveis dirigits a la infància i la gent gran i també l'atenció a les urgències i emergències socials, entre d'altres. Aquesta direcció estableix els objectius que cal assolir i els estàndards de qualitat en l'atenció, el nivell òptim de producció, i la ràtio professional. Entre les seves funcions, destaquen:

- » Garantir el suport tècnic permanent als equips de gestió territorialitzats.
- » Establir i comandar sistemes (presencials i no presencials) regulars i estables per a la coordinació i control de la producció dels serveis, el traspàs d'informació i de criteris generals de ciutat, i el traspàs dels informes i coneixement necessaris per la millora en la prestació dels serveis territorials.
- » Mantenir un contacte permanent amb el Consorci de Serveis Socials de Barcelona pel que fa a la planificació de recursos i serveis a la ciutat.

Direcció de Serveis d'Immigració i Interculturalitat: promou la integració real de les persones immigrades en tots els àmbits de la vida ciutadana de Barcelona, així com el principi de normalització i transversalitat en les polítiques de l'Ajuntament. Entre les seves funcions, destaquen:

- » Aprofundir i difondre el coneixement sobre el fet migratori a la ciutat de Barcelona.
- » Liderar les accions de coordinació que fomentin la relació transversal amb els districtes i impulsin els processos de participació territorial en matèria d'immigració, diàleg intercultural, solidaritat i cooperació internacional.

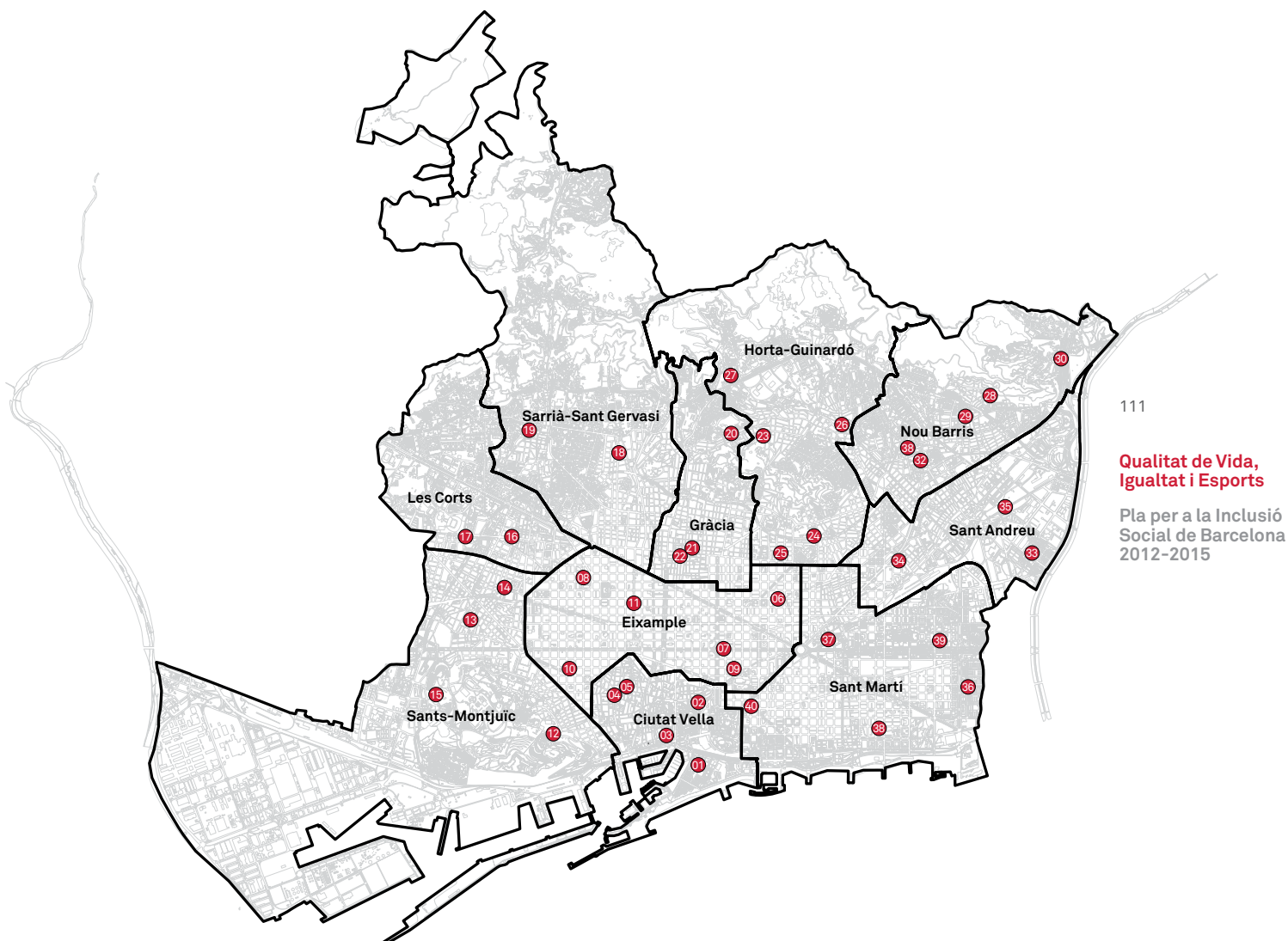
Direcció de Serveis d'Equitat Social i Salut: dirigeix i fa el seguiment i l'avaluació de les actuacions de les direccions dels programes de Dona, Adolescència i Joventut, Temps i Qualitat de Vida, Drets Civils i Salut, garantint sinèrgies en el seu funcionament conjunt i coordinant les seves relacions, tant amb els altres òrgans de la Gerència com amb altres dependències municipals.

Direcció de Recursos i Serveis Generals: proposa, executa i difon les estratègies de gestió dels recursos de la Gerència de l'Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports per tal de facilitar la màxima eficiència en l'execució de les seves polítiques.

Direcció Estratègica d'Innovació de l'Àrea: garanteix que els àmbits d'actuació de la Gerència de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports estiguin al dia en relació amb les millors pràctiques conegudes, i que s'innovi prenent el coneixement disponible com a base. Entre les seves funcions destaca vetllar per l'eficiència i l'eficàcia dels models d'intervenció predominants de la Gerència.

3. MAPES DE RECURSOS PER A LA INCLUSIÓ (PÚBLICS, DEL TERCER SECTOR I COMUNITARIS)

a. Mapa de centres de serveis socials

Centres de serveis socials

● Centres de serveis socials

Ciutat Vella

01 Balboa, 11
02 Pl. Acadèmia, 1
03 Correu Vell, 5
04 Carme, 101-109
05 Carme, 101-109

Eixample

06 Antiga carretera Horta, 1
07 Pl. Tetuan, 2
08 Comte Borrell, 305
09 Mallorca, 425-433
10 Calàbria, 38
11 Mallorca, 219

Sants-Montjuïc

12 Pl. Sortidor, 12
13 Carretera, 79-81
14 Numància, 7-13
15 Foneria, 19

Les Corts

16 Can Bruixa, 7-11
17 Travessera de les Corts, 122

Sarrià Sant-Gervasi

18 Arimon, 7
19 Salvador Mundi, 4 bis

Gràcia

20 Aldea, 17
21 Vila de Gràcia, 2
22 Vila de Gràcia, 6

Horta-Guinardó

23 Santuari, 27
24 Rda. Guinardo, 113-141
25 Lepant, 387
26 Pl. Santes Creus, 8
27 Arenys, 75

Nou Barris

28 Vidal i Guasch, 77-79
29 Enric Casanovas, 73-77
30 Av. Rasos de Peguera, 25
31 La Selva, 61
32 La Selva, 57

Sant Andreu

33 Estadella, 64
34 Garcilaso, 193
35 Paixalet, s/n

Sant Martí

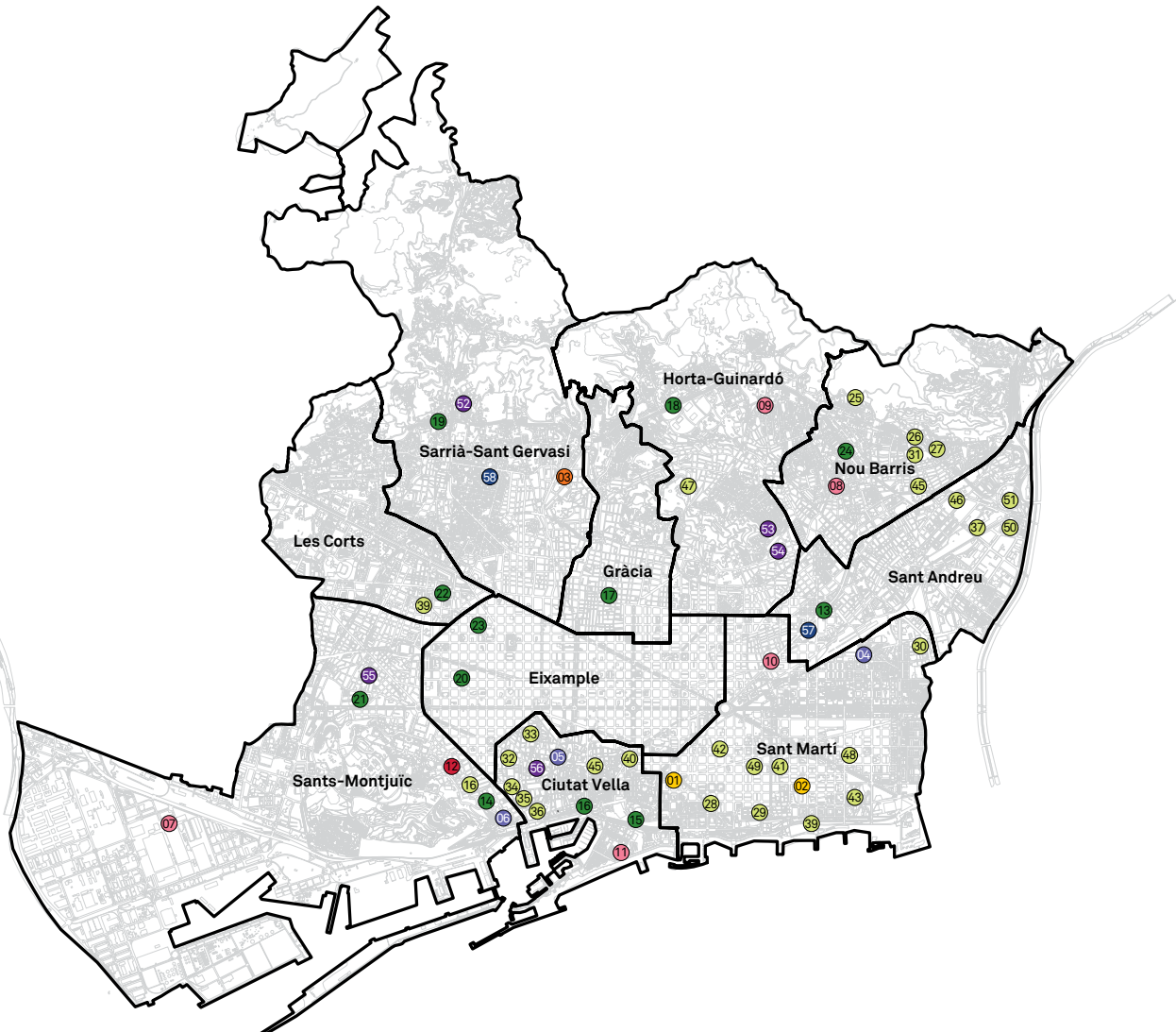
36 Rbla. Prim, 87-89
37 Corunya, 5-7
38 Pallars, 277
39 Selva de Mar, 215
40 Buenaventura Munoz, 21

b. Mapa d'equipaments d'atenció a persones vulnerables

112

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

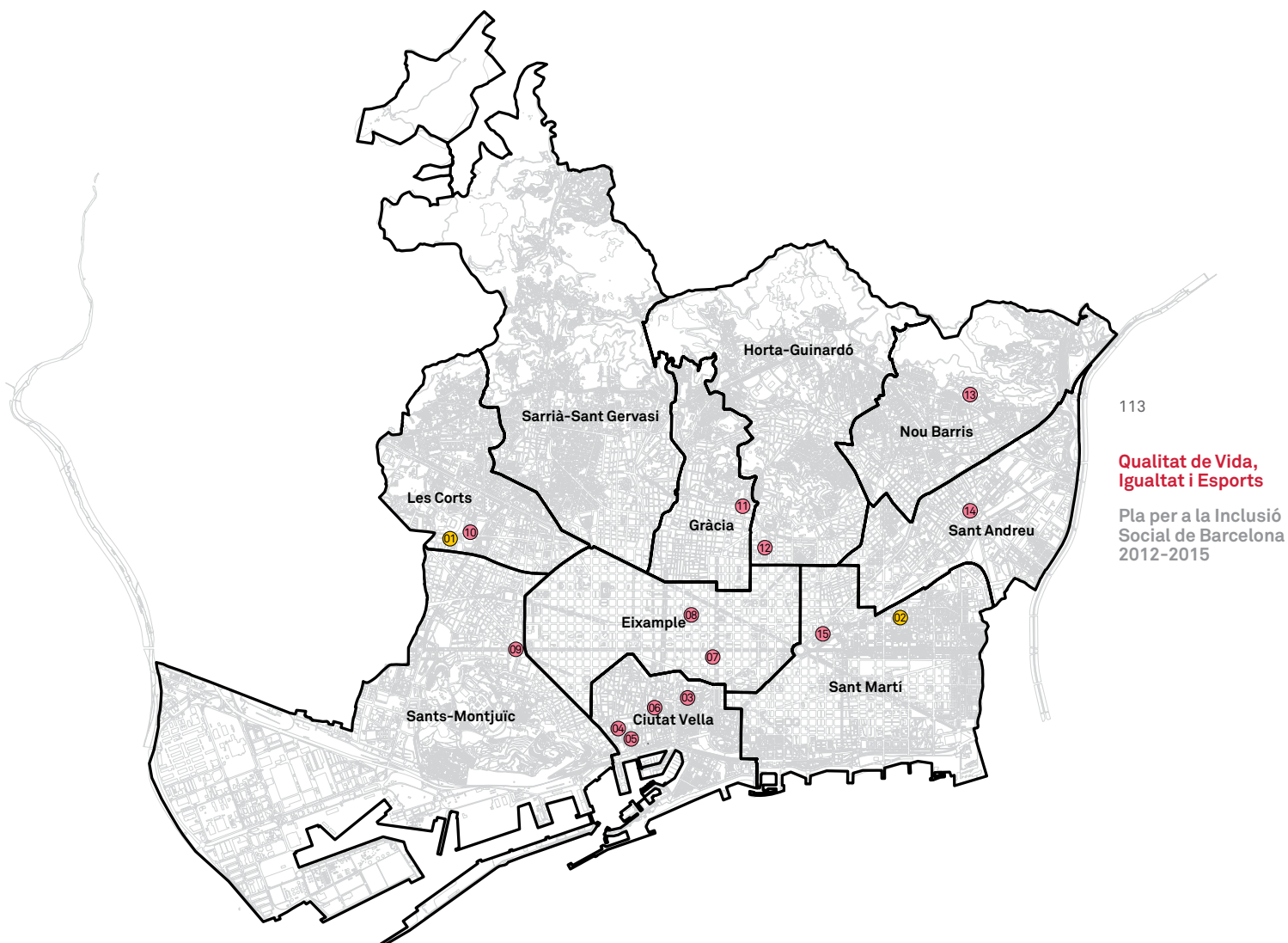

Equipaments d'atenció a persones vulnerables

- Equips (2)
- Centres Residencials Nocturns (1)
- Centres Residencials (3)
- Centres Al·lotjament Temporal (2)
- Equipaments Integrats (5)
- Centres Diürns (1)
- Menjadors Socials (12)
- Habitatges d'Inclusió (47)
- Centres Maternoinfantils (5)

01 Servei d'Inserció Social (SIS)	21 Menjador Canpedro	40 Basses de Sant Pere
02 Servei d'Atenció Social a Població Itinerant (SASPI)	22 Menjador Social Les Corts	41 Almogàvers A
03 Centre de Primera Acol·lida Sant Gervasi	23 Menjador Social Emaus	42 Almogàvers B
04 Centre Residencial d'Inserció Can Planas	24 Menjador Social Marie Curie	43 Pujades
05 Centre Residencial d'Inserció Sant Joan de Déu	25 Via Favència A	44 Tarrós
06 Centre Residencial d'Inserció Llar Pere Barnés	26 Via Favència B	45 Florida
07 Equipament Zona Franca	27 Catasús	46 Meridiana
08 Equipament Nou Barris	28 Marina	47 Fastenrath
09 Equipament Horta	29 Pere IV	48 Parc de Sant Martí
10 Equipament Meridiana	30 Verneda	49 Almogàvers
11 Equipament Santa Lluïsa de Marillach	31 Viladrosa	50 Sant Andreu
12 Centre Diürn Poble Sec	32 Cendra	51 Santa Coloma
13 Menjador Social Navas	33 Valldonzella	52 Santa Eulàlia
14 Menjador Social Paral·lel	34 Santa Elena	53 Santa Isabel
15 Menjador Social Poble Sec	35 Sant Oleguer	54 Madre Teresa
16 Menjador Social Café Just	36 Sant Rafael	55 Lligam
17 Menjador Social La Terrasseta	37 Torras i Bages	56 Quatre Vents
18 Menjador Social Sant Rafael	38 Maria Aguiló	57 Navas de Tolosa
19 Menjador Social Sarrià	39 Caballero	58 Sarrià

C. Mapa d'equipaments d'atenció a la infància

Equipaments d'atenció a la infància

- Centres Oberts per a Infants (2)
- Equipaments d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (EAIA) (13)

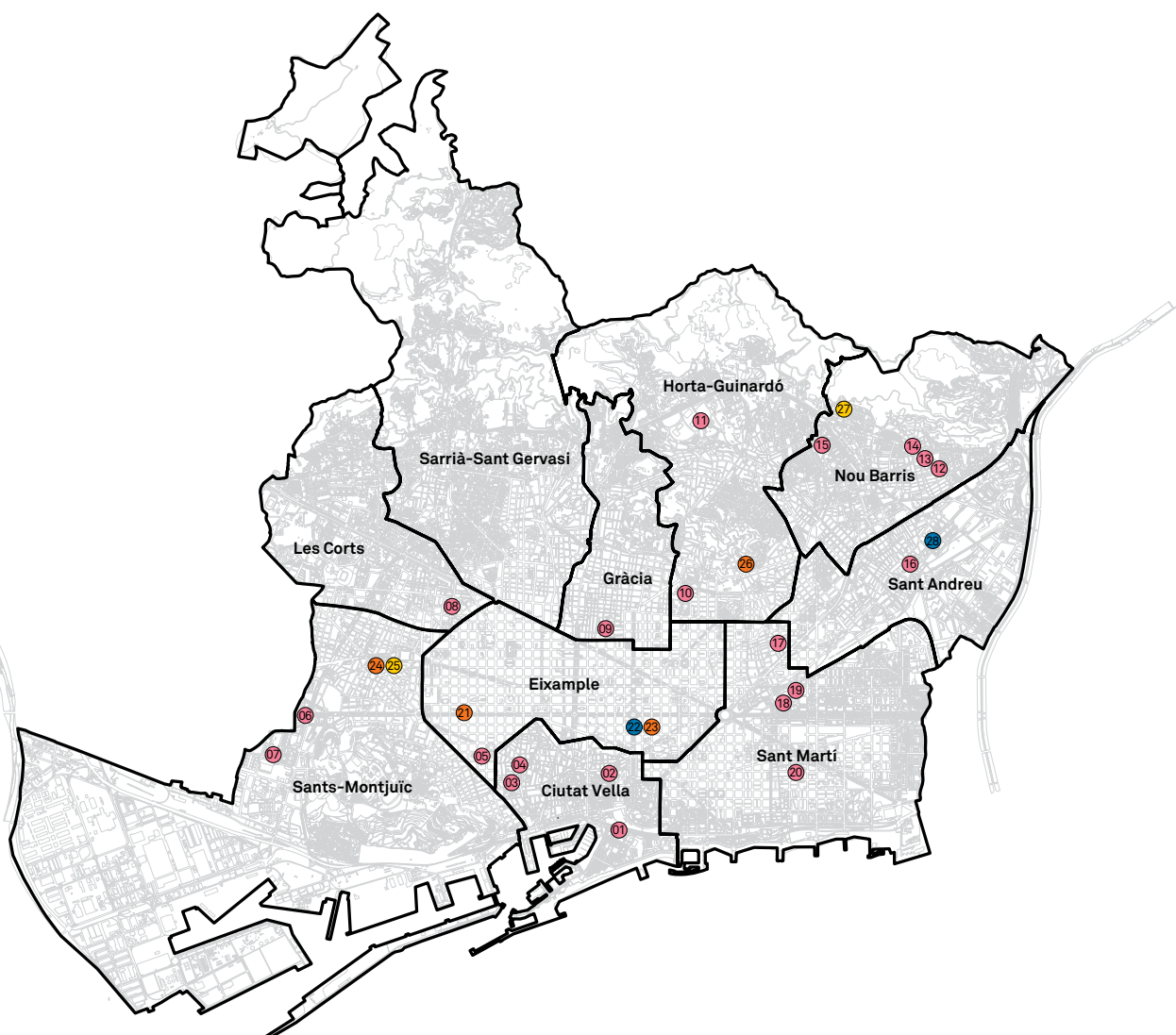
- 01 Espai Familiar i Centre Obert Les Corts-Sants
- 02 Espai Familiar i Centre Obert Sant Martí
- 03 EAIA Casc Antic
- 04 EAIA Raval Nord
- 05 EAIA Raval Sud
- 06 EAIA Gòtic i Barceloneta
- 07 EAIA Eixample
- 08 EAIA Central Barcelona
- 09 EAIA Sants-Montjuïc
- 10 EAIA Les Corts - Sarrià-Sant Gervasi
- 11 EAIA Gràcia
- 12 EAIA Horta-Guinardó
- 13 EAIA Nou Barris
- 14 EAIA Sant Andreu
- 15 EAIA Sant Martí

d. Mapa d'equipaments d'atenció a la gent gran

114

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

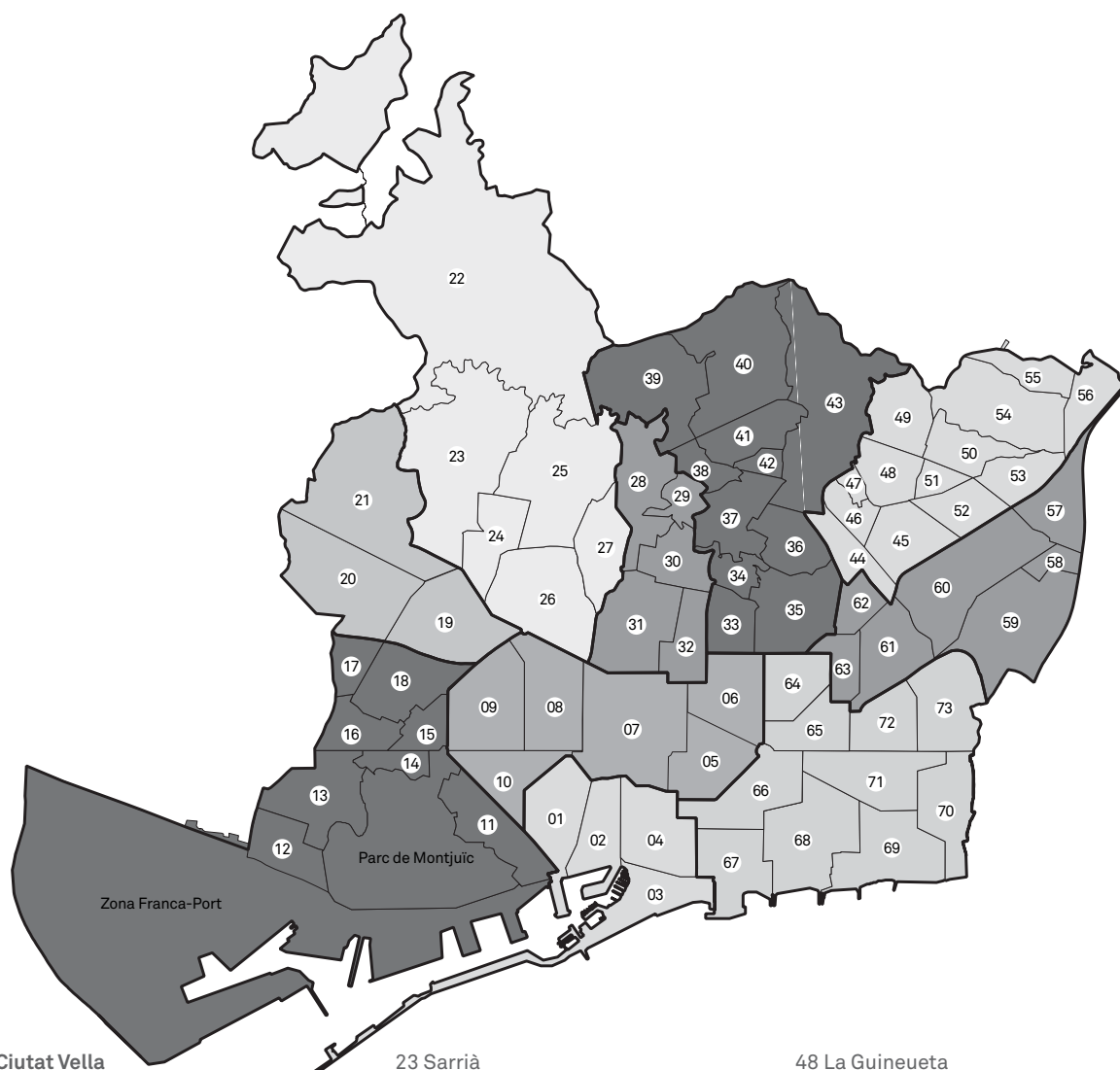
Equipaments per a la Gent Gran

- Apartaments Tutelats (2)
- Centres de Dia (2)
- Habitatges amb Serveis (20)
- Residències Municipals (4)

- 01 Habitatges amb serveis Barceloneta
- 02 Habitatges amb serveis Santa Caterina
- 03 Habitatges amb serveis Reina Amàlia I
- 04 Habitatges amb serveis Reina Amàlia II
- 05 Habitatges amb serveis Campo Sagrado
- 06 Habitatges amb serveis Gran Via
- 07 Habitatges amb serveis Bronze-Coure
- 08 Habitatges amb serveis Montnegre
- 09 Habitatges amb serveis Gràcia
- 10 Habitatges amb serveis Marina
- 11 Habitatges amb serveis Can Travi
- 12 Habitatges amb serveis Via Favència I
- 13 Habitatges amb serveis Via Favència II
- 14 Habitatges amb serveis Via Favència III

- 15 Habitatges amb serveis Urrutia
- 16 Habitatges amb serveis Joan Torras
- 17 Habitatges amb serveis Navas
- 18 Habitatges amb serveis Concili de Trento I
- 19 Habitatges amb serveis Concili de Trento II
- 20 Habitatges amb serveis Camí antic de València
- 21 Residència Francesc Layret
- 22 Centre de dia Fort Pienc
- 23 Residència Fort Pienc
- 24 Residència Josep Miracle
- 25 Apartament tutelat Josep Miracle
- 26 Residència Parc del Guinardó
- 27 Apartament tutelat Pau Casals
- 28 Centre de dia Casa Bloc

e. Mapa de districtes i barris de la ciutat

Ciutat Vella

01 el Raval
02 el Barri Gòtic
03 la Barceloneta
04 Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera

l'Eixample

05 el Fort Pienc
06 la Sagrada Família
07 la Dreta de l'Eixample
08 l'Antiga Esquerra de l'Eixample
09 la Nova Esquerra de l'Eixample
10 Sant Antoni

Sants-Montjuïc

11 el Poble Sec
12 la Marina del Prat Vermell
13 la Marina de Port
14 la Font de la Guatlla
15 Hostafrancs
16 la Bordeta
17 Sants-Badal
18 Sants

Les Corts

19 les Corts
20 la Maternitat i Sant Ramon
21 Pedalbes

Sarrià-Sant Gervasi

22 Vallvidrera, el Tibidabo i les Planes

23 Sarrià

24 les Tres Torres
25 Sant Gervasi-La Bonanova
26 Sant Gervasi-Galvany
27 el Putxet i el Farró

Gràcia

28 Vallcarca
29 el Coll
30 la Salut
31 la Vila de Gràcia
31 el camp d'en Grassot i Gràcia Nova

Horta-Guinardó

33 el Baix Guinardó
34 Can Baró
35 el Guinardó
36 la Font d'en Fargues
37 el Carmel
38 la Teixonera
39 Sant Genís dels Agudells
40 Montbau
41 la Vall d'Hebron
42 la Clota
43 Horta

Nou Barris

44 Vilapiscina i la Torre Llobeta
45 Porta
46 el Turó de Peira
47 Can Peguera

48 La Guineueta

49 Canyelles
50 les Roquetes
51 Verdun
52 la Prosperitat
53 la Trinitat Nova
54 Torre Baró
55 Ciutat Meridiana
56 Vallbona

Sant Andreu

57 la Trinitat Vella
58 Baró de Viver
59 el Bon Pastor
60 Sant Andreu
61 la Sagrera
62 el Congrés i els Indians
63 Navas

Sant Martí

64 Camp de l'Arpa del Clot
65 el Clot
66 el Parc i la Llacuna del Poblenou
67 la Villa Olímpica del Poblenou
68 el Poblenou
69 Diagonal Mar i el Front Marítim del Poblenou
70 el Besós i el Maresme
71 Provençals del Poblenou
72 Sant Martí de Provençals
73 la Verneda i la Pau

115

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

4. GLOSSARI

Capital social: xarxes, coneixement i valors que determinen la manera que els membres d'una societat es relacionen entre ells.

Cohesió social: capacitat d'una societat per garantir el benestar de tots els seus membres, disminuint les desigualtats allà on siguin i evitant la marginalització.

Exclusió social: procés mitjançant el qual certs grups es veuen empesos a la marginació social i conseqüentment no poden participar plenament a la societat per motius de pobresa, nivell formatiu baix o altres factors inadequats, fet que els distancia de les oportunitats laborals, d'ingressos i educatives així com de les xarxes comunitàries. Tenen poc accés a les institucions de poder i de presa de decisions així com poca capacitat per influenciar en les decisions i polítiques públiques que els afecten. (CombatPoverty Agency)

Inclusió activa: procés d'inclusió que combina la inserció laboral amb una política adequada de garantia de rendes i amb l'accés a uns serveis bàsics de qualitat.

Inclusió social: capacitat que té una societat per assegurar que els grups marginals o vulnerables tinguin una significativa participació en la presa de decisions que afecten les seves vides, permetent-los millorar els seus estàndards de vida i el seu benestar.

Índex de Gini: coeficient de Gini expressat en percentatge que mesura les desigualtats del nivell de renda de la zona de referència escollida. El coeficient de Gini és un nombre entre 0 i 1, on 0 correspon a la perfecta igualtat de riquesa (tothom té el mateix nivell de renda) i 1 a la perfecta desigualtat (una persona té tots els ingressos i la resta no en té cap).

» S80/20: coeficient de Gini que expressa la desigualtat del nivell de renda entre el 20% de la població amb major nivell de renda i el 20% de la població amb menor nivell de renda.

» S90/10: coeficient de Gini que expressa la desigualtat del nivell de renda entre el 10% de la població amb major nivell de renda i el 10% de la població amb menor nivell de renda.

Inserció social: capacitat d'una societat per a oferir vies d'integració específiques per a col·lectius o zones urbanes que es troben en situació d'especial vulnerabilitat o marginació.

Integració social: capacitat d'una societat per interactuar, connectar i acceptar cada membre de la comunitat.

Quatre pilars de l'Estat del Benestar: l'Estat de Benestar es caracteritza per la implantació d'un conjunt de polítiques socials de caràcter universal. En ciència política, es defineixen quatre pilars de l'Estat del Benestar: les pensions, la salut, l'educació i la dependència.

Risc de pobresa: proporció de llars amb ingressos per sota del 60% de la mitjana d'ingressos de la comunitat de referència.

Stakeholders: en temàtica social, són el conjunt d'actors interessats o involucrats en un problema i que necessiten una solució òptima. En el cas de la inclusió, parlem d'associacions i ONGs que treballen per a la inclusió, governs de diferents nivells, famílies, societat civil organitzada, empreses, etc.

Transferències socials: transferències de fons públics d'un grup social a un altre amb caràcter redistributiu. A Espanya les transferències socials més rellevants són les pensions (de vellesa, de viduitat i de discapacitat), les ajudes a les famílies i les prestacions per desocupació.

5. FONTS DE DADES I BIBLIOGRAFIA

5.1. Publicacions de l'Ajuntament de Barcelona

Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva. Memòria d'activitats 2010. Balanç 2006-2010. Ajuntament de Barcelona. Barcelona: 2011.

Ajuntament de Barcelona i Associació Barcelona per l'Acció Social (ABAS). Llibre blanc dels serveis socials d'atenció primària. Barcelona: 2003.

Ajuntament de Barcelona. Barcelona Inclusiva. Pla Municipal per a la Inclusió Social. Barcelona: 2005-2010.

Ajuntament de Barcelona. Programa Municipal per a les Famílies 2006-2010. Barcelona: 2006.

Ajuntament de Barcelona. Programa Municipal per a la Infància i l'Adolescència 2007-2010. Barcelona: 2007.

Ajuntament de Barcelona. Pla de Treball Immigració 2008-2011. Barcelona: 2008.

Ajuntament de Barcelona. Programa d'Acció Social contra la Pobresa. Barcelona: 2009.

Ajuntament de Barcelona. Pobresa i exclusió social a la ciutat de Barcelona. Barcelona: 2009.

Ajuntament de Barcelona. Pla Barcelona Interculturalitat. Barcelona: 2010.

Ajuntament de Barcelona. Enquesta de victimització. Barcelona: juliol 2010.

Ajuntament de Barcelona. La població estrangera a Barcelona. Informe estadístic núm. 34. Barcelona: gener 2011.

Ajuntament de Barcelona. Xarxa de Centres Oberts d'Atenció a la Infància. Barcelona: 2011.

Ajuntament de Barcelona. Memòria 2010 de l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania. Barcelona: 2011.

Ajuntament de Barcelona. Barcelona Economia núm. 77. Barcelona: 2011.

Ajuntament de Barcelona. Balanç del desplegament del model de Serveis Socials Bàsics de Barcelona 2007-2010, presentat al Plenari Municipal de 4 de febrer de 2011. Barcelona: febrer 2011.

Ajuntament de Barcelona. Mapatge d'experiències 1.0. Cultura per la inclusió social a Barcelona. Barcelona: febrer 2011.

Institut d'infància i món urbà (CIIMU). Adolescents a Barcelona: estils de vida, àmbit educatiu i conductes relacionades amb la salut. Barcelona: 2010.

Institut d'infància i món urbà (CIIMU). Infants i famílies a Barcelona. Barcelona: 2010.

Consell Municipal de Benestar Social 2010-2011. Informe participatiu: propostes dels grups de treball. Barcelona: octubre 2011.

Consell Econòmic i Social de Barcelona. Informe sobre la pobresa i l'exclusió social a Barcelona. Dictàmens 2009. Barcelona: 2011.

Departament d'Infància i Adolescència. Informe sobre les actuacions socials de l'Ajuntament de Barcelona en l'àmbit de la infància i l'adolescència. Barcelona: juliol 2010.

Sarasa, S. i Sales, A. Itineraris i factors d'exclusió social. Ajuntament de Barcelona. Síndica de Greuges de Barcelona: 2009.

Vilarrasa, A. (coord.); Alonso, J.M.; Morató, J.; Fernández, A. Anàlisi de les propostes del grup de treball d'infància (2005-2010) segons les línies estratègiques del Pla Municipal per a la Inclusió Social 2005-2010. Barcelona: febrer 2011.

5.2. Publicacions i documents d'altres administracions i organismes públics

Agència de Salut Pública de Barcelona. Enquesta de salut de Barcelona. Barcelona: 2006.

Consorci d'Educació de Barcelona. L'escolarització a la ciutat de Barcelona. Curs 2010-2011. Recull estadístic. Barcelona: abril 2011.

Diputació de Barcelona. Plans locals d'inclusió social. Guia metodològica. Barcelona: 2008.

Generalitat de Catalunya. Departament de Benestar Social i Família. Document de propostes per a la lluita contra la pobresa i per a la inclusió social a Catalunya. Barcelona: 2011.

Síndic de Greuges de Catalunya. Informe extraordinari: La segregació escolar a Catalunya. Barcelona: 2008.

5.3. Publicacions i documents d'entitats del tercer sector

Observatori de Vulnerabilitat de la Creu Roja de Catalunya. L'impacte de la crisi en la infància i les famílies. Barcelona: juliol 2011.

Observatori de Vulnerabilitat de la Creu Roja de Catalunya. L'ocupació dels col·lectius vulnerables en el marc de la crisi socioeconòmica. Barcelona: desembre 2011.

Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya. "La pobresa infantil a Catalunya" a: Dossiers del Tercer Sector núm. 15. Barcelona: desembre 2011.

Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya. Pobles i ciutats sense pobresa ni exclusions. Barcelona: maig 2011.

5.4.

Publicacions científiques i acadèmiques

Atkinson, Anthony B.; Marlier, Eric; Nolan, Brian. "Indicators and Targets for Social Inclusion in the European Union" a: Journal of Common Market Studies, Vol. 42, pp. 47-75. Oxford: març 2004.

Ariño, Antonio. Què està canviant en les pràctiques culturals? a: <http://www.ub.edu/cultural/Eventos/DocsPublicosCultura/ArinoAntonioConeixerPublicsCultura.pdf> [12/03/2012]

Castel, R. Les metamorphoses de la question sociale. Paris: Gallimard. 1995.

Fundació Caixa Catalunya. Informe de la Inclusió social a Espanya 2009. Barcelona: 2009.

Fundación Luís Vives. Claus sobre la pobresa i l'exclusió social a Espanya. Madrid: 2007.

Fundación Luis Vives. Guía de recomendaciones y líneas de actuación en inclusión social. Madrid: 2011.

Gerometta, J.; Häussermann, H.; Longo, G. "Social Innovation and Civil Society in Urban Governance: Strategies for an Inclusive City" a: Urban Studies, vol. 42, núm. 11. Berlin: 2005. Pp. 2007-2021.

Government of Canada. Policy Research Initiative. Social Capital: A tool for Public Policy. Ottawa: 2005.

Subirats, J. (Dir.); Gomà, R. i Brugué, J. (Coords.). Análisis de los factores de exclusión social. Institut de Govern i de Polítiques Públiques de la UAB. Barcelona: Fundación BBVA. 2005.

Putnam, Robert D. "Jugant a bitlles sol. La decadència del capital social nord-americà" a: Revista Idees núm. 3. Barcelona: 1999.

Van Winden, W. "The End of Social Exclusion? On Information Technology Policy as a Key to Social Inclusion in Large European Cities" a: Regional Studies, vol. 35.9. Rotterdam: 2001. Pp. 861-877.

5.5. Publicacions de la UE, d'organismes internacionals i d'institucions públiques estrangeres

Birmingham City Council, Cities for Active Inclusion. The active inclusion of young people: Birmingham. Eurocities network of local authority observatories on active inclusion. Birmingham: 2011.

Ciudades y Gobiernos Locales Unidos. Per un món de ciutats inclusives. Ajuntament de Barcelona. Barcelona: 2009.

Comissió Europea. Recomendación de la Comisión 2008/867/CE, de 3 de octubre de 2008, sobre la inclusión activa de las personas excluidas del mercado laboral. Brusel·les: 2008.

OECD. Doing better for families. París: 2011.

OECD. How's Life? Measuring well-being. París: 2011.

Hobart City Council. Social inclusion strategy 2010-2013. Hobart: 2010.

House of Commons. Children, Schools and Families Committee. Young people not in education, employment or training. Eighth Report of Session 2009-10. Volume I. United Kingdom: 2010.

5.6. Fonts estadístiques

Ajuntament de Barcelona. Estadística Municipal

Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

Instituto Nacional de Estadística (INE)

6. ENTITATS I INSTITUCIONS PARTICIPANTS AL PLA PER A LA INCLUSIÓ SOCIAL DE BARCELONA 2012-2015

Xarxes participants al Pla per a la Inclusió Social 2012-2015 de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva

1. Xarxa d'acollida i acompanyament per a persones immigrants a Barcelona
2. Xarxa d'atenció a persones sense llar
3. Xarxa d'habitatges d'inclusió social
4. Xarxa d'economia social
5. Xarxa de centres oberts d'atenció a la infància i adolescència
6. Xarxa de cultura per a la inclusió social
7. Xarxa de drets dels infants
8. Xarxa de prevenció i convivència
9. Xarxa de suport a les famílies cuidadores

121

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

Entitats participants al Pla per la Inclusió Social 2012-2015 de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva

L'Acord Ciutadà, a data de març de 2012, està format per un total de 473 entitats, que són les següents:

1. ACCEM
2. Acció contra la Violència Domèstica
3. ACELL, Federació Catalana d'esports per a disminuïts psíquics
4. Actua SCCL
5. Actua, Associació de Persones que Vivim amb VIH
6. Acupuntura per al món
7. Adoratrius - SICAR cat
8. Agència de Salut Pública de Barcelona
9. Agència d'ecologia urbana de Barcelona
10. Agrupació d'Aules de Formació Permanent per a la gent gran de Catalunya
11. Agrupació Excursionista Catalunya
12. Agrupació Gent Gran Trinitat Vella
13. Ajuntament de Barcelona
14. Alzheimer Catalunya
15. Àmbit Prevenció
16. Amics de la gent gran
17. Apropem-nos
18. Àrea de Polítiques Socials d'Habitatge
19. Asociación Conecta Migraciones
20. Asociación de Alternativas, Motivación y Acompañamiento
21. Asociación de Ayuda a la Mujer La Pizarra de Raimunda
22. Asociación de familiares Valldaura
23. Asociación de Jubilados de Hidroeléctrica de Catalunya
24. Asociación de orientación a las mujeres migrantes en Cataluña
25. Asociación de Prejubilados y Jubilados SEAT
26. Asociación de Uruguayos en Catalunya
27. Asociación jubilados y pensionistas Renfe en Cataluña
28. Asociación MATA
29. Asociación Social Yaya Luisa de Barcelona
30. ASPASIM
31. Assistència i gestió integral
32. Associació ATRA
33. Associació AUNAR
34. Associació Benestar i Desenvolupament
35. Associació Bona Voluntat en Acció
36. Associació Catalana "La Llar" de l'Afectat d'Esclerosi Múltiple
37. Associació catalana de brigadistes a Nicaragua- Sandino
38. Associació Catalana de Cecs i Disminuïts Visuals.
39. Associació Catalana de Familiars i Usuaris i Col·laboradors de Centres Geriàtrics Assistits
40. Associació Catalana de Gossos d'Assistència
41. Associació Catalana de Llevadores
42. Associació catalana de residents senegalesos
43. Associació Catalana de Solidaritat i Ajuda als Refugiats
44. Associació Catalana Nabiu
45. Associació Catalana pel síndrome de Fatiga Crònica
46. Associació Catalana per al Parkinson
47. Associació Catalana per la Integració d'Homosexuals, Bisexuals i Transsexuals Immigrants

48. Associació Catalana Síndrome X Fràgil
49. Associació Catalana Traumàtics Cranio-Encefàlics
50. Associació Cedre per a la promoció social
51. Associació CIC (Cultura-Informació-Cristianisme)
52. Associació Ciutadana Antisida de Catalunya
53. Associació cívica La Nau
54. Associació Coordinadora Ancianitat
55. Associació Cre-Art-Sants
56. Associació Cultura i Oci Tercera Edat
57. Associació Cultural Catalanopolonesa
58. Associació Cultural El Casalet
59. Associació Cultural Idara Minhaj ul Quran (Via de Paz)
60. Associació Cultural Recreativa Germanor de Jubilats i Pensionistes
61. Associació d'Amputats Sant Jordi
62. Associació d'afectats de retinosi Pigmentaria de Catalunya
63. Associació de Bipolars de Catalunya
64. Associació de botiguers i veïns Baix Carmel
65. Associació de Cardiopaties Congènites
66. Associació de comerciants i veïns del Carrer Cera
67. Associació de dones Elisenda Montcada
68. Associació de Dones no Estàndards
69. Associació de Dones Palas Atenea de Barcelona
70. Associació de Familiars de Malalts d'Alzheimer de Barcelona
71. Associació de Familiars i Amics de Nens Oncològics de Catalunya
72. Associació de Famílies Lesbianes i Gais
73. Associació de Gent Gran Jubilats del Barcelonès
74. Associació de joves estudiants de Catalunya
75. Associació de la Paràlisi Cerebral
76. Associació de Malalties Neuromusculars
77. Associació de mares i pares d'alumnes de l'escola Pau Casals de Gràcia
78. Associació de Mentors i Emprenedors
79. Associació de Paràlisi Cerebral Camí
80. Associació de pares i mares de nens/es amb dificultats especials
81. Associació de Pensionistes i Jubilats La Sedeta
82. Associació de serveis personalitzats d'atenció a la infància i les famílies
83. Associació de suport a organitzacions xilenes
84. Associació de treballadors marroquins de Catalunya
85. Associació de Veïns del Barri de Navas
86. Associació de Veïns i Comerciants La Taula del Raval
87. Associació de Veïns i Veïnes de Can Baró
88. Associació de Veïns i veïnes de Coll- Vallcarca
89. Associació de Veïns i Veïnes de La Sagrera
90. Associació de Veïns i Veïnes de l'Esquerra de l'Eixample
91. Associació de veïns i veïnes del Racó de Les Corts
92. Associació de veïns pel Benestar Ciutadà
93. Associació d'ecologistes de Barcelona
94. Associació del Casal de la Gent Gran de la Verneda Alta
95. Associació d'enginyers Industrials de Catalunya
96. Associació d'Iniciatives Solidàries
97. Associació Diomira
98. Associació Dit i Fet

99. Associació d'usuaris de bancs, caixes i assegurances de Catalunya
100. Associació Educativa Integral del Raval
101. Associació en defensa de la gent gran
102. Associació Esclat
103. Associació Esplai L'Esquitx
104. Associació Exil
105. Associació GABELLA
106. Associació gent gran Bon Pastor
107. Associació Grup d'Amics Gais
108. Associació in via
109. Associació independent de Dones de Barcelona
110. Associació Institut GENUS
111. Associació Institut promoció de la cultura catalana
112. Associació Intersectorial de Recuperadors i Empreses Socials de Catalunya
113. Associació Joia
114. Associació Lligam
115. Associació Maloka-Colòmbia
116. Associació nacional per a problemes del creixement Crecer
117. Associació Noves Amistats
118. Associació Observatori del Tercer Sector i de la societat civil
119. Associació per a joves TEB
120. Associació per a la Creació d'Estudis i Projectes Socials
121. Associació per a la Mediació Intercultural i Social amb Immigrants
122. Associació per a la Promoció d'Iniciatives Socials i Econòmiques
123. Associació per a la Promoció i la Reinserció Social
124. Associació per a la Rehabilitació de les Persones amb Malaltia Mental
125. Associació per a l'Estudi i la Promoció del Benestar Social
126. Associació per residències viudes de metges
127. Associació Prevenció Violència de Gènere
128. Associació Professional per a la Promoció de la Cultura Social
129. Associació Prohabitatge
130. Associació Promotora del Treball Social
131. Associació Punt de Referència
132. Associació Quetzal
133. Associació Rauxa
134. Associació Salut i Família
135. Associació Sociocultural Ibn Batuta
136. Associació sociocultural La Formiga
137. Associació Talentia
138. Associació Universitària Sin Vergüenza
139. Associació Voluntaris 2000
140. Associació Wafae
141. Associació Xarxa Renda Bàsica
142. Associació: ACR Les Flors de Maig
143. Atenció i Investigació en Socioaddiccions
144. Atlàntida, Professionals per la Interculturalitat
145. Audiència Provincial de Barcelona
146. Aula Oberta a Sants
147. Aules d'extensió universitària per a la gent gran de Barcelona
148. Autoritat Portuària de Barcelona
149. AV Sant Martí de Provençals

150. Aves-Grup de Dol
151. Banda i Majorets Triangle de Sants
152. Barcelona Activa SPM SAU
153. Barcelona Camina
154. BarcelonActua
155. Benito Menni, Complex Assistencial de Salut Mental
156. Bido de Nou barris (Ateneu Popular 9barris)
157. Cámara de Comercio del Perú en Europa
158. Cambra de la Propietat Urbana de Barcelona
159. Càritas Diocesana de Barcelona
160. Casal argentí a Barcelona
161. Casal d'Avis Montmany
162. Casal de Gent Gran Siracusa
163. Casal dels Infants per a l'acció social als barris
164. Casal Gent Gran Joan Casanelles
165. Casal Gent Gran La Palmera
166. Casal Lambda
167. CEIP Montseny
168. Cejac, Formació Promoció Inserció
169. Centre Cruïlla. Projecte Èxit
170. Centre cultural de formació i ocupació professional Sant Martí
171. Centre Cultural Tomàs Tortajada
172. Centre d'acollida Assis
173. Centre de cultura popular Montserrat
174. Centre de Normalització Lingüística de Barcelona
175. Centre de Reinserció social Recollim
176. Centre d'Estudis Naturistes
177. Centre d'estudis sobre Promoció de la Salut
178. Centre d'Intervenció psicològica, Anàlisi i Integració Social
179. Centre excursionista de Catalunya
180. Centre Juvenil Martí Codolar
181. Centre Obert Don Bosco
182. Centre Obert Heura
183. Centre Obert Joan Salvador Gavina
184. Centre Obert Sant Bernat
185. Centre Ocupacional Grans Disminuïts Ciutat Vella S.C.C.L
186. Centre Passatge - Fundació Privada Viarany
187. Centre recreatiu i cultural de sords
188. Centre UNESCO de Catalunya
189. CEPAIM-ACISI
190. CÍVIC
191. CLECE, S.A.
192. Club d'Avis Les Saleses
193. Club de petanca El 8 de Mayo
194. Club Esportiu Esbonat i Amistat de Barcelona
195. Club Excursionista de Gràcia 196. Club Petanca Plaça Gaudi
197. Col·legi d'Administradors de Finques de Barcelona - Lleida
198. Col·legi d'arquitectes de Catalunya, demarcació de Barcelona
199. Col·legi de Pedagogs de Catalunya
200. Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya
201. Col·legi d'Educaadores i Educadors Socials de Catalunya

202. Col·legi Oficial de farmacèutics de la Província de Barcelona
203. Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya
204. Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya
205. Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers de Barcelona
206. Col·legi Paideia
207. Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat
208. Comissions Obreres
209. Companyia de les Filles de la Caritat de Sant Vicenç de Paül
210. Comunitat de Sant Egidio
211. Confederació de Cooperatives de Catalunya
212. Congregació Serventes de la Passió
213. Consell d'Associacions de Barcelona
214. Consell de dones
215. Consell de Gremis de Comerç, Serveis i Turisme de Barcelona
216. Consell de la Joventut de Barcelona
217. Consell Econòmic i Social de Barcelona
218. Consell Municipal del Poble Gitano de Barcelona
219. Consell Nacional de Dones d'Espanya
220. Consorci de la Zona Franca de Barcelona
221. Consorci de l'Auditori i l'Orquestra
222. Contes pel món
223. Coordinadora Anem per feina
224. Coordinadora d'Usuaris de la Sanitat: Salut, Consum i Alimentació
225. Coordinadora d'Associacions de Casals Municipals
226. Coordinadora de les Vocalies de Jubilats i Pensionistes de les AV de Barcelona
227. Coordinadora de tallers per a persones amb discapacitat psíquica de Catalunya
228. Coordinadora d'entitats d'Horta
229. Coordinadora Gai-Lesbiana de Catalunya
230. Coordinadora Nacional de Jubilats i Pensionistes de Catalunya
231. Creu Roja a Barcelona
232. Cultura a la Carta
233. Departament de Justícia de la Generalitat
234. Departament de Pedagogia Aplicada
235. Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat
236. Departament Sociologia Universitat Autònoma de Barcelona
237. Diputació de Barcelona. Àrea de Benestar Social
238. Direcció General de Serveis Penitenciaris
239. Dones Mundi
240. Dones per a la Cultura
241. Drac Màgic (Cooperativa Promotora de Mitjans Audiovisuals)
242. Ecoconcern innovació social
243. ED, Associació Educativa Sociolaboral
244. El Galliner
245. El Lloc de la Dona - Germanes Oblates
246. EMA Layret
247. Ensenyament Universitari de Treball Social. Facultat de Pedagogia de la UB
248. Entitats Catalanes d'Acció Social
249. EQMON, Associació pel Quart Món
250. Equipament per a gent gran Pau Casals
251. Escola Fasía Eixample
252. Espai d'Inclusió i Formació Casc Antic

253. Espai Familiar Erasme Janer -Raval
254. Espais per la igualtat
255. Estudis de Periodisme de la Universitat Pompeu Fabra
256. EURECY S.L.
257. Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna
258. Facultat de Ciències de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona
259. Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia UAB
260. Facultat de Psicologia de la UAB
261. Família i Benestar Social
262. Federació Catalana d'Associacions Familiars de Malalts Mentals
263. Federació Catalana de Drogodependències
264. Federació Catalana de la Unió Democràtica de Pensionistes Jubilats
265. Federació Catalana de Transports de Barcelona
266. Federació Catalana de Voluntariat Social
267. Federació Catalana Pro Persones amb Retard Mental
268. Federació d'Associacions, Entitats i Comissions d'Hostafrancs
269. Federació d'Associacions Catalanes de Pares i Persones Sordes
270. Federació d'Associacions de Gent Gran de Catalunya
271. Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya
272. Federació d'associacions de pares i mares d'alumnes d'ensenyament secundari de Catalunya
273. Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona
274. Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya
275. Federació de Centres Especials de treball de Catalunya
276. Federació de Dones de Catalunya per la Igualtat
277. Federació d'Empreses d'Inserció
278. Federació d'Entitats d'Atenció i d'Educació a la Infància i l'Adolescència
279. Federació d'Organitzacions Catalanes de Gent Gran, Dones i Família
280. Federació ECOM Barcelona
281. Federació esportiva catalana de paralítics cerebrals
282. Federación de Asociaciones Americanas en Catalunya
283. Femarec SCCL
284. Fem-ho construccions
285. Finestra Oberta
286. Foment del Treball Nacional
287. Foment Martinenc
288. Fòrum per a la Defensa de la Tercera Edat
289. Front de solidaritat amb els disminuïts físics
290. Fundació Acció Solidària contra l'Atur
291. Fundació ADSIS
292. Fundació Anne
293. Fundació Arrels
294. Fundació Artesà per la Integració sociolaboral
295. Fundació Banc dels Aliments
296. Fundació Bayt al- Thaqafa
297. Fundació Can Ensenya
298. Fundació Casc Antic
299. Fundació Catalana de la Síndrome de Down
300. Fundació Catalana de l'Esplai

301. Fundació CIDOB
302. Fundació Comtal
303. Fundació Concepció Juvanteny
304. Fundació Congrés Català de Salut Mental
305. Fundació Desenvolupament Comunitari
306. Fundació d'Oncologia Infantil Enriqueta Villavecchia
307. Fundació Els Tres Turons
308. Fundació Èxit
309. Fundació FADED
310. Fundació FICAT
311. Fundació Formació i Treball
312. Fundació Futur
313. Fundació Ginesta
314. Fundació Gresol Projecte Home
315. Fundació Hospital Sant Pere Claver
316. Fundació Innovació per l'Acció Social
317. Fundació La Caixa
318. Fundació Lluís Artigues
319. Fundació Ludàlia
320. Fundació Maria Raventós
321. Fundació Mies van der Rohe
322. Fundació Migra Studium
323. Fundació Món-3
324. Fundació Orfeó Gracienc
325. Fundació Pare Manel
326. Fundació Pere Tarrés
327. Fundació Pia Autònoma Agrupació Cultural i Social
328. Fundació Prahú
329. Fundació privada Agència i mediació comercial
330. Fundació Privada Ared (Fundació per a la Reinserció de Dones)
331. Fundació Privada Avismón-Catalunya
332. Fundació Privada Benallar
333. Fundació Privada Catalana per a la Paràlisi Cerebral
334. Fundació Privada Centre Educatiu i de Lleure
335. Fundació Privada Claperós
336. Fundació Privada d'Ajuda i Investigació del Trastorn límit de la Personalitat
337. Fundació privada d'Ajuda Oncològica
338. Fundació Privada Engrunes
339. Fundació Privada Escó
340. Fundació Privada Hospitalitat de Lourdes
341. Fundació Privada Jubert Figueras
342. Fundació Privada Llars Compartides
343. Fundació Privada Mambré
344. Fundació Privada Mensalus
345. Fundació Privada OMNES
346. Fundació Privada Pere Closa
347. Fundació Privada Servei Solidari per la Inclusió Social
348. Fundació Privada Síndrome de Tourette
349. Fundació Privada Taller de Músics
350. Fundació Privada Trinijove
351. Fundació Privada Tutelar ACIDH

352. Fundació Privada Uszheimer
353. Fundació Projecte AURA
354. Fundació Quatre Vents
355. Fundació Salut i Comunitat
356. Fundació Secretariado Gitano
357. Fundació tallers de Catalunya
358. Fundació Tot Raval
359. Fundació Viure i Conviure
360. Fundación Privada Altarriba. Amigos de los Animales
361. Fundación San Lázaro
362. GEDI, Centre de joves de Sant Martí
363. General Fast Service Company SA
364. Grup Àgata, Associació Catalana de Dones amb Càncer de Mama
365. Grup Cívic de Sant Andreu
366. Grup de dones de la Vocalia Dona. A.V.V. Coll-Vallcarca
367. Grup de Reinserció i Inserció Social
368. Grup d'Educadors per a la Integració de Persones en Perill d'Exclusió Social
369. Grup EULEN, S.A.
370. Grup IGIA
371. Grup jove de gais i lesbianes
372. Grup Mou-te Les Corts
373. Hermanas Oblatas del Santísimo Redentor
374. IFTEM Almacenatica
375. Impacta Teatre
376. Impulsem, SCCL
377. Infosoc S.L.
378. Insercoop
379. Institut Borja de Bioètica
380. Institut Català d'Estudis de la Violència
381. Institut de Ciències Polítiques i Socials
382. Institut de Govern i Polítiques Públiques
383. Institut de Reinserció Social
384. Institut de Sociologia i Psicologia Aplicades
385. Institut de Treball Social i Serveis Socials
386. Institut GENUS, S.L
387. Institut Guttman
388. Institut municipal de persones amb discapacitat
389. Institut per a la Promoció Social i de la Salut
390. Joves de la Unió Sindical Obrera de Catalunya
391. Justícia i Pau
392. La Comunitat amb les Dones i les Famílies
393. La Gemegé Creativitat Vertical SL
394. La tercera edat per al tercer món
395. L'Hora de Déu
396. Llar de Pau
397. Llar Mossèn Lluís Vidal
398. Lluïsos de Gràcia
399. Mango Punto Fa, S.L.
400. Metges Sense Fronteres
401. Miaportacion
402. Migracom

129

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

403. Moviment Coral Català
404. Museu d'Història de Barcelona. Monestir de Pedralbes
405. Museu Picasso de Barcelona
406. Nexe Fundació Privada
407. Nova Acròpolis. Associació de Voluntariat
408. Objectiu Inclusió
409. Obra Misionera Ekumene. Centro Social Domingo Solà
410. Obra Social Catalunya Caixa
411. Obra Social Sant Martí
412. Obra Social Santa Lluïsa de Marillac
413. Observatori de drets humans DESC
414. Observatori Europeu de la TV Infantil
415. Parròquia de Sant Miquel del Port
416. Parròquia Sant Bernat (Centre Cruïlla)
417. Patronat d'homenatge a la Vellesa del Carmel
418. Per l'altre cor cremat de Barcelona
419. PIMEC
420. Plan España - Catalunya
421. Plataforma ciutadana per una empresa inclusiva a Catalunya
422. Poble-Sec per a tothom (Coordinadora d'Entitats del Poble-sec)
423. Projecte Sostre
424. Projectes i Gestió de Serveis Socials, SL
425. Punt d'informació i Atenció a les Dones de Nou Barris
426. Ravalnet, associació ciutadana
427. Ravaltext, Empresa d'Inserció Laboral
428. REPRIS
429. Repsol YPF
430. Residencia Marvi Park
431. Rotary Club Barcelona Alba
432. Sant Joan de Déu Serveis Socials
433. Secretariat d'Entitats de Sants, Hostafrancs i la Bordeta
434. Seminari Interdisciplinari d'Estudis de Gènere
435. Servei de Rehabilitació Comunitària
436. Servei Solidari i Missioner
437. Sida Studi
438. Societat General d'Aigües de Barcelona
439. Som - Fundació Catalana Tutelar Aspanias
440. Sonrisas de Bombay
441. SOS Racisme Catalunya
442. Suara Cooperativa
443. Surt, Fundació de Dones, Fundació Privada
444. Taller El Xop, SCCL
445. Taller escola Barcelona, SCCL.
446. Tallers Blancs
447. Tamettut, Associació de dones amazigues per la cultura i el desenvolupament
448. Taula de joves del districte de Sant Andreu
449. Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya
450. Taula per la Infància i l'Adolescència a Catalunya
451. Técnicas para la Iniciativa
452. Telèfon de l'Esperança de Barcelona
453. Tuti Serveis Pedagògics

- 454. UNICEF Comitè Catalunya
- 455. Unió de Pensionistes Jubilats i Prejubilats
- 456. Unió d'entitats de La Marina
- 457. Unió General de Treballadors de Catalunya
- 458. Unió Gitana de Gràcia
- 459. Unió Romaní
- 460. Unió sindical obrera de Catalunya
- 461. Universitat Autònoma de Barcelona
- 462. Universitat de Barcelona Consell Social
- 463. Universitat de Barcelona. Departament d'educació
- 464. Universitat Politècnica de Catalunya. Barcelona Tech
- 465. Universitat Ramon Llull
- 466. Ventijol, Associació per la Salut Familiar i Comunitària
- 467. Vocalia de Discapacitats del Barri de Porta
- 468. Voluntaris en assessoria empresarial
- 469. Xarxa 9 Barris Acull
- 470. Xarxa Comunitària de Sant Antoni
- 471. Xarxa de Dones de 50 i Més
- 472. Parròquia de Sant Cebrià
- 473. Associació per al desenvolupament cultural, ambiental i humà.

131

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

Grups de treball participants al Pla per a la Inclusió Social 2012-2015 del Consell Municipal de Benestar Social

- 1. Acció Comunitària
- 2. Dones
- 3. Drogodependència
- 4. Famílies
- 5. Gent gran
- 6. Infància
- 7. Pobresa
- 8. Salut

Entitats i institucions participants al Pla per a la Inclusió Social 2012-2015 del Consell Municipal de Benestar Social (desembre 2011)

1. ACAP, Associació catalana per al Parkinson
2. Acció Contra la Violència Domèstica
3. Acció Solidaria Contra l'Atur
4. ACEI, Associació catalana d'empreses d'inserció
5. AFANOC, Associació de familiars i amics de nens oncològics de Catalunya
6. Agència de Salut Pública de Barcelona
7. Amics de la Gent Gran
8. Arquebisbat de Barcelona
9. Arrels Fundació
10. Asociación de Pacientes Dependientes a Opiáceos
11. Associació "in via"
12. Associació Benestar i Desenvolupament
13. Associació Bona Voluntat en Acció
14. Associació Catalana de Familiars, Usuaris i Col.laboradors de Centres Geriàtrics Assistits
15. Associació Catalana de Malalts Epilèptics
16. Associació Catalana de Recursos Assistencials, ACRA
17. Associació Catalana de Traumàtics Cranio-Encefàlics i Dany Cerebral
18. Associació de dones per a la reinserció laboral / SURT
19. Associació de Familiars d'Alzheimer de Barcelona, AFAB
20. Associació de Famílies Acolloïdores de Barcelona
21. Associació de Famílies Lesbianes i Gays
22. Associació de Famílies Nombroses de Catalunya, FANOC
23. Associació Nou Horitzó
24. Associació de Mentors i Emprenedors / Fundació Empren
25. Associació Fons de Coneixement i Experiència
26. Associació per a les Nacions Unides a Espanya
27. Associació de Veïns i Veïnes de Porta
28. Associació Quetzal
29. Audiència Provincial de Barcelona
30. Avalot - Joves de UGT de Catalunya
31. Barcelona Activa
32. Belluga't
33. Ca La Dona
34. CasaEslava
35. Càritas Diocesana de Barcelona
36. CCOO del Barcelonès
37. Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris- ACAPS
38. Centre d'Art Social Comunitari
39. Centre d'Estudis sobre Promoció de la Salut
40. Centre Jove d'Anticoncepció i Sexualitat
41. Centre Obert Joan Salvador Gavina
42. CEPS, Associació per a la creació d'estudis i projectes socials
43. CIVIC, Iniciatives Socials i Ocupació
44. Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya, COPC
45. Col·legi d'Advocats de Barcelona
46. Col·legi d'Arquitectes de Catalunya
47. Col·legi de Farmacèutics de Barcelona
48. Col·legi de Pedagogs de Catalunya
49. Col·legi de Periodistes de Catalunya
50. Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs de Catalunya

51. Col·legi d'Economistes de Catalunya, CEC
52. Col·legi d'Educatres i Educadors Socials de Catalunya, CEESC
53. Col·legi Oficial de Diplomats en Treball Social de Catalunya
54. Col·legi Oficial de Metges de Barcelona, COMB
55. Col·legi Oficial d'Enginyers Industrials de Catalunya
56. Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona
57. Companyia de les Filles de la Caritat de Sant Vicenç de Paül
58. CONEX
59. Confederació de Cooperatives de Catalunya
60. Consell de Dones Districte Sarrià Sant Gervasi
61. Consell de Gremis de Comerç, Serveis, i Turisme de Barcelona
62. Consell de la Joventut de Barcelona / CJB
63. Consell de Salut del Districte d'Horta Guinardó
64. Consell de Salut del Districte de Nou Barris
65. Consell de Salut Districte de Sant Martí
66. Consell Econòmic i Social de Barcelona
67. Consell Municipal de Dones de Barcelona
68. Consell Municipal d'Immigració. Ajuntament de Barcelona
69. Consell Social de la Universitat Pompeu Fabra
70. Consell Social Universitat Autònoma de Barcelona
71. Consell Social Universitat Politècnica de Catalunya
72. Consorci Institut d'Infància i Món Urbà / CIIMU
73. Consorci Serveis Socials de Barcelona
74. Cooperativa ETCS (Estratègies de Transformació Comunitària Sostenible)
75. Coordinadora d'Usuaris de la Sanitat, CUS
76. Coordinadora Entitats del Poble Sec
77. Creu Roja a Barcelona
78. Defensem l'Acció Comunitària
79. Espais per la igualtat
80. FAVB, Federació d'Associacions de Veïns/es de Barcelona
81. FECAFMM, Federació Catalana d'Associacions Familiars Malalts Mentals
82. Federació Catalana de Drogodependències
83. Federació Catalana de Famílies Monoparentals
84. Federació Catalana de la Unió Democràtica de Pensionistes
85. Federació Catalana de Locals d'Oci Nocturn
86. Federació Catalana de Voluntariat Social
87. Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya, FAPAC
88. Federació de Pensionistes Jubilats de CCOO de Catalunya
89. Federació d'Entitats d'Assistència a la Tercera Edat
90. Federació d'Entitats d'Atenció i Educació a la Infància i l'Adolescència
91. Federació d'Organitzacions Catalanes Gent Gran, FOCAGG
92. Foment del Treball Nacional
93. Foro por la defensa de la tercera edad (Foro Defensa tercera edad), FDTE
94. Fundació Àmbit Prevenció
95. Fundació "La Caixa"
96. Fundació Catalana de l'Esplai
97. Fundació Catalana Síndrome de Down
98. Fundació Congrés Català de Salut Mental
99. Fundació d'Oncologia Infantil Enriqueta Villavecchia
100. Fundació Engrunes
101. Fundació Família i Benestar Social (fundació privada), FIBS

102. Fundació Formació i treball, FIT
103. Fundació Igenus
104. Fundació Institut Genus
105. Fundació Institut per a la promoció social i de la Salut -IPSS-
106. Fundació Maria Aurèlia Campmany
107. Fundació Pere Tarrés
108. Fundació Promocions
109. Fundació Privada Escó
110. Fundació Privada Lliga Catalana d'Ajuda Oncològica
111. Fundació Privada Mensalus
112. Fundació Privada Trinijove
113. Fundació Propedagògic
114. Fundació Salut i Comunitat
115. Fundació Save The Children
116. Fundación Secretariado Gitano
117. Gais Positius - L'Associació de i per a Gais Seropositius
118. Generalitat de Catalunya, Departament de Justícia.
119. Generalitat de Catalunya. Regió Policial Metropolitana de Barcelona-Mossos d'Esquadra
120. Grup Ajuda Mútua per a Alcohòlics Rehabilitats
121. Grup Estudis Vellesa (GEV)- UAB
122. Grup IGIA
123. Grup Persona
124. Guardia Urbana de Barcelona
125. Institut Municipal d'Educació
126. Institut de Reinserció Social, IRES - Barcelona
127. Institut de Treball social i serveis socials-INTRESS,
128. Institut per a la promoció social i de la salut -IPSS
129. Justícia i Pau
130. La Casa Amarilla
131. Obra Social Fundació Catalunya Caixa
132. ONCE Delegació Territorial de Catalunya
133. Per l'altre cor cremat de Barcelona
134. Pla Comunitari de Poble Sec
135. Pla comunitari de Verdum
136. Projecte Home
137. Servei Català d'Ocupació
138. Sindicatura de Greuges de Barcelona
139. Suara Cooperativa
140. Taula d'entitats del tercer sector social de Catalunya
141. Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, TSJ
142. UGT, Unió General de Treballadors de Catalunya
143. UNICEF. Comité de Catalunya
144. Unió de jubilats i pensionistes de la UGT
145. Universitat a l'Abast - Universitat Autònoma de Barcelona
146. Universitat de Barcelona. Departament de Psicologia social
147. Universitat de Barcelona. Departament de Sociologia i Anàlisi de les Organitzacions
148. Xarxa Comunitària de Sant Antoni
149. Xarxa d'Entitats Artibarrí

7. PERSONAL MUNICIPAL QUE HA PARTICIPAT EN L'ELABORACIÓ DEL PLA PER A LA INCLUSIÓ SOCIAL DE BARCELONA 2012-2015

El Pla d'Inclusió Social de Barcelona 2012-2015 ha comptat amb la col·laboració activa del personal municipal del conjunt d'àrees de l'Ajuntament de Barcelona i també d'altres ens de l'Administració. Volem agrair especialment la contribució de les següents persones:

Xavier Amador, Jordi Arcarons, Sensi Arquillo, Francesc Barreda, Lluís Batlle, Sara Berbel, Charo Borda, Montserrat Calvo, Àngels Canals, Ester Capella, Eulàlia Cardeña, Carmina Català, Jordi Cerdà, Montse Colàs, Alena Collado, Gal·la Cortadellas, Xavier Cubells, Miquel Esteve, Isabel Ferrer, Glòria Figuerola, Carme Fortea, Mati Fructuoso, Maria Gas, Carles Giner, Pep Gómez, Jordi Grané, Xavier Hernández, Cristina Iniesta, Iolanda Latorre, Sebastià López, Àlex Masllorens, Bàrbara Melenchón, Núria Menta, Àngel Miret, Josep Maria Miró, Maria Jesús Molar, Josep Ramon Morell, Martí Niubó, Emília Pallàs, Carla Pascual, Josep Maria Pascual, Esther Quintana, Clàudia Raya, Assumpció Roset, Pere Sala, Carlos Salanova, Ramon Sanahuja, Jordi Sánchez, Xavier Sisternas, Verònica Soler, Susana Tintoré, Jordi Tolrà, Lorena Ventura, Ramon Vila, Josep Villarreal.

135

**Qualitat de Vida,
Igualtat i Esports**

Pla per a la Inclusió
Social de Barcelona
2012-2015

BCN

Pla d'Inclusió Social 2012-2015